

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย
และต่างประเทศ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ

LEGAL MEASURE RELATING TO ELECTRONIC CARD OF THAILAND
AND OTHER COUNTRIES: COMPARATIVE STUDIES APPROACH

ดิณเมธ วงศ์ใหญ่

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย
และต่างประเทศ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ

LEGAL MEASURE RELATING TO ELECTRONIC CARD OF THAILAND
AND OTHER COUNTRIES : COMPARATIVE STUDIES APPROACH

ดิณเมธ วงศ์ใหญ่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2552

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

และต่างประเทศ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ

LEGAL MEASURE RELATING TO ELECTRONIC CARD OF THAILAND
AND OTHER COUNTRIES : COMPARATIVE STUDIES APPROACH

ดิณเมธ วงศ์ใหญ่

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม

2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ศาสตราจารย์พิเศษ สมชาย พงษ์ชา)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธ ว่องวัฒนาภิกุล)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เดชา ศิริเจริญ)

.....กรรมการ

(อาจารย์กุลพล พลวัน)

.....กรรมการ

(อาจารย์ธาริต เฟื่องดิษฐ์)

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์พิเศษ สมชาย พงษ์หา ผู้พิพากษาอาวุโสศาลฎีกา ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งท่านอาจารย์ กุลพล พลวัน อดีตอธิบดีอัยการฝ่ายช่วยเหลือคดีพิเศษ ซึ่งกรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ท่านอาจารย์ชาริต เพ็งดิษฐ์ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ และรองศาสตราจารย์เดชา ศิริเจริญ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล คณบดีสำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสตราจารย์ ไชยยศ หเมธรัตน์ ราชบัณฑิต อาจารย์ผู้สอนและ ให้คำแนะนำ ทั้งทางด้านวิชาการ ควบคุมคุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกศิษย์ อีกทั้งท่านอาจารย์ได้ กรุณาติดตามความก้าวหน้าในการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ อาจารย์อีกท่านที่ขาดมิได้ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มูรธา วัฒนชีวะกุล อาจารย์ผู้ให้แนวความคิดและหลักการเกี่ยวกับการ กระทำความคิดทางอาญาที่ปรับเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจ ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านที่ได้กล่าวนาม มาข้างต้นนี้

ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ ร้อยตำรวจตรีพร วงศ์ใหญ่ นางอนงค์ วงศ์ใหญ่ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิด ที่กรุณาเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาดำเนินมาโดยตลอด และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่ได้เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต เป็นครั้งแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เดินทางมาสอน อาทิ เช่น ศาสตราจารย์พิเศษ จริญญา ภักดีชนากุล ศาสตราจารย์ ดร.โกเมน ภัทรภิรมย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวาณิชย์ ศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญานุภาส รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ อาจารย์สุจินต์ ชัยมงคลานนท์ อาจารย์บำรุง ดันจิตติวัฒน์ อาจารย์ไชยวัฒน์ บุญนาค อาจารย์พรเพชร พิเชษฐชัย อาจารย์พงศ์เทพ เทพกาญจนา ศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ปัจจุสานนท์ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี รูปสุวรรณ อาจารย์ยรรยง พวงราช รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชัย อริยะนันท์ทกะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพนิต เกิดสมเกียรติ ศาสตราจารย์
พิเศษเรวัตร น้าเฉลิม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ นอกไปเสียจากด้วยความพยายาม และมานะอดทนของทั้ง
ผู้จัดทำ และที่ขาดมิได้คือเพื่อนๆของผู้จัดทำ ที่ช่วยเหลือทางด้านภาษาต่างประเทศ ทั้งการแปล
ความ และขีดเกรา ถ้อยคำสำนวนในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จได้ด้วยดี ผู้จัดทำจึงขอขอบคุณใน
ความกรุณาของเพื่อน ๆ มา ณ ที่นี้ด้วย

ดิณเมธ วงศ์ใหญ่

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยและต่างประเทศ : กรณีศึกษาเปรียบเทียบ
ชื่อผู้เขียน	ดิณเมธ วงศ์ใหญ่
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม)
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์กุลพล พลวัน รองศาสตราจารย์เดชา ศิริเจริญ อาจารย์ชาริต เฟื่องคิษฐ์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ของประเทศไทยและต่างประเทศซึ่งได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) และกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษาของศาล (Common Law System) คือ ประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบเพื่อหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมาย ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยปรากฏในกฎหมายหลายฉบับทั้งที่เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยตรงคือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายฉบับ

ส่วนมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ ที่เหมาะสมและสมควรนำมาเพิ่มในกฎหมายของประเทศไทยได้แก่ มาตรการทางกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี คือ ความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 263a Computer Fraud) ตามประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code หรือ Strafgesetzbuch: StGB) และมาตรการทางกฎหมายของประเทศอังกฤษ คือ การฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต (Fraud by Abuse of Position) ตาม Fraud Act 2006

นอกจากนี้แล้วประเทศไทยควรที่จะปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

- 1) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7(2)
- 2) เพิ่มความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในมูลฐานความผิดของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
- 3) เพิ่มความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547
- 4) ความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ
- 5) สังคมและพฤติกรรมของมนุษย์
- 6) เทคโนโลยี และ 7) นโยบายของภาครัฐ

คำสำคัญ: บัตรอิเล็กทรอนิกส์ / มาตรการทางกฎหมาย

Thesis Title	Legal Measure Relating to Electronic Card of Thailand and Other Countries : Comparative Studies Approach
Author	Thinnamedh Wongyai
Degree	Master of Law (Criminal Law and Justice Administration)
Supervisory Committee	Lecturer Kullaphol Phollawan Assoc. Prof. Decha Siricharoen Lecturer Tharit Pengdit

ABTRACT

This Dissertation is studying on legal measure relating to electronic card in Thailand and other country such as Germany and France which utilize Civil Law System together with some Common Law country such as England and USA. The study is based on comparative approach with an objective to enhance the legal measure relating to electronic card for the purpose of law enforcement in Thailand. As a result, the legal measure relating to electronic card of Thailand appears in many pieces of legislation including Amendment of Penal Code Act (No. 17) B.E. 2547, Computer Crime Act B.E. 2550 and any other elated acts.

One of the legal measures of other country which is suitable for an application to Thailand and should be added to Thai legal system, is legal measure of Germany on computer fraud under its Criminal Code and legal measure of England on fraud by abuse of position under Fraud Act 2006.

Furthermore, Thailand should amend the following laws relating electronic card in order to enhance its legal measure relating electronic card:

1. Amend Section 7(2) of Penal Code

2. Add criminal offence on electronic card in Prevention of Money Laundering Act B.E.

2542

3. Classify a criminal offence in relation to the electronic card under the special case of
Department of Special Investigation

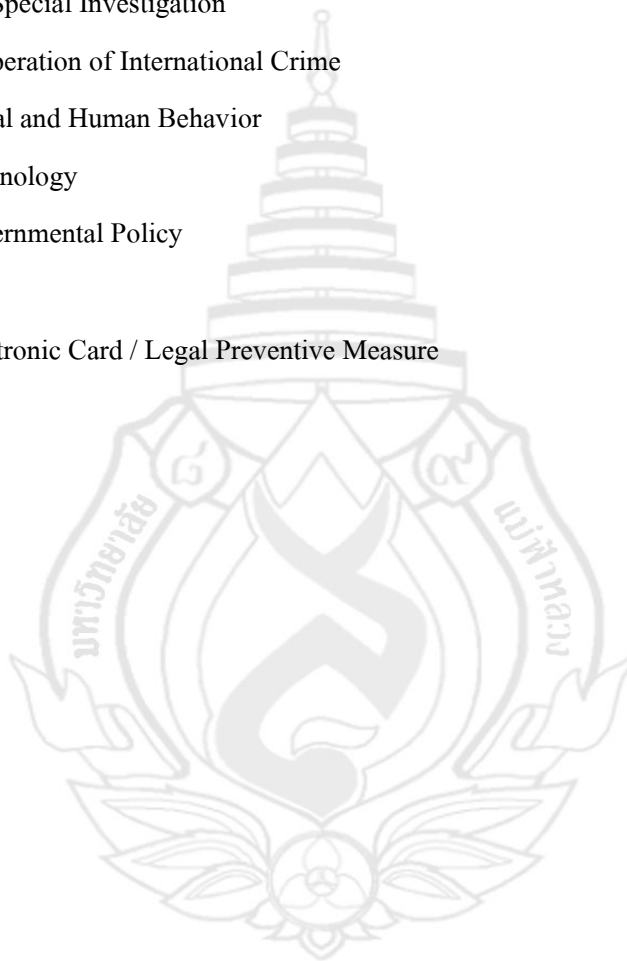
4. Cooperation of International Crime

5. Social and Human Behavior

6. Technology

7. Governmental Policy

Keyword: Electronic Card / Legal Preventive Measure

สารบัญ

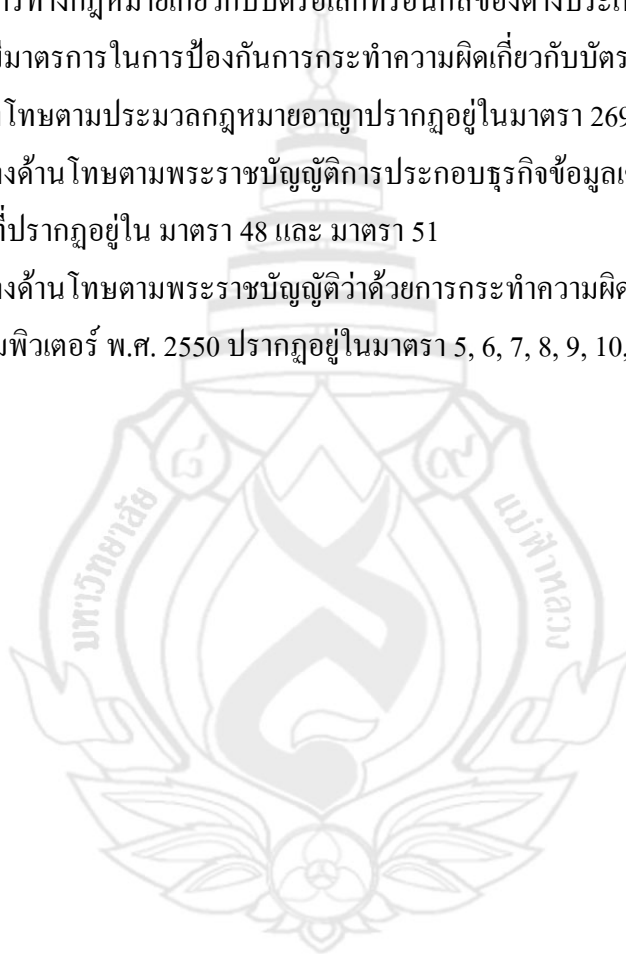
	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทคัดย่อภาษาไทย	(5)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(7)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 วิธีการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย	7
2.1 ประวัติความเป็นมาของบัตรอิเล็กทรอนิกส์	7
2.2 นิยามของบัตรอิเล็กทรอนิกส์	8
2.3 ลักษณะและประเภทของบัตรอิเล็กทรอนิกส์	13
2.4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	18

สารบัญ

	หน้า
บทที่	
3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ	34
3.1 บทนำ	34
3.2 กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System)	36
3.3 กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษาของศาล (Common Law System)	42
3.4 ตารางสรุปมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ	57
4 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย	64
4.1 บทนำ	64
4.2 มาตรการในการให้ความคุ้มครอง	64
4.3 มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด	66
4.4 มาตรการลงโทษ	71
4.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ	79
4.6 มาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	84
4.7 ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา	95
4.8 แนวคำวินิจฉัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของศาล	97
4.9 วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	99
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	117
5.1 สรุป	117
5.2 ข้อเสนอแนะ	123
รายการอ้างอิง	127
ประวัติผู้เขียน	133

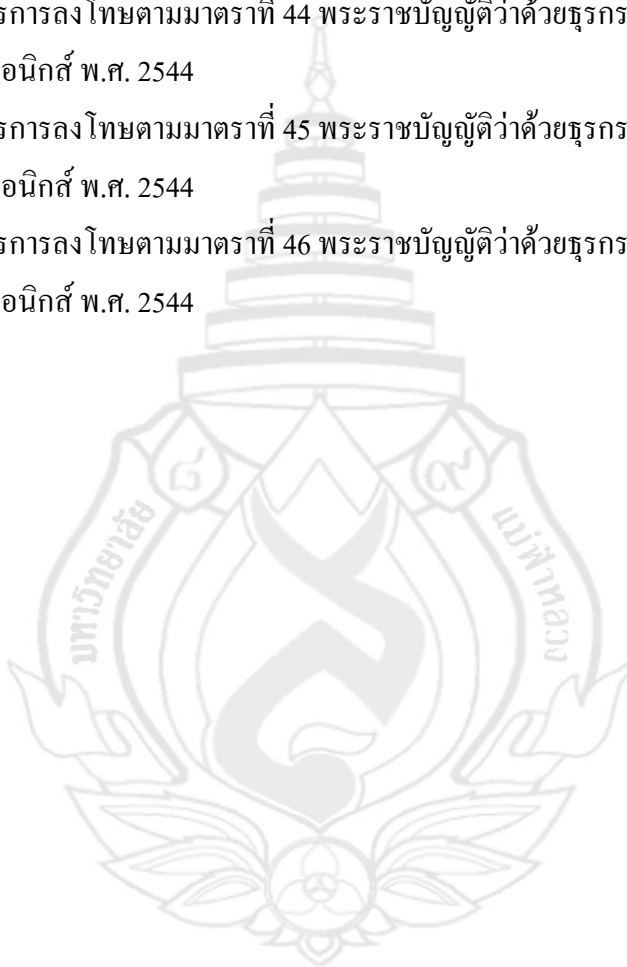
สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 สรุปมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ	57
4.1 กฎหมายที่มีมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	67
4.2 มาตรการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาปรากฏอยู่ในมาตรา 269/1- 269/4	71
4.3 มาตรการทางด้านโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ที่ปรากฏอยู่ใน มาตรา 48 และ มาตรา 51	76
4.4 มาตรการทางด้านโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ปรากฏอยู่ในมาตรา 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13	77

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
4.1 แผนผังมาตรการลงโทษตามมาตราที่ 44 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544	73
4.2 แผนผังมาตรการลงโทษตามมาตราที่ 45 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544	74
4.3 แผนผังมาตรการลงโทษตามมาตราที่ 46 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544	75

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ผลจากพัฒนาการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการค้นพบนวัตกรรมใหม่เพื่อนำมาใช้ตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ นั่นคือ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” (Electronics Card) ได้มีการนำเอาบัตรอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในรูปของการแสดงตัวบุคคล เช่น บัตรประจำตัวประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ (Smart Card) หรือแม้กระทั่งทางด้านการเงิน การธนาคาร เกิดสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่า บัตรเครดิต (Credit Card) บัตรเดบิต (Debit Card) บัตรเอทีเอ็ม (ATM Card) เพื่อเข้ามาทำหน้าที่การแลกเปลี่ยนแทนเงินสด ก่อให้เกิดความสะดวก และคล่องตัวมากยิ่งขึ้นเวลาซื้อขายสินค้า ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย นอกจากนี้ยังมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการให้บริการในด้านอื่นๆ อีกมากมาย เช่น บัตรโทรศัพท์ ตู้รูดไฟฟ้า เป็นต้น เนื่องจากประโยชน์นานับประการนี้เองก่อให้เกิดการกระทำผิด ที่เกี่ยวข้องกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ อาทิเช่น การปลอมแปลงบัตรเครดิต, การขโมยบัตร หรือข้อมูลของบัตรเครดิต, การทำซ้ำข้อมูลซึ่งบรรจุอยู่ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือการนำข้อมูลจากฐานข้อมูลไปโดยไม่ชอบ (Hack) ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น เช่น ในปี ค.ศ. 2004 ประเทศอังกฤษมีความเสียหายซึ่งเกิดจากการฉ้อโกงบัตรเครดิตสูงถึงประมาณ 504 ล้านปอนด์¹ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาจากผลการสำรวจของ the Federal Trade Commission (FTC) พบว่า ชาวอเมริกันจำนวนประมาณ 9.9 ล้านคน ถูกขโมยข้อมูลส่วนบุคคล และก่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายรวมกันสูงถึง 47.6 พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา²

สำหรับประเทศไทย การกระทำผิดดังกล่าวข้างต้นนั้น ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

---

¹Out-Law News, **Card fraud in 2004 cost £ 504 million in UK**, [Online]. 2005, [cited March 8 2009], Available from URL:<http://www.Out-law.com/page-5363>.

²Federal Trade Commission, **Identity Theft Survey Report 7**, [Online]. 2003, [cited March 8 2009]. Available from <http://www.ftc.gov/os/2003/09/synovatereport.pdf>.

(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ของประเทศไทย ได้กำหนดนิยาม และมีการกำหนดโทษเอาไว้ด้วย โดยตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 (14) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า

(ก) เอกสารหรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใด ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยจะบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์บนไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือทางตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้แต่มีวิธีใช้ทำนองเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

ในกฎหมายฉบับดังกล่าว ได้มีการกำหนดถึงลักษณะของฐานความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ หากบุคคลใดกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวจะต้องถูกลงโทษ โดยมีการกำหนดโทษ สำหรับผู้กระทำความผิด ซึ่งมีทั้งโทษจำคุก และปรับ นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร ถึงแม้ว่า จะได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรก็ตาม

นอกจาก พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 แล้ว ยังมีกฎหมายฉบับอื่นที่ถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 โดยในกฎหมายฉบับนี้ได้มีการบัญญัติถึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในมาตรา 4 มีการนิยามคำว่า “อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์บนไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น นอกจากนี้กฎหมายสองฉบับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ ข้อมูล เครดิต พ.ศ. 2545, พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เป็นต้นซึ่งกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ทั้งสิ้น

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตนั้น มีการตั้ง ศูนย์เฉพาะขึ้นมาตามคำสั่ง กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ที่ 137/2549 เรื่อง แต่งตั้งศูนย์สืบสวนปราบปรามคนร้ายข้ามชาติและอาชญากรรมเกี่ยวกับบัตรเครดิต โดยมีการประสานงานและร่วมปฏิบัติงานกับภาคเอกชน ชมรมธุรกิจบัตรเครดิต คณะทำงานสายบริหารการป้องกันทุจริตธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) บริษัท อเมริกันเอ็กซ์เชนจ์ จำกัด (AMEX) และบัตรเครดิตชั้นนำทั่วโลกอีกหลายบริษัท ตั้งเป็นชุดเฉพาะกิจทำหน้าที่กวาดล้างจับกุมแก๊งบัตรเครดิตที่ส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านไอทีเป็นกรณีพิเศษ³

นอกจากนี้ยังมี ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี (ศตท.) ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2548 ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548 มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบ ตรวจจับการสืบสวน และแก้ไขปัญหาทางคดีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกิดขึ้น ป้องกันการบุกรุกทางเครือข่ายของระบบสารสนเทศ และการสื่อสารสนับสนุนผู้ใช้งานและหน่วยงานอื่นๆ ทางด้านคดีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิตอยู่หลายฉบับด้วยกัน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้ให้เป็นไปตามมาตรการทางกฎหมาย แล้วก็ตามก็ยังมีกระทำความผิดเพิ่มขึ้น มาอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทย จากบันทึกสถิติการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตในประเทศ ของสำนักงานตำรวจเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่ ปีพ.ศ.2538 พบว่ามีคดีเกี่ยวกับบัตรเครดิตเกิดขึ้นเป็นจำนวน 53 คดี สามารถจับผู้ต้องหามาดำเนินคดีได้รวม 46 คดี และสามารถจับผู้ต้องหาได้ 67 คน คิดเป็นมูลค่าความเสียหายรวมทั้งสิ้น 21,583,374.03 บาท⁴ และในปีต่อๆ มาเช่นในปี พ.ศ. 2543 สถิติคดีอาชญากรรมบัตรเครดิตทั้งบัตรเครดิตและบัตรเอทีเอ็มที่ถูกถือ โกงและปลอมแปลงเกิดขึ้นกว่า 40 คดี จับได้ 24 คดี ผู้ต้องหา 38 คน มูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิด 8,529,421.69 บาท⁵ ปี พ.ศ. 2544 ความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต และ ATM เกิดขึ้น 31 คดี จับได้ 25 คดี ผู้ต้องหา 47 คน มูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิด 12,747,741 บาทและในปี พ.ศ. 2545 พบความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงบัตรเครดิตและ

---

³คมกฤษ ราชเวียง. งานใหม่ตำรวจท่องเที่ยว ตั้งศูนย์ปราบโจรไฮเทคก๊อปปี้บัตรเครดิต-เอทีเอ็ม.

ข่าวสด [ออนไลน์]. 2549, [อ้างเมื่อ 14 มีนาคม 2550] แหล่งที่มา URL: http://news.sanook.com/crime/crime_57239.php

⁴รัฐปกรณ์ นิภานันท์, มาตรการควบคุมทางอาญาในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตามกฎหมายไทย, [ออนไลน์], 2550 [อ้างเมื่อ 14 มีนาคม 2550] แหล่งที่มา URL: <http://www.law2day.com>

⁵จุฑารัตน์ ทิพย์นำพา, “รูคปัด ก๊อปปี้บัตร”, กรุงเทพธุรกิจ, 2551; 21, หน้า 1จ.

ATM เกิดขึ้น 20 คดี จับได้ 11 คดี ผู้ต้องหา 13 คน มูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิด 5,822,708 บาท⁶

จากสถิติข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีการกระทำความผิดที่เพิ่มขึ้น และแพร่ขยายกว้างขวาง เชื่อมโยงถึงระดับระหว่างประเทศ และมีการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นขบวนการก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคมอย่างมาก ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการทางกฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่แล้วก็ตาม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการกระทำความผิด ที่ง่าย แต่การติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิดนั้นยาก อีกทั้งพยานหลักฐานที่หลงเหลือจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ยังทำลายง่าย จึงสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดได้ยากยิ่ง และที่สำคัญ ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการกระทำความผิดมีความคุ้มค่ามากกว่าโทษที่จะได้รับจึงทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่

ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันทั้งในและต่างประเทศเพื่อหามาตรการทางกฎหมายในเรื่องดังกล่าวเพื่อเสริมให้มีมาตรการทางกฎหมายที่ดียิ่งขึ้นต่อไป และให้สอดคล้องกับลักษณะหรือรูปแบบของการกระทำความผิดที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาถึง ประวัติ นิยาม ลักษณะและประเภท รวมทั้งปัญหาการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

1.2.4 เพื่อหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับประเทศไทย

---

⁶วีระพงษ์ บุญโญภาส, อาชญากรรมบนบัตรเครดิต, [ออนไลน์], 2546. [อ้างเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2546]
แหล่งที่มา URL: <http://www.pub-law.net/publaw/view.asp?>

1.3 สมมติฐานการศึกษา

ประเทศไทยมีบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่หลายฉบับ แต่เนื่องจากวิวัฒนาการของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถบังคับใช้กับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงควรศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศเพื่อหามาตรการทางกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

1.4 ขอบเขตการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีขอบเขตที่จะศึกษาวิจัยเฉพาะมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยคือ

1.4.1 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547

1.4.2 พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

1.4.3 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

1.4.4 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545

1.4.5 มาตรการด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา เพื่อวิเคราะห์หารูปแบบ และมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการนำมาบังคับใช้กับประเทศไทยต่อไป

1.5 วิธีการศึกษา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร (Document Research) โดยมุ่งศึกษาจากตำรา วารสาร บทความ เอกสารทางกฎหมายของทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงหนังสือพิมพ์ ราชวันและรายสัปดาห์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวด้วย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึง ประวัติ นิยาม ลักษณะ และประเภท รวมทั้งปัญหาการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

1.6.2 เพื่อแก้ปัญหาในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

1.6.3 เพื่อให้ได้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพของ ต่างประเทศ

1.6.4 ทำให้ได้แนวทาง และมาตรการเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม และสามารถ บังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพสำหรับประเทศไทย

บทที่ 2

ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

2.1 ประวัติความเป็นมาของบัตรอิเล็กทรอนิกส์

อิเล็กทรอนิกส์ คือ ศาสตร์และเทคโนโลยีที่ว่าด้วยการเคลื่อนที่ของประจุไฟฟ้าในก๊าซในสุญญากาศ หรือในสารกึ่งตัวนำ⁷ จุดเริ่มต้นของอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นเมื่อ ฌูลีเอลโม มาร์โคนี ได้ประดิษฐ์วิทยุโทรเลข และค่อย ๆ พัฒนาเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ⁸ ผลจากการค้นพบอิเล็กทรอนิกส์นี้เอง ทำให้มีการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดสิ่งประดิษฐ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ เช่น โทรศัพท์ โทรพิมพ์ และคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เข้ามาทดแทนการบันทึกข้อมูลซึ่งแต่เดิมมนุษย์มีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบการประดิษฐ์ สัญลักษณ์ อักษร ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลอยู่ในรูปของเอกสาร (Papers) เป็นหลัก ต่อมา มีการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการประกอบกิจกรรม และธุรกรรมในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น บัญชีทางการค้า บัญชีธนาคาร ข้อมูลทางทะเบียนราษฎร โฉนดที่ดิน สถิติการเกิด การตาย เป็นต้น ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การดำรงชีวิตของมนุษย์หันมาพึ่งระบบสมัยใหม่และมีการบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงเรียกได้ว่ามนุษย์ปัจจุบันอยู่ในยุค “สังคมไร้กระดาษ” (Paperless Society) และเกิดสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” (Electronics Card) ขึ้นมาแทน

⁷ จิรยุทธ์ มหัทธนกุล, อิเล็กทรอนิกส์ Electronics, (กรุงเทพฯ: ทิพย์, 2546), หน้า 1

⁸ ยืน ภู่วรรณ, ทฤษฎีและการทำงานของอิเล็กทรอนิกส์, (กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2544), หน้า 1.

สำหรับประเทศไทยมีการนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของบัตรเครดิต บัตรประชาชน บัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่ามีการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ มากมายตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 รัฐบาลได้มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้ มาตรการทางด้านกฎหมายเข้ามาช่วย โดยมีกระบวนการยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ขึ้นมา ที่สำคัญมีการให้นิยามคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ขึ้นมาใหม่ซึ่งปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547

2.2 นิยามของบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่) พ.ศ. .... ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ก่อนที่จะมีการนำเสนอเข้าสู่ การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีมติให้เชิญผู้แทน จากสมาคมธนาคารไทย ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทน กระทรวงการคลัง มาชี้แจงให้รายละเอียดข้อมูลต่อที่ประชุมเกี่ยวกับสภาพปัญหากระบวนการและ ที่มาของกระบวนการใช้บัตรเครดิต ซึ่งในที่สุด คณะกรรมการฯ ได้พิจารณานิยามคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งหมายความว่า เอกสารหรือวัตถุอื่นใด ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดที่ผู้ถือบัตรได้ออก ให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ซึ่งระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกข้อมูล หรือรหัสไว้โดยการประยุกต์ใช้วิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใด ในลักษณะคล้ายกันซึ่งรวมถึงการประยุกต์ ใช้วิธีการทางแสงหรือวิธีการทางแม่เหล็ก ให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและไม่มองเห็นด้วยตาเปล่าและให้ หมายรวมถึง ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือทาง ตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ถือบัตรได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้แก่มี วิธีการใช้ในการทำงานเดียวกัน”

ในการพิจารณาถึงนิยามดังกล่าว มีประเด็นอภิปรายและข้อสังเกตดังนี้

2.2.1 ประเด็นคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” มีความหมายครอบคลุมแค่ไหนเพียงใด ที่ ประชุมมีความเห็นเป็นสองฝ่าย โดยฝ่ายแรกเห็นว่า สมควรบัญญัติคำว่า “เพื่อการชำระสินค้าและ บริการ” เพิ่มเติมต่อท้ายของคำนิยามดังกล่าว ฝ่ายที่สองเห็นว่า หากบัญญัติให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์

ตามมาตรานี้ หมายความว่า เฉพาะบัตรที่นำไปใช้เพื่อชำระสินค้าหรือบริการอย่างเดียวยาวจะขัดกับหลักการที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักการไว้ ซึ่งไม่สามารถกระทำได้

2.2.2 ประเด็นคำว่า “เอกสารหรือวัตถุอื่นใด” ในคำนิยาม “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ที่ประชุมมีความเห็นดังนี้ ฝ่ายแรกเห็นว่า ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (7) ได้มีบทนิยามคำว่า “เอกสาร” ไว้อยู่แล้ว ซึ่งหมายถึงกระดาษหรือวัตถุอื่นใด ซึ่งได้กระทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข พับ หรือแผ่น แบบอย่างอื่น จะโดยวิธีการพิมพ์ด้วยภาพหรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น โดยกำหนดความผิดฐานปลอมแปลงเอกสารไว้ด้วย ดังนั้น การที่จะเขียนคำนิยาม “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ขึ้นใหม่โดยมีความหมายรวมถึงเอกสารด้วยนั้นจะเป็นการบัญญัติคำที่มีอยู่แล้วในกฎหมายฉบับเดียวกันซึ่งอาจเกิดความสับสนในการตีความและมีปัญหาว่าจะใช้บทมาตราดังกล่าวบังคับเมื่อมีการกระทำความผิดลักษณะเช่นนี้เกิดขึ้นจึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติถ้อยคำดังกล่าวไว้ในบทนิยามอีก ฝ่ายที่สองเห็นว่า นิยามคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ตามมาตรา 3 (14) ที่กำหนดให้หมายรวมถึงเอกสารและวัตถุใด ๆ อันเป็นการบัญญัติคำนิยามที่ถูกต้องแล้ว โดยได้ข้อสรุปว่าสมควรที่จะบัญญัติคำว่า “เอกสาร” ไว้ในคำนิยามของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่จะถือว่าเป็นเอกสารนั้นจะต้องมีการบันทึกข้อความหรือทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษรต่างๆ โดยผู้ออกบัตรให้กับผู้มีสิทธิใช้จะต้องบันทึกข้อมูลหรือรหัสโดยประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการทางแสงหรือวิธีการทางแม่เหล็ก ดังนั้นบัตรอิเล็กทรอนิกส์จึงมีความหมายถึงบัตรที่ผ่านกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะเป็นต้องมีบทบัญญัติว่าด้วยความผิดไว้โดยเฉพาะ

สำหรับคำว่า “วัตถุใด ๆ” ที่ปรากฏในคำนิยาม “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” เป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อรองรับและให้ครอบคลุมถึงสิ่งที่ยังไม่เคยคิดที่อาจเกิดขึ้นทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ซึ่งต้องผ่านกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย⁹

โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาความหมายของคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” และได้มาชี้แจงต่อที่ประชุมดังนี้ คือ ตามหลักการและเหตุผลในการเสนอร่างแก้ไขประมวลกฎหมายอาญานี้มีวัตถุประสงค์ต้องการให้ความหมายของคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” มีความหมายครอบคลุม ไม่ใช่บัญญัติเฉพาะบัตรที่ทำขึ้นเพื่อชำระสินค้าและบริการเท่านั้น แต่ให้รวมถึงบัตรอื่นใดที่ทำในรูปของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วย ทางกฤษฎีกาจึงมีความเห็นว่าไม่ควรจะจำกัดขอบเขตของความหมาย และในกรณีที่เกรงว่าจะทำให้ผู้ถือบัตรต่าง ๆ

⁹บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (บัตรและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์) ครั้งที่ 2, 7 พฤษภาคม 2546, หน้า 6 – 7.

มีความผิดตามกฎหมายได้ง่ายนั้น พิจารณาเห็นว่าการกระทำความผิดตามประมวลอาญาต้องกระทำ ความผิดโดยเจตนา ซึ่งการพิสูจน์เจตนาในการกระทำความผิดนั้นกระทำได้ไม่ยากนัก

ในประเด็นการแก้ไขถ้อยคำโดยให้ตัดคำว่าวัตถุอื่นใดออกเพราะอาจจะซ้ำซ้อนกับ ความหมายของคำว่า “เอกสาร” มาตรา 1 (7) นั้นทางสำนักคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็น ว่าไม่จำเป็นต้องตัดออกเพราะความหมายของคำว่า “เอกสาร” ในมาตรา มาตรา 1 (7) นั้นหมายความว่ากระดาษหรือวัตถุอื่นใด จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมาย นั้น แต่มาตรา 3 (14) นั้นหมายความว่าเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่บันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยวิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์หมายถึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการซ้ำซ้อน¹⁰

ที่ประชุมคณะกรรมการฯ เห็นว่าสมควรจะต้องเขียนนิยามบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ ครอบคลุมไปถึงสิ่งที่ไม่เป็นวัตถุตั้งกล่าวด้วย นอกจากนี้ในการกำหนดให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่ารวมถึง ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือทาง ตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกออกให้ผู้มีสิทธิใช้โดยที่ไม่มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้นั้น สมควรที่จะ เขียนให้ชัดเจนว่ามีความหมายที่ครอบคลุมแค่ไหนเพียงใด ในที่สุดที่ประชุมเห็นว่า ร่างนิยามศัพท์ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกายกร่างเสนอมีความครอบคลุมใน ระดับหนึ่งเท่าที่เทคโนโลยีปัจจุบันจะไปถึงได้ จึงเห็นควรตามร่างที่ได้เสนอต่อที่ประชุม¹¹

เมื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว ผ่านกระบวนการทางนิติบัญญัติออกมาเป็น พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ได้กำหนดนิยาม ของ คำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ไว้ในมาตรา 1(14) ไว้ 3 ประเภทคือ

1. เอกสารหรือวัตถุอื่นใด ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ซึ่งระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึก ข้อมูล หรือรหัสไว้โดยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธี อื่นใด ในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมกิจกรรมประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง

นิยามตามข้อ 1 ดังกล่าวข้างต้นนี้ หมายถึง บรรดาบัตรต่างๆ หลากหลายประเภทที่ใช้ กันอยู่ในปัจจุบัน เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรเอทีเอ็ม ชิมการ์ด สมาร์ทการ์ด ฯลฯ บัตรเหล่านี้

¹⁰ บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (บัตรและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์) ครั้งที่ 3, 14 พฤษภาคม 2546, หน้า 3.

¹¹ บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (บัตรและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์), ครั้งที่ 4, 21 พฤษภาคม 2546, หน้า 5.

อาจเป็นเอกสารตามนิยามของมาตรา 1(7) หรือไม่ก็ได้ หากไม่ใช่เอกสาร ก็ถือว่าบัตรนั้น คือ วัตถุอื่นใด นั่นเอง

กรณีตามข้อ 1 นี้ อาจจะไม่ได้ออกมาในรูปแบบของบัตรก็ได้ อาจจะเป็นรูปแบบของอุปกรณ์ต่างๆ ทำนอง Remote Control ก็ได้ ซึ่งก็เป็นวัตถุอื่นใดอย่างหนึ่งนั่นเอง

หรืออาจหมายถึง กระดาษ หรือ หีบห่อ ต่างๆ ที่ห่อหุ้มสินค้า ซึ่งระบุตัวเลข และลายเส้นต่าง ๆ ที่เรียกว่า รหัสแท่ง (Barcode) หรือปกหลังของหนังสือที่แสดงลายเส้นและตัวเลขต่าง ๆ เช่นนี้ถือว่ากระดาษ หีบห่อ ปกหลังของหนังสือล้วนเป็น “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ตามข้อ 1 นี้เช่นกัน¹²

2. ข้อมูลรหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องมือตัวเลขใดๆ ที่ออกให้กับผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสาร หรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ทำนองเดียวกันกับข้อ 1

นิยามตามข้อ 2 ข้างต้นมุ่งเน้นเรื่องของ “ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุด.....” ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้โดยมิได้มีการออกเอกสาร หรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ทำนองเดียวกับ ข้อ 1

ตัวอย่าง หมายเลขบัญชีหรือหมายเลขรหัสต่างๆ ที่บริษัทผู้ออกได้มีการออกให้กับลูกค้าของบริษัทในการทำธุรกรรมกับบริษัททางอินเทอร์เน็ต โดยบริษัทมิได้ออกบัตรใดๆ ให้แก่ลูกค้า ข้อมูลต่างๆ เหล่านี้เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามข้อ 2 นี้ ด้วยเหตุนี้ หากมีผู้แอบดักฟังทางโทรศัพท์ขณะที่บริษัทแจ้งหมายเลข หรือรหัสให้แก่ลูกค้า และจดจำไว้ แล้วนำไปใช้โดยมิชอบ ผู้ใช้นั้นก็มีความผิดตามมาตรา 269/5 เพราะเป็นการใช้ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ของผู้อื่นโดยมิชอบ เพราะหมายเลขเหล่านี้คือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามนิยามข้อ 2 นี้

ข้อสังเกต หมายเลขบนบัตรเครดิต รวมทั้งวันหมดอายุของบัตรเครดิต ปรากฏอยู่บนบัตรเครดิตนั่นเอง จึงไม่เข้าตามความหมายของข้อ 2 เพราะกรณีตาม 2 หมายถึง หมายเลข รหัส ฯลฯ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ “โดยมิได้มีการออกเอกสาร หรือวัตถุอื่นใดให้” ถ้อยคำที่ว่า “เอกสารหรือวัตถุอื่นใด” หมายถึง เอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่เข้าลักษณะตามข้อ 1 นั่นเอง ด้วยเหตุนี้ หมายเลขที่ปรากฏบนบัตรเครดิตรวมทั้งวันหมดอายุของบัตรเครดิต จึงไม่เข้ากรณีข้อ 2 นี้ เพราะหมายเลขของบัตรเครดิต ปรากฏอยู่บนบัตรเครดิต ซึ่งบัตรเครดิตนั้นเป็น “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ตามข้อ 1 ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่หมายเลขบัตรเครดิตออกให้มาโดยมิได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดตามข้อ 1 ให้ด้วย หมายเลขบัตรเครดิตนั้นจึงไม่ใช่หมายเลขตามความหมายของนิยามข้อ 2 นี้ หมายเลขดังกล่าว (เฉพาะหมายเลขอย่างเดียว) จึงมิใช่ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ผลในทางกฎหมายก็คือ หากมี

¹² เกียรติจิกร วังนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพฯ: จีระการพิมพ์, 2548), หน้า 163.

การจดจำและนำเฉพาะหมายเลขและวันหมดอายุของบัตรเครดิตของผู้อื่นไปใช้ โดยมีขอบโดยมิได้นำตัวบัตรเครดิตของผู้อื่น ไปใช้ด้วยก็ไม่น่าจะเป็นความผิดตามมาตรา 269/5 เพราะหมายเลขและวันหมดอายุดังกล่าวไม่ใช่ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” เพราะไม่เข้าตามนิยาม ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 แต่อย่างใด¹³

3. สิ่งอื่นใดที่ประกอบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

นิยามตามข้อ 1 ลายนิ้วมือ ลายมือ ลายเท้า (ถ้อยคำจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 132 (1) อนุมาตรา 1) อวัยวะนัยน์ตา คลื่นเสียง สิ่งเหล่านี้ ก็เป็น “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ตามกฎหมายนี้ เพราะเป็น “สิ่งอื่นใด” ที่เมื่อ “ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” เช่น ใช้นิ้วมือหรือฝ่ามือไปสัมผัสกับเครื่อง ประตูห้องก็จะเปิดออกเพราะแสดงว่าบุคคลผู้นั้นเป็นบุคคลจริงที่ได้รับอนุญาตให้เข้าในห้องนั้น เป็นต้น

ข้อสังเกต ปัจจุบันมีการใช้วิธีการยืนยันตัวบุคคลด้วยการนำนิ้วมือไปสัมผัสกับเครื่อง เพื่อแสดงว่าบุคคลนั้นเป็นเจ้าของบัตรเครดิต ฯลฯ ที่แท้จริงแทนการให้ลงลายมือชื่อ นิ้วมือ ของบุคคลนั้นก็คือ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 2 นั้นเอง¹⁴

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ได้ให้นิยามความหมาย ของคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ไว้ในมาตรา 4

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่างๆ เช่นว่านั้น

อย่างไรก็ดีมีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้มีความหมายของคำว่า

“บัตร” หมายถึง แผ่นเอกสารการแสดงสิทธิ์ของผู้ใช้ เป็นต้น มักทำด้วยกระดาษรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เช่นบัตรประจำตัวประชาชน บัตรเลือกตั้ง บัตรสมนาคุณ ฯลฯ

กล่าวโดยสรุป นิยามของ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ในความเห็นของผู้เขียน หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่มีการบันทึกข้อมูลลงไปในสิ่งนั้น หรือข้อมูลอย่างใด ๆ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการประยุกต์ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่น แม่เหล็กไฟฟ้า แสง หรือวิธีการอื่นใด ในลักษณะคล้ายกันเพื่อใช้ประโยชน์ในทางการเงินการธนาคาร การแสดงตัวบุคคล การเข้าถึงข้อมูลในการบริการ หรืออื่น ๆ

¹³ เกียรติจิตร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, หน้า 164.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 167.

2.3 ลักษณะและประเภทของบัตรอิเล็กทรอนิกส์

2.3.1 ลักษณะของบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ตามมาตรา 1 (14) แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัตรอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะได้แก่

2.3.1.1 เอกสารหรือวัตถุอื่นใด ไม่ว่าจะมียุลักษณะใดที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีการอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง หรือวิธีการทางแม่เหล็ก ให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือ สัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและไม่เห็นด้วยตาเปล่า

นิยามตามข้อ 2.3.1.1 ข้างต้น หมายถึง บรรดาบัตรต่างๆ หลากหลายประเภทที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรเอทีเอ็ม บัตรซิมการ์ด บัตรสมาร์ทการ์ด ฯลฯ บัตรเหล่านี้ อาจเป็นเอกสาร ตามนิยามของกฎหมายอาญามาตรา 1(7) หรือไม่ก็ได้ หากไม่ใช่เอกสารก็ถือว่าบัตรนั้น คือวัตถุอื่นใด นั่นเอง กรณีนี้อาจไม่ได้ออกมาในรูปแบบของบัตรก็ได้ อาจจะเป็นรูปแบบของอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำนอง Remote Control ก็ได้ ก็เป็นวัตถุอื่นใดอย่างหนึ่งนั่นเอง หรืออาจหมายถึง กระดาษ หรือ หีบห่อ ต่าง ๆ ที่ห่อหุ้มสินค้า ซึ่งระบุตัวเลข และลายเส้นต่าง ๆ เช่นนี้ถือว่ากระดาษ หีบห่อ ปกหลังของหนังสือล้วนเป็น “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ตามข้อ 1. นี้เช่นกัน¹⁵ หรือ บัตรหรือ สัญลักษณ์อื่นใดทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า เช่น ซิมการ์ด บัตรที่มีแถบแม่เหล็ก บันทึกข้อมูลทั้งหลาย Barcode ที่พิมพ์ลงปกหนังสือ หรือ กล่อง ของที่บรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อใช้แสงอ่าน รวมถึงบัตรเปิด-ปิดห้องพักในโรงแรม หรือบัตรผ่านเข้า – ออก ที่จอครบที่ใช้แถบแม่เหล็กด้วย¹⁶

2.3.1.2 ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องหมายทางตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มีวิธีการใช้ทำนองเดียวกันกับ ข้อ 2.3.1.1 ตามนิยามข้างต้น หมายถึง ข้อมูลที่ไม่ได้อยู่กับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ 2.3.1.1 เช่น ธนาคารส่งจดหมายแจ้งรหัสให้ลูกค้าใช้ E-ticker หรือตัวเลขบน

¹⁵เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2, หน้า 162-163.

¹⁶ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: วิทยุชน, 2551), หน้า 133.

แผ่นบัตรเติมเงิน (ที่ไม่มี Barcode)¹⁷ หรือ การใช้จ่ายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งในปัจจุบัน ธนาคารบางแห่งจะออกหมายเลขบัญชีโดยไม่ออกตัวบัตรให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ มีลักษณะคล้ายกับหมายเลขบัตรเครดิตที่ไม่มีการออกบัตรเครดิตให้ หรือ การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งธนาคารจะให้หมายเลขบัญชีนี้กับบริษัทห้างร้านที่ต้องการทำธุรกรรมผ่านทางธนาคาร หากร้านค้าต้องการทำธุรกรรมก็จะใช้หมายเลขชุด หรือรหัสที่ออกให้เพื่อยืนยันตัวตนบุคคลเข้าทำธุรกรรม¹⁸

2.3.1.3 สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ ได้แก่ ลายนิ้วมือ ม่านตา ที่ใช้เครื่องมือตรวจสอบทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อระบุตัวบุคคล¹⁹ หรือการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบแถบแม่เหล็ก (Magnetic Card) หรือสมาร์ทการ์ด (Smart Card) ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้แถบแม่เหล็กที่ฝังชิป (Chip) หรือหน่วยบันทึกความจำเกี่ยวกับผู้ใช้บัตรรหัสผ่าน และวันหมดอายุ บรรดาบัตรต่างๆ หลากหลายประเภทที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรผ่านทางบัตรเอทีเอ็ม บัตรเติมเงิน หรือบัตรเปิดประตูห้องในโรงแรม²⁰

2.3.2 ประเภทของบัตรอิเล็กทรอนิกส์

2.3.2.1 บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ในทางการเงิน การธนาคาร

1. บัตรเอทีเอ็ม หรือบัตรเงินด่วน (Automated Teller Machine – A.T.M.)²¹ ถือกำเนิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา ในคริสต์ศตวรรษที่ 1960 สำหรับในประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ของไทยได้เริ่มนำบัตรเอทีเอ็มมาให้บริการแก่ลูกค้าในปี พ.ศ. 2526 โดยธนาคารจะออกบัตรเอทีเอ็มให้กับผู้ที่เปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร และลูกค้าสามารถนำบัตรเอทีเอ็มไปใช้ถอนเงิน หรือ ฝากเงินกับเครื่องรับฝากถอนเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine)

¹⁷ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 133.

¹⁸ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อสังเกต พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์] 2550 [อ้างเมื่อ 15 มกราคม พ.ศ. 2550]. Available from URL:

<http://www.library.judiciary.go.th>.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, [ออนไลน์].

²⁰ เรื่องเดียวกัน, [ออนไลน์].

²¹ Oxford Advanced Learner's Dictionary, 7th ed, (New York : Oxford University Press, 2005),

2. บัตรเครดิต หมายถึง บัตรหรือสิ่งอื่นใดที่ผู้ประกอบการออกให้แก่ลูกค้าเพื่อใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อใช้เบิกถอนเงินสด โดยลูกค้าต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ดอกเบี้ยหรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระค่าสินค้า ค่าบริการหรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว²² นอกจากนี้ บัตรเครดิต (Credit Card) ยังหมายความว่า บัตรพลาสติกที่สามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการ แล้วจ่ายเงินคืนทีหลัง (A small plastic card that you can use to buy goods and services and pay for them later.)²³ หรืออีกนัยหนึ่ง บัตรเครดิต คือ บัตร เอกสาร หรือวัตถุอื่นใด อันได้มีการจัดทำให้ปรากฏความหมาย ด้วยตัวอักษร ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ต่างๆ นอกจากนี้ยังให้รวมไปถึงรหัส หมายเลขบัตร ที่จัดทำขึ้นตามสัญญาเพื่อเป็นการให้สินเชื่อ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตรา สินค้า บริการ หรือสิ่งอื่นที่มีมูลค่า โดยจะกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดลงของอายุบัตรไว้หรือไม่ก็ตาม²⁴ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 บัตรเครดิต คือ บัตร หรือสิ่งอื่นใดที่ผู้ประกอบการออกให้แก่ลูกค้าเพื่อใช้ชำระค่าสินค้า บริการ หรือค่าอื่นใด แทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อใช้เบิกถอนเงินสด โดยลูกค้าจะต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ดอกเบี้ย หรือค่าอื่นใด แต่ไม่รวมถึงบัตรที่ได้มีการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดไว้ล่วงหน้าแล้ว ซึ่งบัตรเครดิตจะประกอบด้วยบัตรหลักและบัตรเสริมซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

“บัตรหลัก” หมายความว่า บัตรเครดิตที่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตออกให้แก่ผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภครายใดรายหนึ่ง หรือฐานะทางการเงินเพียงพอสำหรับการชำระหนี้ตามบัตรเครดิตได้

“บัตรเสริม” หมายความว่า บัตรเครดิตที่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตออกให้แก่ผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภครายใดรายหนึ่งที่ยื่นขอให้นำไปใช้จ่ายเงินภายในวงเงินของผู้ถือบัตรหลัก และผู้ถือบัตรหลักจะเป็นผู้รับผิดชอบชำระหนี้อันเกิดจากการใช้บัตรเครดิตดังกล่าวทั้งหมด²⁵

²²พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเครดิต พ.ศ.2545,ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 119, ตอนที่ 114ก หน้า 13 (13 พฤศจิกายน 2545).

²³ Oxford Advanced Learner's Dictionary, p.361.

²⁴ จนิษฐ กันธสมบุญ, การทุจริตโดยใช้บัตรเครดิต, (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 10.

²⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยเรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต, (4 มกราคม 2550).

3. บัตรเดบิต (Debit Card) คือ บัตรพลาสติกซึ่งสามารถใช้เบิกเงินได้โดยตรงจากบัญชีธนาคารเมื่อซื้อสินค้า (A plastic card that can be used to take money directly from your bank account when you pay for something)²⁶

2.3.2.2 บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ในการแสดงตัวบุคคล

1. บัตรนักศึกษา (Student Card) คือ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่สถาบันการศึกษาออกให้นักศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องหมายแสดงตัวในการติดต่อทำธุรกรรมต่าง ๆ กับสถาบันการศึกษา ได้แก่ การชำระค่าเล่าเรียนผ่านบัตร การใช้บัตรเพื่อเข้าออกสถานศึกษา รวมถึงการใช้บริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น บริการเพื่อยืมและ คืน หนังสือของห้องสมุด²⁷ อีกประการคือ บัตรที่แสดงตัวของผู้ถือบัตร ว่ามีสถานะเป็นนักศึกษาโดย มีรายละเอียด ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ชื่อ สกุล เพศ รหัสประจำตัวนักศึกษา คณะที่เรียน และกรุปเลือด เป็นต้น

2. บัตรประจำตัวประชาชน (Identity Card) คือ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่รัฐเป็นผู้ออกให้แก่ประชาชนผู้มีสัญชาติไทย เพื่อแสดงความเป็นบุคคลของรัฐนั้น เพื่อใช้แสดงตัวในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ รวมถึงแสดงตัวเมื่อเจ้าหน้าที่เรียกตรวจ บัตรประจำตัวประชาชนอิเล็กทรอนิกส์นี้เป็นบัตรพลาสติกสีขาว ด้านหน้า พิมพ์แถบลงคล้าย โดยมีแถบรหัส (Barcode) เลขประจำตัวประชาชน ชื่อ/นามสกุล วันเดือนปีเกิด ที่อยู่ วันออกบัตร วันหมดอายุ เจ้าพนักงานผู้ออกบัตร พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรงจากหลังเป็นตัวเลขแสดงความสูงของเจ้าของบัตร และด้านหลังบัตรมีแถบแม่เหล็กสำหรับบันทึกข้อมูล รายละเอียดของผู้เป็นเจ้าของบัตร แถบสีธงชาติประเทศไทย และหมายเลขรหัสประจำบัตร

3. หนังสือเดินทาง (Passport) หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ ออกให้แก่บุคคลใดเพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย²⁸

²⁶ Oxford Advanced Learner's Dictionary, p. 393.

²⁷ ธวัชชัย สมบุญเจริญ, ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์, (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), หน้า 16.

²⁸ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2550.

นอกจากนี้ ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หนังสือเดินทาง (Passport) ได้แก่ หนังสือสำคัญประจำตัว ซึ่งทางราชการของประเทศหนึ่งออกให้แก่พลเมืองของประเทศนั้น เพื่อให้ความคุ้มครองในการเดินทางไปในดินแดนต่างประเทศ²⁹

4. บัตรประกันสังคม (Social Assurance Card) ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา ลงวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ.2549 กำหนดให้ต่อจากนี้เป็นต้นไป สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน จะไม่ออกบัตรประกันสังคมให้แก่ ผู้ประกันตนที่มีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมาย โดยให้ใช้บัตรประจำตัวประชาชนเป็นบัตรประกันสังคมแทน ทำให้ลดปัญหายุ่งยากในการพกบัตรหลายใบอีกด้วย ส่วนบัตรประกันสังคมที่ได้ออกไว้แล้วสามารถใช้ได้ต่อไปจนกว่าบัตรประกันสังคมจะหมดอายุ สำหรับกรณีที่มีบัตรประกันสังคมหายก็สามารถใช้บัตรประจำตัวประชาชนแทนได้ โดยไม่ต้องมาขอออกบัตรใหม่ ส่วนแรงงานต่างด้าว ยังคงต้องออกบัตรประกันสังคมให้ โดยมีอายุบัตรสองปีนับแต่วันออก³⁰

2.3.2.3 บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ในการบริการอื่นๆ

นอกจากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้แสดงตัวตน และให้ในทาง การเงิน การธนาคารแล้ว ยังมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น บัตรจอดรถอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Parking Card) บัตรโดยสารรถไฟฟ้า บัตรสมาร์ทการ์ด (Smart Card) บัตรโทรศัพท์ (Phone Card) บัตรทางด่วน (Express Way Car) ฯลฯ ซึ่งหากเป็นการกระทำผิดที่ได้กระทำเกี่ยวกับบัตรเหล่านี้ ก็ถือได้ว่าบัตรเหล่านี้ เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามนิยามของประมวลกฎหมายอาญา เรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์และยังเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ในเรื่องความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยเหมือนกัน

²⁹พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, [ออนไลน์] 2542. [อ้างเมื่อ 15 กันยายน 2551]
แหล่งที่มา URL: <http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>.

³⁰ สำนักงานประกันสังคม, เลิกออกบัตรประกันสังคม ใช้บัตรประชาชนแทน, [ออนไลน์] 2551
[อ้างเมื่อ 15 กันยายน 2551] แหล่งที่มา URL: <http://www.thailaw4u.com/show.php?view=articles&id=340> .

2.4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์นั้น แบ่งออกเป็น³¹ 1) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ 2) ความผิดฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของผู้อื่น และ 3) เหตุการณ์ของการกระทำความผิดฐานต่างๆ เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ในส่วนความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์นั้น พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 269/1 ถึงมาตรา 269/4 ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

2.4.1.1 การปลอมและแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 269/1 บัญญัติว่า ผู้ใดทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เดิมหรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง โดยประการที่น่าจะก่อเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

ลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/1 แยกเป็น 2 กรณี โดยกรณีแรก คือ การปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด และกรณีที่สอง คือ การแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเติม หรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง ซึ่งทั้งสองกรณีถือ เป็นการกระทำความผิดฐานปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์³² การกระทำ ได้แก่ ทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ปลอมขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เดิมหรือตัดทอน หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรที่แท้จริง โดยประการที่น่าจะก่อเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ดังนั้น การปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ คือ การทำเลียนแบบบัตรที่แท้จริง ซึ่งเทียบเคียงจากการกระทำ

³¹ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

³² เรื่องเดียวกัน, [ออนไลน์].

ความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265³³ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5598/2540³⁴

2. องค์ประกอบของการกระทำความผิด

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 265 นี้จะต้องมีครบ 3 ประการ กล่าวคือ 1) การกระทำ 2) พฤติการณ์ประกอบการกระทำ และ 3) องค์ประกอบภายใน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้³⁵

ประการแรก การกระทำ : ต้องมีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้แก่ (ก) การปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือ (ข) การแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเติม หรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง

กรณีการปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด หมายถึง เป็นการหลอกลวงเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เป็นผู้ออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้ทำขึ้น แต่เป็นบุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิได้ทำขึ้นมานั่นเอง

กรณีการแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการเติม หรือตัดทอนข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง หมายถึง การแก้ไขเนื้อหาของการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และเนื้อหาของข้อความในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ที่ทำขึ้นในภายหลังโดยปราศจากอำนาจจนทำให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวแตกต่างไปจากเดิม การแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะต้องทำให้เกิดภาพที่บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่แต่เดิม และผู้ที่ออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวก็ได้ออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีข้อความตามที่ถูกแก้ไขไว้แต่แรกอยู่แล้ว

ประการที่สอง พฤติการณ์ประกอบการกระทำ : การปลอมหรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์นั้นจะต้องกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ซึ่งผู้กระทำไม่จำเป็นต้องรู้ว่าการกระทำของตนนั้นน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

³³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 บัญญัติว่า ผู้ใดปลอมเอกสารสิทธิ หรือเอกสารราชการ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

³⁴ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5598/2540 จำเลยปลอมบัตรเครดิตธนาคารแล้วใช้บัตรเครดิตดังกล่าวรูดกับเครื่องรูดบัตรเครดิต ซึ่งธนาคารให้ไว้แก่จำเลย และปลอมใบบันทึกการขาย (สลิป) ของบุคคลหลายคนเพื่อแสดงว่า ผู้เป็นเจ้าของบัตรเครดิตได้ซื้อ หรือใช้บริการด้วยบัตรเครดิตดังกล่าว

³⁵ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

หรือไม่³⁶ เช่น นายแดงปลอมบัตรเครดิตโดยได้สืบทอดตัวเลขรหัส เมื่อนายแดงทำการปลอมบัตรเครดิตแล้วรหัสบัตรเครดิตไปตรงกับบัตรเครดิตของนายเขียว ถึงแม้ว่านายแดงจะไม่ทราบว่าการปลอมบัตรเครดิตดังกล่าวจะทำให้นายเขียวได้รับความเสียหาย ก็ถือว่านายแดงได้กระทำความผิดฐานปลอมบัตร โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นแล้ว

ประการที่สาม องค์ประกอบภายใน : ต้องมีทั้งสองประการ กล่าวคือ เจตนา ธรรมดา และเจตนาพิเศษ โดยเจตนาธรรมดานั้น ผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และต้องการที่จะทำปลอมขึ้นทั้งฉบับ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง ส่วนเจตนาพิเศษ นั้นผู้กระทำความผิดจะต้องทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด หมายถึง การที่ผู้กระทำได้ หลอกลวงบุคคลอื่นเกี่ยวกับความแท้จริงของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และผลของการหลอกลวงดังกล่าว ต้องการที่จะให้บุคคลอื่นกระทำการใดๆ ที่มีผลในทางกฎหมายที่สำคัญ³⁷ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้กระทำความผิดจะต้องมีเจตนาธรรมดา และมูลเหตุชักจูงใจ เพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด หลงเชื่อว่าเป็นบัตรที่แท้จริง หรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด³⁸ สำหรับเจตนาพิเศษหรือ มูลเหตุจูงใจในการปลอมนั้น ดร.เกียรติจักร วัจนสวัสดิ์ ได้อธิบายไว้ว่า น่าจะเทียบเคียงตัวอย่างได้จากคำพิพากษาฎีกาที่ 769/2540 การที่นายคำทำเอกสารปลอมขึ้นเพื่อให้ นายแดงหลงเชื่อว่าเป็น เอกสารที่แท้จริง แม้ยังมิทันได้นำไปแสดงต่อ นายแดง ก็เป็นความผิดสำเร็จฐานปลอมเอกสาร ซึ่ง น่าจะเทียบเคียงได้กับกรณี การปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 269/1³⁹

สำหรับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ชนิดที่มีการปลอมมากที่สุดได้แก่ บัตรเครดิต ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้⁴⁰

1. การทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม (Counterfeit Card) คือ การทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นมาทั้งใบให้คล้ายของจริง การปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์วิธีนี้ต้องใช้เทคโนโลยีสูง และที่สำคัญผู้ปลอมจะต้องมีข้อมูลบัตรอิเล็กทรอนิกส์จริงของผู้ที่จะถูกปลอมไว้ใส่ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำขึ้น

³⁶ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อสังเกต พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

³⁷ เรื่องเดียวกัน, [ออนไลน์].

³⁸ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 133.

³⁹ เกียรติจักร วัจนสวัสดิ์, กฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 173.

⁴⁰ วีระพงษ์ บุญโญภาส, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ : นิติธรรม), หน้า 291-292.

2. การแปลงข้อมูลในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง (Altered Card) เป็นการเอาบัตรของตนเองที่หมดอายุแล้ว หรือเอาบัตรของผู้อื่นไม่ว่าจะลักขโมยมาหรือเก็บตกได้ นำมาเปลี่ยนแปลงข้อมูลเดิมออกด้วยวิธีการรีดความร้อนให้ข้อมูลเดิมที่เป็นตัวนูนนั้นเรียบลง จากนั้นก็ทำการปั๊มข้อมูลบัตรที่ต้องการจะใช้ (ข้อมูลบัตรของผู้อื่นที่ยังใช้ได้อยู่) ลงในบัตรที่เรียกว่า Re-Embossed หรือมีการบันทึกรหัสแม่เหล็กของผู้อื่นลงในแถบแม่เหล็ก ซึ่งเรียกว่า Re-Embossed Card และแถบลายเซ็นหลังบัตรนั้นก็จะถูกเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3. การนำบัตรพลาสติกขาวธรรมดา หรือบัตรขาว (White Card) ซึ่งมีขนาดเท่ากับบัตรจริง จากนั้นจะเอาข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงมาใส่ไว้ในบัตรขาวที่ทำขึ้น และการนำไปใช้ตามร้านค้า หรือร้านค้าที่กลุ่มคนร้ายด้วยกันเองเป็นพนักงานอยู่

2.4.1.2 ทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 269/2 บัญญัติว่า ผู้ใดทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 269/1 หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นนั้น เพื่อใช้หรือให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

สำหรับการทำเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอม หรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ทำเครื่องอ่านและจดบันทึกข้อมูลบนแถบแม่เหล็ก (Skimmer) หรือทำเครื่องมือผลิตบัตร⁴¹

ส่วนการมีเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีมูลเหตุชักจูงใจ เพื่อใช้ในการปลอม หรือแปลง หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 269/1 เช่น มีเครื่องบันทึกข้อมูล (Skimmer) หรือมีเครื่องมือผลิตบัตรเครดิต โดยมีมูลเหตุชักจูงใจดังกล่าว การรับฝากเครื่องมือดังกล่าวไว้ถือว่าเป็นการ “มีไว้” แล้ว แต่หากพบมูลเหตุชักจูงใจ เช่น มีไว้เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน หรือเพื่อเป็นหลักฐานก็ไม่ผิดมาตรานี้⁴²

⁴¹ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 134.

⁴² เรื่องเดียวกัน, หน้า 134.

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

ลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/2 แยกเป็น 2 กรณี โดยกรณีแรก คือ การทำเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ส่วนกรณีที่สอง คือ การมีเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลสำหรับปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ⁴³

2. องค์ประกอบของการกระทำความผิด

องค์ประกอบของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/2 นี้ได้แก่ 1) การกระทำ 2) เครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับการปลอมหรือแปลง และ 3) องค์ประกอบภายใน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประการแรก การกระทำ : การกระทำความผิดตามมาตรา 269/2 มี 2 กรณี กรณีแรก คือ ทำเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ส่วนกรณีที่สอง คือ การมีเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลสำหรับปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ

ประการที่สอง เครื่องมือหรือวัตถุสำหรับการปลอมหรือแปลง : สำหรับเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับการปลอมหรือแปลงตามมาตรา 269/2 เช่น เครื่องปั๊มเงินสำหรับปั๊มบัตรพลาสติกขาว (White Plastic Card) หรือ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับดูดข้อมูลในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (Skimmer) เป็นต้น⁴⁴

ประการที่สาม องค์ประกอบภายใน : คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59⁴⁵ และเจตนาพิเศษ คือ เพื่อใช้หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง สำหรับ ความผิดฐานทำเครื่องมือสำหรับปลอมหรือแปลง ผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ว่าเครื่องมือ หรือวัตถุดังกล่าว สามารถปลอม หรือแปลงเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปลอม หรือแปลงสิ่งใดๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 269/1 และผู้กระทำความผิดจะต้องทำเครื่องมือหรือวัตถุดังกล่าว ส่วนความผิดฐานมีเครื่องมือ หรือ วัตถุเพื่อใช้หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงนั้น ผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ว่าเครื่องมือ หรือวัตถุ ดังกล่าวสามารถปลอม หรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้ นอกจากนี้ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาพิเศษ เพื่อ ใช้หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปลอมแปลง

⁴³ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อสังเกต พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน, [ออนไลน์]

⁴⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติว่า กระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่ผู้กระทำความผิดประสงค์ต่อผล หรือยอมถึงเห็นผลของการกระทำนั้น

มีการกระทำความผิดตามความผิดฐานนี้ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2550 กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย พล.ต.ต.สุเทพ เดชรักษา ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย ร่วมกับผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย พล.ต.ต.ปัญญา มาเม่น ผู้บังคับการตำรวจท่องเที่ยว และนายพงษ์สิทธิ์ ชัยจักรพรสุข ประธานคณะทำงานป้องกันการทุจริตบัตรเครดิตได้ร่วมกันแถลงผลการสืบสวนและขยายผลการจับกุมกลุ่มปลอมแปลงบัตรเครดิตชาวต่างชาติรายใหญ่เมื่อคืนวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 โดยได้จับกุมนายสเวน ดับบลิว อเมเซน อายุ 19 สัญชาตินอร์เวย์ และนายจอห์น แดง อายุ 23 ปี ลูกครึ่งนอร์เวย์ เวียดนาม สัญชาตินอร์เวย์ พร้อมบัตรเครดิตแบบมีแถบแม่เหล็ก 68 บัตร ซิมการ์ดโทรศัพท์ 8 ซิม ไมโครเอสดีการ์ดข้อมูลมือถือ 1 เครื่อง บัตรเครดิตวีซ่าของนายจอห์น แดง 5 ใบ ฯลฯ โดยได้แจ้งข้อกล่าวหาว่าได้ร่วมกันกระทำความผิดฐานทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับทำปลอมแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมแปลงหรือแปลงสิ่งใด ๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 269/1 ประมวลกฎหมายอาญา อันได้มาโดยรู้ว่าเป็น ปลอม หรือ แปลงขึ้น และร่วมกันกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีผู้ออกให้กับผู้มีสิทธิใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสดหรือใช้เพื่อเบิก ถอนเงินสด ซึ่งพบว่าในคอมพิวเตอร์ของผู้ต้องหา มีรหัสบัตรเครดิตนานาชาติกว่า 500 รายการ มีการรูดเงินสดมาใช้กันแล้วอย่างน้อยราว 1 ล้านบาท และเป็นข้อมูลบัตรที่โจรกรรมโดยอาจมีเครือข่ายของชาวต่างชาติที่เก่งด้านคอมพิวเตอร์ทำการโจรกรรม หรือแฮกส์ (Hack) ข้อมูลมาจากผู้ให้บริการหรือสถาบันการเงินทั่วไปในหลายประเทศแล้วนำมาแจกจ่ายกันในอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาผลิตบัตรเครดิตปลอมโดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ก่อนจะนำไปใช้สร้างความเสียหายโดยการรูดเงินสดจากผู้เอทีเอ็ม หรืออาจร่วมกับร้านค้าในการทำรายการสินค้า และจะทำให้เจ้าของบัตรตัวจริงถูกเรียกเก็บเงินค่าบริการทั้งนี้ คาดว่าหากเจ้าหน้าที่ไม่ได้จับกุมผู้ต้องหาทั้งสองรายอาจจะสามารถทำความเสียหายจากการใช้บัตรเครดิตปลอมเหล่านี้กว่า 100 ล้านบาท โดยโทษปลอมแปลงบัตรเครดิตจะมีอัตราโทษจำคุก 3 ปี ต่อการปลอมแปลง 1 บัตร⁴⁶

2.4.1.3 นำเข้าหรือส่งออกซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมหรือเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 269/3 บัญญัติว่า ผู้ใดนำเข้าในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใด ๆ ตามมาตรา 269/1 หรือมาตรา 269/2 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

⁴⁶ แก๊งปลอมบัตรเครดิตระบอบ. ผู้จัดการออนไลน์, [ออนไลน์] 2550 [อ้างเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2550].
แหล่งที่มา URL: <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?>

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

ลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/3 คือ การนำเข้า หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมหรือแปลง เครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง

หากมีการนำเข้าหรือส่งออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม หรือเครื่องมือปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ แม้ทำในต่างประเทศเพื่อนำเข้าไทย ก็ใช้กฎหมายไทยลงโทษผู้กระทำความผิดได้ตามมาตรา 8(2/1) แต่ต้องมีการร้องขอให้ลงโทษโดยรัฐบาลไทยหรือผู้เสียหาย ส่วนผู้นำเข้า เป็นผู้กระทำความผิดตามมาตรา 8 ในราชอาณาจักรอยู่แล้วไม่ต้องอาศัยมาตรา 8⁴⁷

2. องค์ประกอบของการกระทำความผิด

องค์ประกอบของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/3 คือ⁴⁸ 1) การกระทำ และ 2) องค์ประกอบภายใน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประการแรก การกระทำ : การกระทำความผิดตามมาตรา 269/3 ได้แก่ การนำเข้า หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่ง 1) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมหรือแปลง และ 2) เครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง

ประการที่สอง องค์ประกอบภายใน : คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59 กล่าวคือ ผู้กระทำผิดจะต้องรู้ว่าสิ่งที่ตนนำเข้ามาใน หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรนั้นเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกปลอม หรือแปลงตามมาตรา 269/1 หรือเป็นเครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอม หรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 269/2 ทั้งจะต้องมีเจตนาที่จะนำสิ่งดังกล่าวเข้ามาใน หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรด้วย

3. โทษ

สำหรับมาตรการลงโทษหากมีการกระทำความผิดฐาน การนำเข้า หรือส่งออกนอกราชอาณาจักรซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมหรือแปลง เครื่องมือ หรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงได้แก่ โทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

⁴⁷ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 134.

⁴⁸ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์]

2.4.1.4 ใช้หรือมิใช่เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม

มาตรา 269/4 บัญญัติว่า ผู้ใดใช้หรือมิใช่เพื่อใช้ซึ่งสิ่งใดๆ ตามมาตรา 269/1 อันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดจำหน่ายหรือมิใช่เพื่อจำหน่ายซึ่งสิ่งใดๆ ที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้นตามมาตรา 269/1 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคแรก หรือวรรคสองเป็นผู้ปลอมซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 269/1 ให้ลงโทษตามมาตรานี้กระหนเดียว

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

สำหรับลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/4 คือ⁴⁹ 1) การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม 2) การมิใช่เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม 3) การจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม และ 4) การมิใช่เพื่อจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม

การใช้หรือมิใช่เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ อันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้น เช่น จำบุคคลอื่นทำปลอม หรือซื้อต่อจากบุคคลอื่นมาเป็นต้น หากผู้กระทำความผิดทำปลอมขึ้นเองเพื่อใช้ กฎหมายให้ถือว่ามีความผิดฐานนี้แต่เพียงกระหนเดียว (มาตรา 269/4 วรรคท้าย)⁵⁰ หรือหากนำไปจำหน่ายหรือมิใช่เพื่อจำหน่าย ก็เป็นความผิดตามมาตรา 264/4 วรรคสอง หากทำขึ้นเองเพื่อจำหน่ายก็ผิดฐานจำหน่ายเพียงฐานเดียวเช่นกัน⁵¹

2. องค์ประกอบภายในของการกระทำความผิด

องค์ประกอบภายในของการกระทำความผิดสำหรับความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม นั้น ผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ว่าบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ตนได้นั้นเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงที่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง และต้องการที่จะใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

⁴⁹ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อสังเกต พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

⁵⁰ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 134.

⁵¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 134.

ส่วนองค์ประกอบภายในของการกระทำความผิดสำหรับความผิดฐานมีไว้เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม ผู้กระทำความผิดจะต้องรู้ว่าบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ตนได้มานั้นเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม หรือบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงซึ่งถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง และต้องการมีไว้เพื่อใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

องค์ประกอบภายในของการกระทำความผิดสำหรับความผิดฐานจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกปลอมหรือแปลง และต้องการจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว

สำหรับ องค์ประกอบภายในของการกระทำความผิดสำหรับความผิดฐานมีไว้เพื่อจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกปลอมหรือแปลง และต้องการที่จะมีไว้ในครอบครองเพื่อที่จะจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว⁵²

3. โทษ

มาตรการลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ ถ้าผู้กระทำความผิดฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม หรือกระทำความผิดฐานจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม เป็นผู้ปลอมซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรา 269/1 ให้ลงโทษตามมาตรานี้กระทงเดียว

ปรากฏว่า เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2551 พ.ต.อ. สมบัติ มิลินทจินดา ผกก. สส. บก.น. 6 ได้จับกุมนางสาวอมรรัตน์ หรือตุ้ม อำภาวงศ์ และนายราชน หรืออ้วน เอียดแก้ว ในข้อหาร่วมกันมีไว้เพื่อนำออกมาใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นที่ผู้ออกให้ ผู้มีสิทธิใช้เพื่อประโยชน์การชำระค่าสินค้าหรือใช้เบิกเงินโดยมิชอบพร้อมของกลางบัตรเครดิตปลอมจำนวน 5 ใบ ซึ่งนางสาวอมรรัตน์ได้นำบัตรเครดิตปลอมไปรูดซื้อทองในวงเงิน 500,000 บาท ก่อนขยายผลการจับกุมนายราชนที่ห้างดิโอลด์สยามพลาซ่า ซึ่งในเบื้องต้น นางสาวอมรรัตน์รับสารภาพกับเจ้าตำรวจว่ามีบัตรเครดิตปลอมอยู่ประมาณ 250 ใบ สามารถรูดซื้อสินค้าได้ 100 ล้านบาท โดยมีขบวนการปลอมบัตร

⁵² สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อสังเกต พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

เครดิตเป็นแกงส์ที่มีเจ้าหน้าที่ธนาคารลักลอบนำข้อมูลบัตรเครดิตของชาวต่างชาติมาให้ทำบัตรเครดิตปลอมเพื่อออกตระเวนใช้รูดซื้อสินค้า⁵³

2.4.2 ความผิดฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของผู้อื่น

ส่วนความผิดฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของผู้อื่นนั้น พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 269/5 ถึง มาตรา 269/6 ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น

มาตรา 269/5 บัญญัติว่า ผู้ใดใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้กระทำความผิดได้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของผู้อื่นมาแล้วนำมาใช้ ซึ่งจะแตกต่างจากกรณีใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมของผู้อื่นตามมาตรา 269/4

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

ลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/5 คือ การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นโดยไม่ชอบ

การใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นโดยไม่ชอบผู้กระทำความผิดนั้นได้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของผู้อื่นมา เช่น เก็บได้ หรือลักบัตรของเขามา รวมถึงการแอบจำรหัสบัตรเติมเงิน หรือรหัส Pin phone แล้วนำบัตรหรือรหัสนั้นไปใช้ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน แต่ถ้ามียบัตรของผู้อื่นอยู่ แต่ยังไม่ได้นำออกใช้ยังไม่ผิดมาตรานี้ แต่อาจผิดมาตรา 269/6⁵⁴

2. องค์ประกอบของการกระทำความผิด

สำหรับ องค์ประกอบของการกระทำความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นโดยไม่ชอบ แยกพิจารณาได้ 3 ประการ⁵⁵ คือ 1) การกระทำ 2) องค์ประกอบภายใน และ 3) เจตนาแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย

⁵³ แฉมิจฉาชีพแก๊งค์ร่วมแก๊งค์บัตรเครดิต, 'ไทยรัฐ', [ออนไลน์] 2551 [อ้างเมื่อ 10 เมษายน 2551]

แหล่งที่มา URL: Available from <http://www.thairath.co.th/offline.php?>

⁵⁴ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 135.

⁵⁵ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

ประการแรก การกระทำ : การกระทำความผิดตามมาตรา 269/5 ได้แก่ การมีไว้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

ประการที่สอง องค์ประกอบภายใน : องค์ประกอบภายในการกระทำความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยไม่ชอบ คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59 คือ ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นบัตรของผู้อื่น และมีได้มีสิทธิที่จะใช้

ประการที่สาม เจื่อนใจแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย : โดยเจื่อนใจแห่งการลงโทษนั้น ผู้กระทำความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยไม่ชอบจะต้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

3. โทษ

สำหรับผู้กระทำความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยไม่ชอบนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามความผิดฐานนี้ ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ได้มีการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้น โดยกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ได้แถลงข่าวขยายผลการจับกุม นายโรมัน สเตฟุนโก อายุ 29 ปี สัญชาติสโลวัก ผู้ต้องหาแก๊งคนร้ายต่างชาติก่อภัยทางอินเทอร์เน็ตในข้อหาร่วมกันเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบซึ่งระบบ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่มีมาตรการการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน และลักทรัพย์ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2551 ขณะทำงานสืบสวนปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนฯ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และอาชญากรรมข้ามชาติ บข.ก. (กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง) ซึ่งประกอบด้วย บก.ทท., บก.ปศท.และบก.ป. ได้ร่วมกันจับกุมแก๊งคนร้าย คดีลักลอบขโมยข้อมูลลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ที่ใช้บริการด้านการเงินในรูปแบบอินเทอร์เน็ต (E-Banking) ไปเบิกเงินจากการขโมยข้อมูล (แฮกเกอร์) โดยการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ร่วมแก๊งที่เปิดไว้และนำเงินที่ได้จากการขโมยจากบัญชีของผู้อื่นเพื่อนำไปแจกจ่ายแก่สมาชิกผู้ร่วมขบวนการ โดยผู้ต้องหาเป็นบุคคลในขบวนการใหญ่ในการลักลอบขโมยข้อมูล (แฮกเกอร์) ที่มีฐานโครงข่ายการลักลอบเจาะข้อมูล และมีหัวหน้าขบวนการอยู่ในประเทศรัสเซีย⁵⁶

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2551 ที่ บข.ก. พล.ต.ต. ปัญญา มาเม่น รอง ผบข.ก. หัวหน้าคณะทำงานปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ อาชญากรรมข้ามชาติ แถลงผลการจับกุมผู้ต้องหาก่อภัยทางอินเทอร์เน็ต (Cyber Crime) ผู้ต้องหาสองคน

⁵⁶ ดร.ก.รวมเครือข่ายแฮกข้อมูลบัตรเครดิต SCB, เติลนิสต์, [ออนไลน์] 2551 [อ้างเมื่อ 10 เมษายน 2551] แหล่งที่มา URL: http://www.dailynews.co.th/web/html/popup_news/ .

ประกอบด้วยนางสาวนุจริย์ อำนิม อายุ 20 ปี และนายสุทิน ศรีชุมทรัพย์ อายุ 30 ปี ตามหมายจับที่ 306-307/2551 ลงวันที่ 7 มีนาคม ในข้อหาร่วมกับพวกที่เป็นชาวต่างชาติลักลอบขโมยข้อมูลของลูกค้าจากธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ((E-Banking) ก่อนโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ต้องหา โดยได้รับว่าจ้างจากคนไทยไม่ทราบชื่อให้เปิดบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์จำนวน 3 บัญชี ได้ค่าจ่ายบัญชีละ 1,000 บาท และค่าตอบแทนภายหลังอีก 30,000 บาท โดยผู้จ้างจะยึดเอาบัตรเอทีเอ็มและสมุดบัญชีเงินฝากไป จากนั้นคนร้ายซึ่งเป็นชาวต่างชาติได้ใช้วิธีการโจรกรรมข้อมูลลูกค้าทางอินเทอร์เน็ตแล้วโอนเงินจากบัญชีลูกค้ามายังบัญชีดังกล่าว ซึ่งการกระทำความผิดลักษณะดังกล่าว สร้างความเสียหายแก่บรรดาลูกค้าธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) เป็นจำนวนหลายล้านบาท ทั้งนี้ศูนย์สืบสวนปราบปรามเกี่ยวกับบัตรเครดิตธนิกส์ ร่วมกับตำรวจสากลและตัวแทนของสมาคมธนาคารไทย คณะทำงานป้องกันการทุจริตบัตรเครดิต ร่วมกันทำการสืบสวนจนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและขออนุมัติศาลออกหมายจับผู้ต้องหาทั้งสองคนข้อหาร่วมกันเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบซึ่งระบบและข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีระบบป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มิไว้สำหรับตน และลักทรัพย์⁵⁷

เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ตำรวจ ปสท. แกลงข่าวจับกุมตัวนายดิเรก โชคบัณฑิต อายุ 26 ปี ในข้อหาใช้บัตรเครดิตธนิกส์โดยมิชอบหรือ ใช้ชำระสินค้าค่าบริการหรือหนี้แทนการชำระด้วยเงินสดหรือใช้เบิกถอนเงินสดเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายพร้อมของกลางบัตรเครดิต บริษัทเทสโก โลดส์ ธนาคารนครหลวงไทย และธนาคารกรุงเทพฯ สืบสวนทราบว่าผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคือ จะใช้วิธีการค้นหาข้อมูลของเหยื่อในเวปไซด์ ภูเก็ต ของคนมีชื่อเสียงและคนมีเงิน และแฮ็ก (HACK) ข้อมูลส่วนตัว และที่อยู่พร้อมหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนและเบอร์โทรศัพท์ หลังจากได้ข้อมูลทั้งหมดแล้วจะใช้โทรศัพท์ไปแจ้งไปยังบริษัท โดยอ้างเป็นเจ้าของบัตรเครดิต ว่าบัตรหายและขอทำบัตรใหม่โดยให้ส่งบัตรใหม่ไปที่ ที่อยู่ของผู้ต้องหา เมื่อได้บัตรมาแล้วจะนำไปรูดซื้อสินค้าเบิกเงินสดล่วงหน้าตั้งแต่ช่วงเดือนสิงหาคม 2550 ถึง มกราคม 2551 พบว่ามีการใช้บัตรซื้อสินค้าและเบิกเงินสดไปแล้ว 3 ล้านบาทเศษ⁵⁸

⁵⁷ จับสมุน แก๊งแฮกเกอร์ ดูดเงินแบ่งกั30ล้าน, มติชน, [ออนไลน์] 2551 [อ้างเมื่อ 9 มีนาคม 2551]

แหล่งที่มา URL: <http://www.matichon.co.th/khaosod/view>

⁵⁸ ฆาตกรปลุกค้าปลอม "เครดิต" ดูดเงินกว่า 2 ล้าน, ข่าวสด, [ออนไลน์] 2551 [อ้างเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2551] แหล่งที่มา URL: http://www.matichon.co.th/khaosod/view_news.php?

2.4.2.2 มีไว้เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงของผู้อื่น

มาตรา 269/6 บัญญัติว่า ผู้ใดมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบตามมาตรา 269/5 ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

1. ลักษณะของการกระทำความผิด

ลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/6 คือ การมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นเพื่อนำออกใช้โดยไม่ชอบ

ผู้กระทำได้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมา เพื่อนำออกใช้ ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน หากเก็บบัตร หรือลักบัตรของผู้อื่นมาหรือแอบจดรหัสบัตรเติมเงินของผู้อื่นไว้ แม้ยังไม่นำออกใช้ แต่ตั้งจะนำออกใช้หรือเอาไปขายต่อ แต่ยังไม่ทันได้ทำก็ถูกจับเสียก่อน หากนำไปกดเอาเงินได้แล้ว เป็นความผิดฐานใช้บัตร (มาตรา 269/5) การเก็บไว้หลายใบอาจแสดงว่ามีไว้เพื่อนำออกใช้ ก็ผิดฐานนี้ด้วย⁵⁹

2. องค์ประกอบของการกระทำความผิด

องค์ประกอบของการกระทำความผิดตามมาตรา 269/6 จะต้องครบ 3 ประการ⁶⁰ คือ 1) การกระทำ 2) องค์ประกอบภายใน และ 3) เจตนาแห่งการลงโทษในทางภาวะวิสัย

ประการแรก การกระทำ : การกระทำความผิดตามมาตรา 269/6 ได้แก่ การมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นเพื่อนำออกใช้โดยไม่ชอบ

ประการที่สอง องค์ประกอบภายใน : องค์ประกอบภายในการกระทำความผิดฐานมีไว้เพื่อใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นโดยไม่ชอบ คือ เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59 คือ ผู้กระทำความผิดต้องรู้ว่าเป็นบัตรของผู้อื่น และผู้กระทำรู้ตัวว่ามีบัตรนั้นไว้ในครอบครองของตน นอกจากนี้ผู้กระทำผิดจะต้องมีเจตนาพิเศษ คือ เพื่อนำออกใช้ โดยเจตนาพิเศษนี้จะมีขึ้นเวลาใดระหว่างที่มีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นอยู่ก็ได้

ประการที่สาม เจตนาแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย : โดยเจตนาแห่งการลงโทษนั้น ผู้กระทำความผิดฐานการมีบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของคนอื่นเพื่อนำออกใช้โดยไม่ชอบจะต้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

⁵⁹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 135.

⁶⁰ สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์].

3. โทษ

สำหรับ ผู้กระทำความผิดฐานมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น โดยมีขอบตามมาตรา 269/5 ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.4.3 เหตุการณ์ของการกระทำความผิดฐานต่างๆ เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ยังได้บัญญัติถึงเหตุการณ์ของการกระทำความผิดฐานต่างๆ เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เอาไว้ซึ่งปรากฏดังต่อไปนี้

มาตรา 267/7 บัญญัติว่า ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในหมวดนี้ เป็นการกระทำเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ กึ่งหนึ่ง

ความผิดดังกล่าวหากได้กระทำเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ กึ่งหนึ่ง ได้แก่ บัตรจำพวก เอทีเอ็ม หรือบัตรเครดิตต่างๆ นั้นเอง⁶¹

คำว่า บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 267/7 หมายถึง บัตรเครดิต บัตรvisa บัตรเอทีเอ็ม หรือ กระเป๋าตังค์อิเล็กทรอนิกส์ คือ บัตรที่ผู้ใช้สามารถตั้งโปรแกรมให้มีเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถชำระราคาได้ภายในวงเงินที่กำหนด และเป็นบัตรที่ได้รับการปกป้องเป็นพิเศษต่อการลอกเลียนแบบ เช่น บัตรรถไฟฟ้าใต้ดิน อย่างไรก็ตาม บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า เช่น บัตรสมาชิกของห้างสรรพสินค้าที่ใช้เพื่อลดราคาสินค้า ไม่ใช่บัตรอิเล็กทรอนิกส์ในความหมายของมาตรานี้⁶²

⁶¹ ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด, หน้า 135.

⁶² สำนักประธานศาลฎีกา, ข้อเสนอแนะ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547, [ออนไลน์]

2.4.4 ความผิดจากการใช้คอมพิวเตอร์มีดังนี้⁶³

2.4.4.1 ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ (Tools) ในการส่ง E-mail ใช้ในการโพสต์ข้อความลามกอนาจาร การเผยแพร่ภาพลามกอนาจารมีหลายรูปแบบ คือ

1. ทำเพื่อการค้าหรือทำเป็นธุรกิจ
2. ทำเป็นชุมชน หรือภายในองค์กรตัวเอง เช่น. Web board, Website
3. ทำเพื่อเป็นการล้างแค้น ตัวอย่างเช่น การถ่ายวิดีโอตอนนอนด้วยกับแฟนพอเลิกกันก็จะนำภาพไปเผยแพร่ทาง Internet, E-mail หรือเอาไปโพสต์ตาม Web board ต่าง ๆ

2.4.4.2 การมองคอมพิวเตอร์เป็นเป้าหมาย (Target) เป็นความผิดในลักษณะของ Computer Crime โดยตรงมีหลายรูปแบบด้วยกัน คือ

1. เจาะเข้าไปขโมยข้อมูลต่าง ๆ แล้วลบทิ้งให้เกิดความเสียหาย การกระทำความผิดในกลุ่มนี้จะต้องใช้ความรู้ทางคอมพิวเตอร์ค่อนข้างสูงพอสมควร การโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ให้ได้รับความเสียหาย มีวิธีที่มักจะเรียกว่า Dos ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์หลายๆ เครื่องเข้ามารุมโจมตี CPU ให้ไม่สามารถให้บริการต่าง ๆ ได้
2. การเข้าถึงระบบ Computer ของบุคคลอื่นโดยไม่มีสิทธิ เราอาจแก้ไขได้โดยต้องกำหนด Username กับ password
3. การเผยแพร่ข้อมูลหรือช่องทางการเข้าถึงระบบของผู้อื่น หรือการเผยแพร่ software หรือชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์

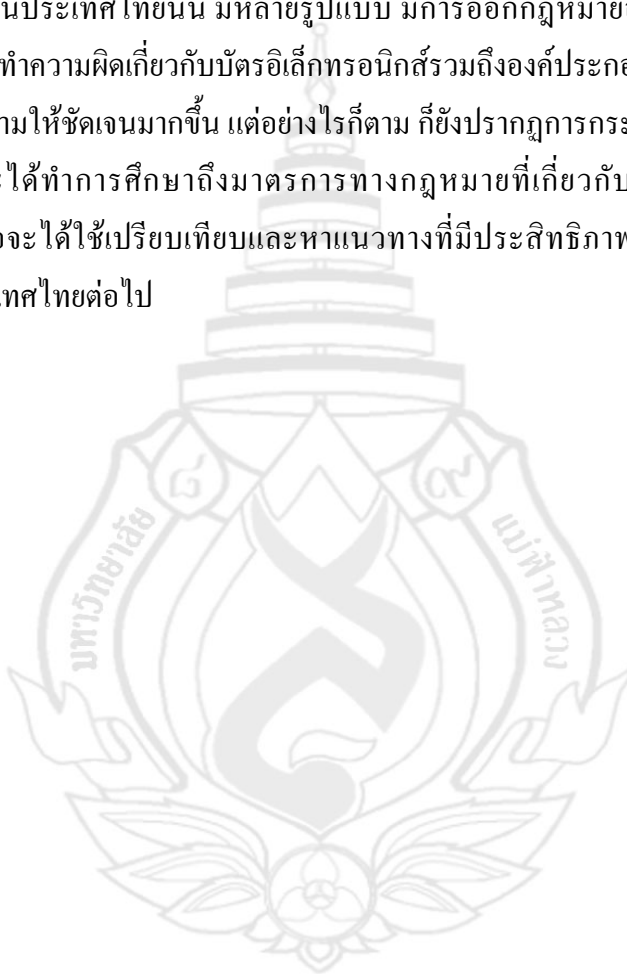
2.4.4.3 การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยกระทำความผิด เช่น มีการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ บนคอมพิวเตอร์ได้แก่ เพลง หนังสือ มีวลีวิดีโอ ซึ่งเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หรืออุปกรณ์ทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

การใช้งานอินเทอร์เน็ตในแต่ละประเทศมีกฎหมายที่รองรับการใช้งานที่แตกต่างกันบางเรื่องเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายในทุกประเทศทั่วโลก อาทิ ปัญหาสื่อลามกซึ่งเป็นภาพของเยาวชน การบุกรุกคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ในขณะที่บางเรื่อง เช่น การพนัน อาจจะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายหรือไม่ผิดกฎหมายได้ในบางประเทศ ผู้ใช้จึงต้องระมัดระวัง และศึกษากฎหมายที่รองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ต ในประเทศของตน กิจกรรมบนอินเทอร์เน็ตที่โดยทั่วไปถือเป็นความผิด ทางกฎหมาย

⁶³ ครัน จาตุเจริญ, แนวโน้มคดีเทคโนโลยีสารสนเทศบนสื่อ Internet, [ออนไลน์], 2551 [อ้างเมื่อ 14 กันยายน 2551] แหล่งที่มา URL: <http://area.obec.go.th/trang1/et49/samina/8dran.doc>

ได้แก่ การเล่นเกมพนัน การซื้ออาวุธปืน การซื้อขายยาเสพติด การนำเสนอสื่อลามกทุกประเภท การบุกรุกคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่าย การพัฒนา และแพร่ไวรัสคอมพิวเตอร์ การทำให้เครือข่าย หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไม่สามารถใช้งาน หรือให้บริการได้ และการสวมรอยบุคคลเพื่อทำการฉ้อฉล⁶⁴

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยนั้น มีหลายรูปแบบ มีการออกกฎหมายอาญาขึ้นมาเพื่อบัญญัติถึงลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์รวมถึงองค์ประกอบของการกระทำความผิด มีการกำหนดนิยามให้ชัดเจนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังปรากฏการกระทำผิดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในบทต่อไปจะได้ทำการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศเพื่อจะได้ใช้เปรียบเทียบและหาแนวทางที่มีประสิทธิภาพเพื่อแก้ปัญหาการกระทำความผิดในประเทศไทยต่อไป

---

⁶⁴ สำนักก้ากับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, **คู่มือการปฏิบัติและแนวทางการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์**, (กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ), หน้า 66.

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ

3.1 บทนำ

ในต่างประเทศมีการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย บัตรอิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการจับจ่ายใช้สอย ซื้อสินค้า หรือบริการ ซึ่งไม่นิยมใช้ธนบัตรหรือเงินสด เนื่องจากไม่สะดวก และไม่ปลอดภัยที่จะพกพาเงินสดจำนวนมาก ๆ จึงหันมาใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของบัตรเครดิต (Credit Card) บัตรเอทีเอ็ม (Automated Teller Machine) เป็นต้น นอกจากนี้ ในการเก็บข้อมูลสำคัญๆ ทั้งหลายซึ่งแต่เดิมมักจัดเก็บข้อมูลในรูปเอกสารซึ่งต้องสิ้นเปลืองทรัพยากรในการจัดเก็บและรักษา อีกทั้งยังมีความเสี่ยงต่อการเกิดความสูญหายหรือถูกทำลายด้วยวิธีการอื่น ๆ จึงหันมาเก็บข้อมูลในรูปอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรในการจัดเก็บรักษาดูแลและถูกทำลายยาก อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวซึ่งมีความสำคัญและเหล่าอาชญากรอยากเข้าถึงเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปกระทำความผิด อาทิเช่น การลักลอบเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำข้อมูลซึ่งเป็นความลับทางการค้าออกขายให้คู่แข่งทางการค้าถือเป็นอาชญากรรมต่อเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง การเข้าถึงข้อมูลในบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อทำการโอนเงินไปยังบัญชีของอาชญากร การคัดลอกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การคัดลอกรหัสแท่ง (Barcode) ลายพิมพ์นิ้วมือ (Finger Print) ม่านตา หรือรหัสชุด เพื่อใช้เป็นรหัสผ่านเข้าไปในสถานที่ต้องห้ามหรือสถานที่ส่วนบุคคลเพื่อประกอบอาชญากรรม เป็นต้น หรือแม้กระทั่งการปลอมแปลง หรือใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ปลอมต่างๆ

สำหรับปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีการบันทึกสถิติการกระทำความผิดเรื่องการฉ้อโกงบัตรเครดิตออนไลน์ของประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่าง ปี ค.ศ. 2000 – 2007 นั้นเพิ่มขึ้นโดยในปี ค.ศ. 2003 มีการฉ้อโกงรวม 2.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ, ปี ค.ศ. 2005 มีการฉ้อโกงรวม 2.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ และในปี ค.ศ. 2007 จำนวน 3.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ที่มา Celent Communications, via Lafferty Publications)⁶⁵

ส่วนประเทศอังกฤษ ปรากฏมูลค่าความเสียหายเรื่องการฉ้อโกงบัตรเครดิต ในปี ค.ศ. 1999 มูลค่า 50.3 Stg Million และเพิ่มขึ้นถึง 102.8 Stg Million ในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นถึง 104% และ ในปี ค.ศ. 2001 เพิ่มขึ้นเป็น 160.3 Stg Million ⁶⁶

ในสาธารณรัฐฝรั่งเศสสถิติการฉ้อโกง และปลอมแปลงบัตร ในปี ค.ศ. 1999 จำนวน 258,306 ฝรั่งเศส ส่วนในปี ค.ศ. 2000 เป็น 317,044 ฝรั่งเศส ⁶⁷

นอกจากนี้ในประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศญี่ปุ่น หรือประเทศอื่น ๆ ในยุโรป ซึ่งมีการใช้บัตรเครดิตในการทำธุรกรรม หรือในชีวิตประจำวันก็จะพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตซึ่งเป็นบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งเหมือนกันซึ่งจะพบการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ในหลายรูปแบบ จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า แนวโน้มในการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก

ในบทนี้จะทำการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ ซึ่งแยกออกเป็นสองกลุ่มได้แก่ กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) และกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษาของศาล (Common Law System) โดยในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) ก็จะทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ส่วนในกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษา (Common Law System) นั้น จะทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

⁶⁵ Statistics for General and Online Card Fraud, [Online], 2 July 2009, Available from URL:

<http://www.kalysis.com/content/modules.php?>

⁶⁶ Ibid, p.9.

⁶⁷ Ibid, p.10.

3.2 กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System)

3.2.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

3.2.1.1 มาตราการตามประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code หรือ Strafgesetzbuch : StGB)⁶⁸ สำหรับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้แก่ 1) ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (StGB, Section 303a Alteration of Data), 2) ความผิดฐานจารกรรม หรือคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 202a Data Espionage), 3) ความผิดฐานถือช่องทางคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 263a Computer Fraud) และ 4) ความผิดฐานการใช้เครื่องจักรโดยมิชอบ เพื่อใช้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ทำการชำระเงินให้ถูกต้อง ซึ่งแต่ละมาตรการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (StGB, Section 303a Alteration of Data)

มาตรการตามมาตรา 303 นั้นเป็นความผิดฐานทำให้เสียหาย⁶⁹ ซึ่งบัญญัติถึงกรณีต่างๆ ไป ของการทำให้เสียหาย แต่อย่างไรก็ตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์จะอยู่ใน มาตรา 303 (a)⁷⁰ ซึ่งหากผู้ใด ลบ ทำลาย ทำให้ใช้ไม่ได้

⁶⁸ ประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Criminal Code) หรือ Strafgesetzbuch ซึ่งใช้ตัวย่อว่า StGB นั้น มีหลักการว่า การกระทำของบุคคลใดจะเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาได้ ก็ต่อเมื่อการกระทำนั้นมีกฎหมายบัญญัติไว้ในขณะที่กระทำว่าเป็นความผิด และจะลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น (An act ('Tat' or 'Handlung') can only be punished, if its punishability ('Strafbarkeit') is fixed by statute ('gesetzlich bestimmt') before the act is committed) หรือหลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย ('nullum crimen nulla poena sine lege') ซึ่งหลักการนี้จะปรากฏในมาตรา 1 ของประมวลกฎหมายอาญา (Section 1 No Punishment Without a Law) โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่ Howard Fisher, German legal system 3rd ed, (Great Britain : Cavendish Publishing, 2002), p. 167.

⁶⁹ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 303 Damaging Property

(1) Whoever unlawfully damages or destroys the property of another shall be punished with imprisonment for not more than two years or a fine.

(2) An attempt shall be punishable.

⁷⁰ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 303a Alteration of Data

(1) Whoever unlawfully deletes, suppresses, renders unusable or alters data (Section 202a subsection (2)), shall be punished with imprisonment for not more than two years or a fine.

(2) An attempt shall be punishable.

หรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลซึ่งอยู่ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 202 a (2) จะต้องถูกลงโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับ

2. ความผิดฐานจารกรรม หรือคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 202a Data Espionage)

ประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้บัญญัติถึง ความผิดฐานจารกรรม หรือคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์ไว้ในมาตรา 202 a⁷¹ กล่าวคือ ผู้ใดโดยปราศจากอำนาจทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น โดยข้อมูลนั้นไม่ได้เป็นของเขาและมีการป้องกันการเข้าถึงข้อมูลนั้นเป็นพิเศษ ผู้นั้นจะต้องโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ

จะเห็นได้ว่า กรณีการจารกรรมข้อมูล หรือการคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์ผู้กระทำความผิดฐานนี้จะต้องกระทำโดยไม่มีอำนาจ เพราะหากมีการได้มาซึ่งข้อมูลของบุคคลอื่นโดยได้รับความยินยอมจากเจ้าของก็จะถือว่าเป็นการกระทำโดยมีอำนาจนั่นเอง

นอกจากนี้ “ข้อมูล” ตามความหมายภายใต้มาตรา 202 a (1) เฉพาะข้อมูลที่ถูกเก็บหรือถูกส่งผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือแม่เหล็ก หรือโดยทางอื่นใดซึ่งไม่สามารถเห็นวิธีการได้โดยทันที

3. ความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 263a Computer Fraud)

สำหรับความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 263 a กล่าวคือ ผู้ใดมีเจตนาเพื่อให้ได้รับประโยชน์อื่นใดเพื่อตนเองหรือบุคคลที่สาม โดยทุจริตจากความเสียหายซึ่งทรัพย์สินโดยเกิดจากการประมวลผลของโปรแกรมที่ไม่ถูกต้องใช้ข้อมูลเท็จหรือไม่สมบูรณ์ ใช้ข้อมูลโดยปราศจากอำนาจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ⁷²

⁷¹ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 202a Data Espionage

(1) Whoever, without authorization, obtains data for himself or another, which was not intended for him and was specially protected against unauthorized access, shall be punished with imprisonment for not more than three years or a fine.

(2) Within the meaning of subsection (1), data shall only be those which stored or transmitted electronically or magnetically or otherwise in a not immediately perceivable manner.

⁷² Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 263a Computer Fraud

(1) Whoever, with the intent of obtaining for himself or a third person an unlawful material benefit, damages the assets of another by influencing the result of a data processing operation through incorrect configuration of a program, use of incorrect or incomplete data, unauthorized use of data or other unauthorized influence on the order of events, shall be punished with imprisonment for not more than five years or a fine.

(2) Section 263 subsections (2) to (7), shall apply accordingly.

กรณีของการใช้บัตร ATM โดยไม่มีสิทธิเพื่อที่จะถอนเงินจากตู้เอทีเอ็ม เป็นปัญหาที่ถกเถียงกัน โดยความเห็นฝ่ายข้างมาก เห็นว่า การกระทำความผิดดังกล่าว ไม่เป็นความผิดฐานลักเงิน เพราะธนาคารเจ้าของเอทีเอ็ม ได้ให้ความยินยอมแล้วหากว่าการใช้เอทีเอ็มดังกล่าวไปตามปกติซึ่งในกรณีนี้ก็รวมถึงการที่ธนาคารให้ความยินยอมในการถอนเงินจากตู้เอทีเอ็มด้วย เพราะการที่จะมีสิทธิในการใช้บัตรเอทีเอ็มหรือไม่ นั่น ไม่ใช่เงื่อนไขของการให้ความยินยอม การกระทำความผิดดังกล่าวจึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์หากแต่เป็นความผิดฐานฉ้อโกงที่กระทำต่อระบบคอมพิวเตอร์ (Computerbetrug) ตามมาตรา 263 a ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ศาลฎีกาเยอรมันก็เห็นว่าเป็นความผิดตามมาตรา 263 a เช่นกัน ส่วนความเห็นฝ่ายข้างน้อย เห็นว่า การให้ความยินยอมที่เป็นการทั่วไปในการถอนเงินจากตู้เอทีเอ็มนั้น จะมีได้เฉพาะในกรณีของการใช้บัตรอย่างมีสิทธิเท่านั้น หากเป็นการใช้บัตรโดยไม่มีสิทธิก็ถือเป็นการทำร้ายการครอบครองและเป็นความผิดฐานลักทรัพย์⁷³

4. ความผิดฐานการใช้เครื่องจักรโดยมิชอบ เพื่อใช้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ทำการชำระเงินให้ถูกต้อง

ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานการใช้เครื่องจักรโดยมิชอบ เพื่อใช้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ทำการชำระเงินให้ถูกต้อง ตามมาตรา 265 a กล่าวคือ ผู้ใดได้รับประโยชน์จากเครื่องอัตโนมัติ ระบบโทรคมนาคมซึ่งเป็นสาธารณะประโยชน์ ด้วยวิธีการผ่านเข้าในระบบโดยใช้กลอุบาย หรือโดยมีเจตนาไม่ชำระราคา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือโทษปรับหากการกระทำนั้นไม่สามารถลงโทษได้ตามบทบัญญัติอื่นซึ่งมีโทษมากกว่า นอกจากนี้ การพยายามกระทำความผิดจะต้องถูกลงโทษด้วย⁷⁴

⁷³ หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 464/2551

⁷⁴ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 265a Obtaining Benefits by Devious Means

(1) Whoever obtains the benefits of an automat or a telecommunications network serving public purposes, conveyance by a means of transportation or entrance to an event or institution by devious means, with the intent of not paying the price, shall be punished with imprisonment for not more than one year or a fine if the act is not punishable under other provisions with a more severe punishment.

(2) An attempt shall be punishable.

(3) Sections 247 and 248a shall apply accordingly.

3.2.1.2 มาตรการทางด้านการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection)

นอกจากมาตรการตามกฎหมายอาญาซึ่งกล่าวมาข้างต้นแล้ว ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สำหรับผู้บริโภคข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหลายนั้น จะได้รับความคุ้มครองภายใต้ Charter of Digital Consumer Rights ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวจะครอบคลุมถึงสิทธิต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. สิทธิในความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Right to data security)
2. สิทธิที่จะได้รับคุ้มครองข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (Right to data protection on internet)
3. สิทธิส่วนบุคคลในการคัดลอกข้อมูลดิจิทัล (Right to private copies of digital content as well as the right to interoperability)

3.2.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สำหรับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่จะกล่าวถึงในที่นี้มีสองฉบับได้แก่ ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code Monétaire et Financier) และ ประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal) ในกฎหมายดังกล่าวจะมีบทบัญญัติที่พูดถึงมาตรการทางกฎหมายของบัตรเครดิตเอาไว้ ซึ่งตามที่ได้กล่าวเอาไว้ในตอนต้นของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ว่าบัตรเครดิตถือว่าเป็นบัตรเครดิตชนิดหนึ่ง ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายของบัตรเครดิตก็คือ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตนั่นเอง

3.2.2.1 มาตรการตามประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code monétaire et financier)

สำหรับมาตรการทางกฎหมายอาญาของกฎหมายสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ที่จะกล่าวถึงฉบับแรกได้แก่ ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตไว้ 5 กรณีด้วยกันคือ⁷⁵

1. ปลอมแปลงบัตร
2. ใช้บัตรปลอม
3. ขอมรับการใช้บัตรปลอม
4. ผลิต ครอบครอง หรือจำหน่าย เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำบัตรปลอม
5. ใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจบัตรผิดวัตถุประสงค์

⁷⁵ ตรีทศ นิโครธางกูล และ วิจิต จรัสสุขสวัสดิ์, การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศไทย, (เอกสารการวิจัย), หน้า 15. [ออนไลน์], [อ้างเมื่อ 16 กันยายน 2551] แหล่งที่มา URL: http://www.krisdika.go.th/news_02.

กรณีความผิดฐานปลอมแปลงบัตร การใช้บัตรปลอม และยอมรับการใช้บัตรปลอมผู้กระทำความผิดจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินห้าล้านฟรังก์⁷⁶ และการพยายามกระทำความผิดต้องรับโทษในอัตราเดียวกันด้วย⁷⁷

กรณีความผิดฐานผลิต ครอบครอง หรือจำหน่าย เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำบัตรปลอมผู้กระทำความผิดจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกิน 750,000 ยูโร⁷⁸ และการพยายามกระทำความผิดต้องรับโทษในอัตราเดียวกันด้วย

กรณีความผิดฐานใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจบัตรผิดวัตถุประสงค์มีโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินสองล้านฟรังก์⁷⁹

---

⁷⁶ ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code monétaire et financier) ของประเทศฝรั่งเศส
มาตรา L 163 -4 ผู้ใด

(1) ปลอมแปลงบัตรจ่ายเงินหรือบัตรถอนเงิน

(2) ใช้หรือพยายามใช้บัตรจ่ายเงินปลอมหรือบัตรถอนเงินปลอม โดยที่ทราบว่าเป็นบัตรปลอม

(3) ยอมรับการจ่ายเงินที่ชำระโดยบัตรจ่ายเงินปลอม โดยที่ทราบว่าเป็นบัตรปลอม ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา L163-3 (โทษตามมาตรา L163-3 คือจำคุกเจ็ดปีและปรับห้าล้านฟรังก์)

⁷⁷ ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code monétaire et financier) ของประเทศฝรั่งเศส
มาตรา L 163 -4-2

การพยายามกระทำความผิดตาม 1° ของมาตรา 163-3 ตาม 1° ของมาตรา 163 -4 และตามมาตรา L 163 -4 -1 ต้องระวางโทษเดียวกันกับการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าว

⁷⁸ ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code monétaire et financier) ของประเทศฝรั่งเศส มาตรา L 163 -4-1

ผู้ใดผลิต ครอบครอง โอน ให้ หรือจัดให้มีเครื่องมือ อุปกรณ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลทั้งหลายที่ได้ที่ได้อาจหรือทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อการกระทำความผิดตาม 1° ของมาตรา 163-3 ตาม 1° และของมาตรา 163 -4 จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกิน 750,000 ยูโร

⁷⁹ ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code monétaire et financier) ของประเทศฝรั่งเศส
มาตรา L 163 – 11 ผู้ใด

(1) ใช้ข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมไว้โดยธนาคารแห่งชาติฝรั่งเศสตามวรรคหนึ่งของมาตรา L 131-85 นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา L 131-1 ถึงมาตรา L 131-88 ว่าด้วยเชื่อก และในมาตรา L 132-1 และมาตรา L 132-2 ว่าด้วยบัตรจ่ายเงิน

(2) รวบรวมข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งของมาตรา L 131-85 วรรคหนึ่งแทนธนาคารแห่งชาติฝรั่งเศส

ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา L 226-21 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (จำคุกห้าปีและปรับสองล้านฟรังก์)

3.2.2.2 มาตราการตามประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal)

นอกจากความผิดเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code Monétaire et Financier) ดังกล่าวแล้ว ยังมีมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติถึงการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอีกนั่นคือ ประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal) ซึ่งมีดังต่อไปนี้⁸⁰

1. ความผิดฐานฉ้อโกง (L'escroquerie) ตามมาตรา 313-1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาในกรณีที่

1) ผู้ฉ้อโกง นำบัตรเครดิตที่หมดอายุ หรือถูกยกเลิกแล้วไปถอนเงินจาก เครื่องถอนเงินอัตโนมัติ หากเครื่องนั้นยอมให้ถอนได้

2) บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ถือบัตรนำบัตรของผู้อื่นไปถอนเงิน หรือนำไปใช้ซื้อ สินค้าหรือจ่ายค่าบริการ ซึ่งหากการได้มาซึ่งบัตรดังกล่าวเกิดจากการลักทรัพย์หรือรับของโจรก็ จะต้องรับผิดฐานลักทรัพย์และรับของโจร แล้วแต่กรณีอีกฐานหนึ่งด้วย

2. ความผิดฐานลักทรัพย์ (Le vol) ตามมาตรา 311-1 ในกรณีลักบัตรเครดิตของคน อื่น (และหากนำบัตรที่ลักมาไปใช้ก็มีความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 313-1 v อีกฐานหนึ่งด้วย

3. ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ (L'abus de confiance) ตามมาตรา 314-1 ในกรณีที่ผู้ ถือบัตรไม่ยอมคืนบัตรที่ถูกยกเลิกแล้วให้แก่ผู้ออกบัตร

4. ความผิดฐานเลือกปฏิบัติ (La discrimination) ตามมาตรา 225-1 และมาตรา 225-2 ในกรณีผู้ออกบัตรไม่ยอมออกบัตรให้แก่ผู้อื่นคำขอโดยอาศัยเหตุจากเชื้อชาติ เพศ เป็นต้น

⁸⁰ ตรีทศ นิโครธางกูล และ วิจิต จรัสสุขสวัสดิ์, การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศไทยฝรั่งเศส, (เอกสารการวิจัย), หน้า 16. [ออนไลน์].

3.3 กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษาของศาล (Common Law System)⁸¹

3.3.1 ประเทศอังกฤษ

3.3.1.1 Fraud Act 2006

Fraud Act 2006 ถือเป็นกฎหมายฉบับใหม่ล่าสุดของอังกฤษ กฎหมายฉบับนี้มีการกำหนดฐานความผิดใหม่เกี่ยวกับการฉ้อโกง โดยออกมาแทนที่กฎหมายฉบับเดิมคือ Theft Act 1968 และ 1978 โดยยกเลิกความผิดตามมาตรา 15, 15A, 16 และ 20(2) ของ Theft Act 1968 และ มาตรา 1 และ 2 ของ Theft Act 1978⁸² ซึ่งกฎหมายเก่าทั้งสองฉบับมีบทบัญญัติ กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวง ดังต่อไปนี้คือ

1. การได้รับทรัพย์สินมาโดยการหลอกลวง (Obtaining Property by Deception)⁸³
2. การได้รับบริการโดยการหลอกลวง (Obtaining Services by Deception)⁸⁴
3. การได้ผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินโดยการหลอกลวง (Obtaining a Pecuniary Advantage by Deception)⁸⁵

⁸¹ หลักในการวินิจฉัยความผิดของระบบกฎหมายตามคำพิพากษา (The Common Law System) จะประกอบด้วย actus reus (criminal act) หรือองค์ประกอบภายนอก และ mens rea (guilty mind) หรือองค์ประกอบภายใน หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้วก็จะไม่เป็นความผิด โปรดดู Williams, *Textbook of Criminal Law*, 1978, p. 30. และ Hall, J. *Criminal Law*, 2nd ed, 1960, p. 189 และ Smith, *The Guilty Mind in the Criminal Law*, 76 L.Q. Rev. 78, 1975. อ้างถึงใน ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ์, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป*, (กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2550), หน้า 73-74.

⁸² Maureen Johnson and Kevin M Rogers, *The Fraud Act 2006: The E-Crime Prosecutor's champion or the creator of a new inchoate offence?* 2007 Annual Conference Hertfordshire 16-17 April, p. 1.

⁸³ Theft Act 1968, Section 15 (1) A person who by any deception dishonestly obtains property belonging to another, with the intention of permanent depriving the other of it, shall on conviction be liable to imprisonment for a term not exceeding ten years.

⁸⁴ Theft Act 1978, Section 1 (1) A person who by any deception dishonestly obtains services from another shall be guilty of an offence.

⁸⁵ Theft Act 1968, Section 16 (1) A person who by any deception dishonestly obtains for himself or another any pecuniary advantage shall on conviction on indictment be liable to imprisonment for a term not exceeding five years.

4. การหลีกเลี่ยงความรับผิดโดยการหลอกลวง (Obtaining the Evasion of a Liability to Pay by Deception)⁸⁶ สำหรับการหลีกเลี่ยงความรับผิดโดยการหลอกลวง มี 3 ประการได้แก่ การหลอกลวงเพื่อให้ได้ส่วนลดในจำนวนเงินที่ค้างชำระ (Securing the Remission of an Existing Liability to Pay)⁸⁷ หรือการทำให้เจ้าหนี้ขายกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ (Inducing a Creditor to Wait for or Forgo Payment)⁸⁸ หรือการทำให้หลุดพ้นจากภาระในการชำระเงิน (Obtaining an Exemption from or Abatement of a Liability to Pay)⁸⁹

5. การได้รับโอนเงินมาโดยการหลอกลวง (Obtaining a Money Transfer by Deception)⁹⁰

6. การทำให้มีการบังคับคดีของหลักทรัพย์ที่มีค่าโดยการหลอกลวง (Procuring the Execution of a Valuable Security by Deception)⁹¹

จะเห็นว่า ฐานความผิดข้างต้นตามกฎหมายฉบับเดิมนั้น ส่วนใหญ่จะคล้ายกัน กล่าวคือผู้กระทำความผิดจะต้องกระทำโดยไม่สุจริต (ทุจริต) โดยการหลอกลวง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนที่แตกต่างกัน คือ สิ่งที่จะได้รับมาจากการหลอกลวง เช่น ทรัพย์สิน การบริการ เงิน เป็นต้น

สำหรับองค์ประกอบของความผิดเกี่ยวกับการได้มาโดยการหลอกลวง (Obtaining by Deception) ตาม Theft Act 1968 และ 1978 นั้นมีดังนี้

1. ผู้กระทำความผิดจะต้องหลอกลวงผู้ใด (Defendant Must Deceive Someone);
2. ผู้กระทำความผิดจะต้องได้มาซึ่งสิ่งใด เช่น ทรัพย์สิน หรือบริการ เป็นต้น (Defendant Must Obtain Relevant Things, Property, Services);
3. การหลอกลวงของผู้กระทำความผิดเป็นเหตุให้ได้มา (Defendant's Deception Must Cause the Obtaining); และ
4. ผู้กระทำความผิดจะต้องกระทำโดยไม่สุจริต (ทุจริต) (Defendant Must Act Dishonestly)⁹²

⁸⁶ Theft Act 1978, Section 2 (1) Subject to subsection (2) bellows, where a person by any deception

⁸⁷ Theft Act 1978, Section 2 (1) (a) dishonestly secures the remission of the whole or part of any existing liability to make a payment, whether his own liability or another's ; or

⁸⁸ Theft Act 1978, Section 2 (1) (b) with intent to make permanent default in whole or in part on any existing to make a payment, or with intent another to do so, dishonestly induces the creditor or any person claiming payment on behalf of the creditor to wait for payment (whether or not the due date for payment is deferred) or to forgo payment; or

⁸⁹ Theft Act 1978, Section 2 (1) (c) dishonestly obtains any exemption from or abatement of liability to make a payment; he shall be guilty of an offence.

⁹⁰ Theft Act 1968, Section 15 A, inserted by Theft (Amendment) Act 1996

⁹¹ Theft Act 1968, Section 20 (2)

สำหรับข้อบกพร่อง หรือจุดด้อยของกฎหมายฉบับเก่าทั้งสองฉบับที่ปรากฏในรายงานของคณะกรรมการกฎหมาย (the Law Commission's Report) คือ กฎหมายฉบับเก่าไม่ครอบคลุมถึงวิธีการฉ้อโกงบางอย่าง เช่น ใน Theft Act 1968 ไม่มีการพูดถึงคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล หรืออินเทอร์เน็ต และชักจูงให้เกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการตีความบทบัญญัติพิเศษ นอกจากนี้ ช่องโหว่ที่ว่านี้ก่อให้เกิดการสร้างพยานหลักฐานดังกล่าวในคดี Preddy [1996] 3 All ER 735⁹³ การที่พนักงานอัยการพยายามเอาผู้ถูกกล่าวหา มาลงโทษจึงอาจตั้งข้อกล่าวหาตามฐานความผิดได้ง่ายๆ โดยการตีความกฎหมายที่มีช่องว่างอยู่ ผลก็คือ ทำให้การพิจารณาคดีในศาลยุ่งยากมากขึ้นไป เนื่องจากพนักงานอัยการมีการตั้งข้อกล่าวหาในหลายฐานความผิดด้วยกันเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามที่กล่าวอ้าง⁹⁴

จากข้อบกพร่องของ Theft Act 1968 และ 1978 คณะกรรมการกฎหมาย และรัฐบาล เห็นว่าควรมีกฎหมายที่เป็นฐานความผิดฉ้อโกงต่างๆ ไป มากกว่าที่จะระบุว่าพฤติกรรมหรือสถานการณ์ใดเป็นความผิด ในที่สุดก็มีกฎหมายใหม่ คือ Fraud Act 2006 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2007 ที่ผ่านมา สำหรับ Fraud Act 2006 ไม่ได้ให้นิยามของการฉ้อโกง (Fraud) ไว้โดยตรง เพียงแต่บัญญัติว่า การกระทำความผิดซึ่งอยู่ภายใต้มาตรา 2, 3, และ 4 ถือว่าเป็นความผิดฐานฉ้อโกง⁹⁵ ซึ่งมีอยู่ 3 ลักษณะความผิดด้วยกัน ได้แก่⁹⁶ 1) การฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ (Fraud by False

⁹² Russell Heaton, **Criminal Law**. Second edition. (New York : Oxford University Press, 2006), p. 326.

⁹³ ในคดี Preddy [1996] 3 All ER 735 ผู้กระทำผิดได้ ฉ้อโกงการจำนองโดยการให้ข้อมูลส่วนตัว รายได้ และอื่นๆ ที่เป็นเท็จ การหลอกลวงนี้ทำให้ผู้รับจำนองสั่งให้ธนาคาร โอนเงินล่วงหน้า (the advance monies) จากบัญชีของตนเองไปยังบัญชีของผู้กระทำผิด ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้กระทำผิด ไม่ได้ฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา 15 เพราะ ผู้กระทำผิด ไม่ได้มาซึ่งทรัพย์สินของผู้อื่น ยอดหนี้คงเหลือ (credit balance) ของผู้ยืมถูกยกเลิกเมื่อธนาคาร โอนเงินไปสู่บัญชีของผู้กระทำผิด จากคดีนี้จะเห็นได้ว่า เกิดความเสียหายขึ้นแล้ว แต่เนื่องจาก ผู้กระทำผิดไม่ได้มาซึ่งสิ่งใด ทำให้เขาไม่มีความผิดนั่นเอง

⁹⁴ Russell Heaton. **Criminal Law**. p. 331.

⁹⁵ Fraud Act 2006, Section 1 Fraud

(1) A person is guilty of fraud if he is in breach of any of the sections listed in subsection (2) (which provide for different ways of committing the offence).

⁹⁶ Fraud Act 2006, Section 1 Fraud

(2) The sections are—

- (a) section 2 (fraud by false representation),
- (b) section 3 (fraud by failing to disclose information), and
- (c) section 4 (fraud by abuse of position).

Representation), 2) การฉ้อโกงโดยไม่เปิดเผยข้อเท็จจริง และ (Fraud by Failing to Disclose Information) และ 3) การฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (Fraud by Abuse of Position)

ในแต่ลักษณะของการกระทำความผิดมีรายละเอียดซึ่งจะกล่าวถึงดังนี้

1. การฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ (Fraud by False Representation)⁹⁷

มาตรา 2 (1) บุคคลจะกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ถ้า

(ก) ไม่สุจริตในการสำแดงเท็จ และ

(ข) มีเจตนาในการสำแดง เพื่อ

(1) ทำให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือ

(2) ทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย

การสำแดง (Representation) หมายถึง การแสดงออกด้วยคำพูดหรือการกระทำที่เป็นข้อเท็จจริงหรือกฎหมายซึ่งแสดงออกถึงความผิดของผู้กระทำหรือของบุคคลอื่นใด (มาตรา 2(3)⁹⁸) โดยคำพูดนั้นอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาก็ได้ ส่วนการกระทำนั้น เช่น การสั่งอาหาร การสั่งจ่ายเช็ค หรือการจ่ายเงินด้วยบัตรเครดิต เป็นต้น นอกจากนี้ การนิ่งในกรณีที่บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลแต่ไม่ยอมเปิดเผยให้มีการเข้าใจผิด ก็ถือว่าเป็นการสำแดงอันเป็นเท็จด้วย⁹⁹

การกระทำอันจะเป็นความผิดอาญาฐานฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จตามมาตรา นี้ เพียงแต่บุคคลใดมีการกระทำที่เป็นการสำแดงเท็จก็ถือว่ากระทำความผิดแล้ว โดยไม่ต้องได้มาซึ่งสิ่งใดและมีผู้ใดถูกหลอก จะเห็นได้ว่ากฎหมายใหม่นี้แตกต่างและกว้างกว่าการกระทำความผิดโดยการหลอกลวง

⁹⁷ Fraud Act 2006, Section 2 Fraud by false representation

(1) A person is in breach of this section if he—

(a) dishonestly makes a false representation, and

(b) intends, by making the representation—

(i) to make a gain for himself or another, or

(ii) to cause loss to another or to expose another to a risk of loss.

⁹⁸ Fraud Act 2006, Section 2

(3) “Representation” means any representation as to fact or law, including a representation as to the state of mind of—

(a) the person making the representation, or

(b) any other person.

⁹⁹ Russell Heaton. **Criminal Law**. p. 352.

ส่วนเจตนาร้าย หรือ องค์ประกอบภายใน (Mens rea) นั้นมี 3 ประการได้แก่

- 1) ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าการสำแดงข้อมูลเป็นเท็จหรือ อาจจะเป็นเท็จ;
- 2) มีเจตนาในการสำแดงเพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย
- 3) ผู้กระทำผิดต้องกระทำโดยไม่สุจริต

ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้นว่า หลักในการวินิจฉัยความผิดของระบบกฎหมายตามคำพิพากษา (The Common Law System) จะประกอบด้วย Actus Reus (Criminal Act) หรือองค์ประกอบภายนอก และ mens rea (Guilty Mind) หรือองค์ประกอบภายใน หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไปแล้ว ก็จะไม่เป็นความผิด ดังนั้นผู้ที่กระทำความผิดในการฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ (Fraud by False Representation) ตามมาตรา 2 นั้น ต้องมีองค์ประกอบภายนอกคือ ต้องสำแดงเท็จโดยไม่สุจริต และมีเจตนาในการสำแดง เพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย ส่วนองค์ประกอบภายใน ได้แก่ ผู้กระทำจะต้องรู้ว่าการสำแดงข้อมูลเป็นเท็จหรือ อาจจะเป็นเท็จมีเจตนาในการสำแดงเพื่อให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหายผู้กระทำผิดต้องกระทำโดยไม่สุจริต

2. การฉ้อโกงโดยการไม่เปิดเผยข้อมูล (fraud by failing to disclose information)¹⁰⁰

มาตรา 3 บุคคลจะกระทำความผิดตามมาตรา 1 นี้ ถ้า

(ก) ปกปิดข้อเท็จจริงแก่ผู้อื่นโดยไม่สุจริต ซึ่งตนเองมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องเปิดเผยข้อมูล และ

(ข) เจตนาที่จะปกปิดข้อมูล

- (1) ทำให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือ
- (2) ทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย

¹⁰⁰ Fraud Act 2006, Section 3 Fraud by failing to disclose information

A person is in breach of this section if he—

- (a) dishonestly fails to disclose to another person information which he is under a legal duty to disclose, and
- (b) intends, by failing to disclose the information—
  - (i) to make a gain for himself or another, or
  - (ii) to cause loss to another or to expose another to a risk of loss.

หน้าที่ตามกฎหมาย (Legal Duty) หมายถึง หน้าที่ซึ่งเกิดจากบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น ในสัญญาประกันภัยคู่สัญญาต้องกระทำโดยสุจริตในการเปิดเผยข้อมูล หรือ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคู่สัญญาของตัวการและตัวแทน เป็นต้น¹⁰¹ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฎหมายต้องการให้มาตรฐานครอบคลุมรวมถึงหน้าที่ตามมูลศีลธรรมด้วย เช่น ผู้รับซื้อของโบราณ (Antiques) ควรมีหน้าที่เปิดเผยราคาที่แท้จริงด้วย¹⁰²

สำหรับเจตนาร้าย (Mens Rea) หรือ องค์ประกอบภายในของการฉ้อโกงโดยการไม่เปิดเผยข้อมูล ได้แก่ การตั้งใจให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือการทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหายจากการไม่เปิดเผยข้อมูล

3. การฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต (Fraud by Abuse of Position)¹⁰³

มาตรา 4

1) บุคคลจะกระทำความผิดตามมาตรา 3 ถ้า

(ก) โดยตำแหน่งแล้วคาดหมายได้ว่าจะต้องคุ้มครองป้องกัน หรือ ไม่กระทำการต่อต้าน ต่อผลประโยชน์ทางการเงินของผู้อื่น

(ข) ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบโดยไม่สุจริต และ

(ค) เจตนาโดยวิธีการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

(1) ทำให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือ

(2) ทำให้ผู้อื่นต้องเสียหาย หรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย

¹⁰¹ SJ. Berwin, **The Fraud Act 2006 And End to Deception?**, Resolution Volume 6, Issue 4, p. 2.

¹⁰² Russell Heaton. **Criminal Law**. p. 340.

¹⁰³ Fraud Act 2006, Section 4 Fraud by abuse of position

(1) A person is in breach of this section if he—

(a) occupies a position in which he is expected to safeguard, or not to act against, the financial interests of another person,

(b) dishonestly abuses that position, and

(c) intends, by means of the abuse of that position—

(i) to make a gain for himself or another, or

(ii) to cause loss to another or to expose another to a risk of loss.

(2) A person may be regarded as having abused his position even though his conduct consisted of an omission rather than an act.

2) บุคคลอาจถูกพิจารณาว่าใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ ถึงแม้ว่าจะเป็นกรวดเว้นการกระทำ

สำหรับบุคคลที่มีหน้าที่ต้องปกป้องผลประโยชน์ของบุคคลอื่นนี้ พิจารณาจากความสัมพันธ์เช่น ตัวการและตัวแทน ลูกจ้างและนายจ้าง ผู้จัดการดูแลทรัพย์สินและผู้รับประโยชน์ เป็นต้น หากบุคคลที่กล่าวมาข้างต้นเหล่านี้ ซึ่งโดยตำแหน่งหน้าที่จะต้องปกป้องผลประโยชน์หรือควรคาดหมายได้ว่ามีหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของบุคคลอื่น แต่ไม่ได้กระทำก็ถือว่า เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบตามมาตรา 4

กล่าวโดยสรุป Fraud Act 2006 มาแทนที่การกระทำความผิดฐานได้มาโดยการหลอกลวง (Obtaining by deception) ตามกฎหมายเก่า ด้วยความผิดทั่วไปของฉ้อโกง ซึ่งได้แก่ การฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ (fraud by false representation), การฉ้อโกงโดย การไม่เปิดเผยข้อมูล (Fraud by Failing to Disclose Information), และการฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (Fraud by Abuse of Position) นอกจากนี้มีการเพิ่มเติมการได้มาซึ่งบริการโดยไม่สุจริต (Obtaining Services Dishonestly)¹⁰⁴ อีกด้วย

¹⁰⁴ Fraud Act 2006, Section 4 11 Obtaining services dishonestly

(1) A person is guilty of an offence under this section if he obtains services for himself or another—

- (a) by a dishonest act, and
- (b) in breach of subsection (2).

(2) A person obtains services in breach of this subsection if—

- (a) they are made available on the basis that payment has been, is being or will be made for or in respect of them,
- (b) he obtains them without any payment having been made for or in respect of them or without payment having been made in full, and
- (c) when he obtains them, he knows—
  - (i) that they are being made available on the basis described in paragraph (a), or
  - (ii) that they might be, but intends that payment will not be made, or will not be made in full.

3.3.1.2 Consumer Credit Act 2006

สำหรับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตของประเทศไทยที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเครดิตซึ่งเรียกว่า Consumer Credit Act 2006 (CCA 2006)¹⁰⁵ โดยมีประเด็นสำคัญคือ

1. บัญญัติครอบคลุมถึงความตกลงทุกชนิดที่เกิดขึ้นใน consumer credit และ consumer hire agreement
2. ข้อกำหนดที่ทำให้ลูกหนี้ (ผู้บัตรเครดิต) สามารถต่อสู้กับเจ้าหนี้ ในกรณีที่เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น
3. ให้ Office of Fair Trading (OFT) เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาต
4. ให้ผู้ตรวจการของรัฐสภา (Ombudsman) รับฟังเรื่องราวร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตทำธุรกิจภายใต้ Consumer Credit Act 1974 (CCA 1974) ซึ่งถูกแก้ไขเพิ่มเติม¹⁰⁶

มาตรการตามกฎหมายฉบับนี้ ให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ถือบัตรเครดิตหากมีผู้อื่นมาขโมยหมายเลขบัตรเครดิตไป ผู้ถือบัตรจะไม่ต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้น แต่กรณีบัตรเครดิตนั้นสูญหายไปด้วย ผู้ถือบัตรมีหน้าที่ต้องแจ้งถึงการสูญหายหรือถูกขโมย เป็นลายลักษณ์อักษรไปยังเจ้าหนี้ และต้องพิสูจน์ว่าความสูญหายของบัตรเครดิตนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากความประมาทของตน

3.3.1.3 Computer Misuse Act 1990

Computer Misuse Act 1990 (CMA) เป็นมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มุ่งคุ้มครองข้อมูลซึ่งเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างและไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา

¹⁰⁵ Consumer Credit Act 2006 (CCA 2006) ออกมาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับเก่าคือ Consumer Credit Act 1974 (CCA 1974) ซึ่งเป็นมาตรการในการคุ้มครองและเยียวยาความเสียหายต่อเจ้าของบัตรที่แท้จริง ซึ่งถูกบุคคลอื่นเอาบัตรของตนไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยบทบัญญัติตาม CCA 1974 จะใช้บังคับกับกรณีเครดิตหรือการเช่า ซึ่งมีมูลค่าไม่เกิน 25,000 ปอนด์ เท่านั้น และมาตรา 84-84 บัญญัติควบคุมถึงความรับผิดชอบสำหรับการใช้บัตรเครดิตโดยปราศจากอำนาจ และปราศจากความรับรู้ของผู้ถือบัตรที่แท้จริง โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ Garry Slapper and David Kelly, **English Law**, 2nd edition (New York : Routledge . Cavendish, 2006), p. 380 – 400.

¹⁰⁶ The Stationery Office, **Consumer Credit Act 2006: Explanatory notes** (United Kingdoms, 2008), p. 2.

เปล่า หรือสามารถสัมผัสได้ทางกายภาพ มิให้มีการเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงด้วยประการใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่การกระทำความผิดเกี่ยวกับการบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์นั้น ใช้คอมพิวเตอร์ปราบปรามการใช้คอมพิวเตอร์โดยมิชอบ¹⁰⁷

สำหรับความผิดที่บัญญัติไว้ใน Computer Misuse Act 1990 (CMA) ได้แก่

1. ความผิดฐานการเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ
2. ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจโดยมีเจตนาที่จะกระทำ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดฐานอื่น
3. ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากอำนาจ¹⁰⁸

3.3.1.4 Forgery and Counterfeiting Act 1981

มาตรการทางกฎหมายตาม Forgery and Counterfeiting Act 1981 กำหนดถึงลักษณะการกระทำความผิดที่อยู่ภายใต้บทบัญญัติเอาไว้ 2 กรณีด้วยกัน ได้แก่¹⁰⁹

1. การปลอมบัตรเครดิต หรือ เอกสารหลักฐานที่แสดงถึงการใช้บัตรของผู้ถือบัตร โดยร้านค้าผู้รับบัตรสามารถนำเอกสารนี้ไปรับชำระเงินจากผู้ถือบัตร (Sale Slip)¹¹⁰ กรณีการปลอมบัตรเครดิตมี 2 ประเภท คือ การทำบัตรเครดิตปลอมและการนำบัตรเครดิตของบุคคลอื่นซึ่งยังมีได้ลงลายมือชื่อไปใช้ประโยชน์เพื่อทำให้บุคคลอื่นเข้าใจผิดว่าบัตรเครดิตเป็นบัตรของผู้ถือบัตรนั้น โดยมีเจตนาที่จะใช้บัตรในฐานะเจ้าของบัตร และมีเจตนาชักจูงให้บุคคลที่สามารถรับบัตรปลอมนั้นว่าเป็นบัตรที่แท้จริง ส่วน Sale Slip จะเป็นเอกสารปลอมก็ต่อเมื่อมีการปลอมลายมือชื่อเจ้าของบัตรที่แท้จริง อย่างไรก็ตาม การปลอมเป็นความผิด แม้ผู้ปลอมจะไม่ได้ใช้ Sale slip ปลอมนั้นก็ตาม

2. การครอบครอง ทำ หรือมีอุปกรณ์ในการทำบัตรเครดิตปลอม¹¹¹

ผู้ครอบครองบัตรเครดิตปลอมรู้ และมีเจตนาใช้บัตรนั้นเพื่อชักจูงให้บุคคลอื่นเข้าใจและยอมรับว่าเป็นบัตรที่แท้จริง เป็นความผิดทางอาญา เครื่องมือที่ใช้ในการทำบัตรปลอม

¹⁰⁷ เลิศชาย สุธรรมพร, อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล, วิทยานพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

¹⁰⁸ Computer Misuse Act 1990 Chapter 18.

¹⁰⁹ สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ และคณะ, การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศไทย, (เอกสารการวิจัย), หน้า 9. [ออนไลน์] 2551 [อ้างเมื่อ 19 กันยายน 2551] แหล่งข้อมูล URL: <http://www.krisdika.go.th>

¹¹⁰ Forgery and Counterfeiting Act 1981, Section 1.

¹¹¹ Forgery and Counterfeiting Act 1981, Section 5.

หมายความว่ารวมถึง เครื่องถ่ายเอกสาร ซึ่งสามารถใช้พิมพ์บัตรให้เหมือนของจริง และเครื่องซิลค์สกรีน (Silk Screen) ที่ใช้ในการทำแบบพิมพ์ของอุปกรณ์ซึ่งมีหลายสี

3.3.1.5 Data Protection Act 1998

Data Protection Act 1998 เป็นมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถือบัตรเครดิต ข้อมูลดังกล่าวอาจประกอบด้วย ชื่อ ที่อยู่ ประวัติการชำระหนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะทางการเงิน และข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับผู้ถือบัตรเครดิต ผู้ประกอบการใดที่ทำการรวบรวมหรือจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด อาทิเช่น การใช้ข้อมูลต้องมีความเป็นธรรมและต้องเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย, เจ้าของข้อมูล (ผู้ถือบัตร) มีสิทธิตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตน และต้องไม่ส่งข้อมูลส่วนบุคคลออกนอกสหภาพยุโรป เว้นแต่ ประเทศดังกล่าวมีมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคที่พอเพียง¹¹²

3.3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของสหรัฐอเมริกานั้น กระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับด้วยกัน เช่น Truth in Lending Act 1974, The Credit Card Fraud Act 1984, Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998, The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act 1984, The Computer Fraud and Abuse Act of 1998 และ The Electronics Communication Privacy Act of 1986 เป็นต้น¹¹³

3.3.2.1 Truth in Lending Act 1974

มาตรการทางกฎหมายของ Truth in Lending Act 1974 (TILA) ที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตได้แก่ การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ใช้บัตรเครดิต สำหรับความหมายของคำว่า “บัตรเครดิต” ตาม Truth in Lending Act 1974 หมายถึง บัตร แผ่น โลหะ สมุดคูปอง หรือเครื่องมือเครดิตอื่นใดซึ่งมีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ให้ได้มาซึ่งเงิน ทรัพย์สิน แรงงาน หรือบริการ โดยการใช้บัตรเครดิต¹¹⁴

¹¹² สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ, การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศไทย, (เอกสารวิจัย), [ออนไลน์] 2551 [อ้างเมื่อ 19 กันยายน 2551] แหล่งอ้างอิง URL: Available from <http://www.krisdika.go.th>.

¹¹³ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา (United State Code : U.S.C)

¹¹⁴ United State Code U.S.C. (Title 15) Section 1602(k)

The term “credit card” means any card, plate, coupon book or other credit device existing for the purpose of obtaining money, property, labor, or services on credit.

สำหรับมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคข้างต้นได้แก่ การกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อให้แก่ผู้บริโภคทั้งก่อนในการให้สินเชื่อ และหลังในการให้สินเชื่อแล้ว ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคจะได้รับความเชื่อมั่นในข้อมูลที่ต้อง¹¹⁵

นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตเอาไว้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการฉ้อโกงบัตรเครดิต การขโมยข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น ดังนั้นหากมีการกระทำความผิดตามที่กฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้ก็จะถูกลงโทษตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครองมากยิ่งขึ้น¹¹⁶

โดยกฎหมายฉบับนี้มีขอบเขตใช้บังคับกับธุรกรรมการให้สินเชื่อที่มีจำนวนเงินไม่เกิน 25,000 ดอลลาร์สหรัฐ เว้นแต่เป็นธุรกรรมที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินที่เป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับใช้ในที่อยู่อาศัย¹¹⁷

อย่างไรก็ตาม มาตรการทางกฎหมายของ Truth in Lending Act 1974 (TILA) ที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตทรอนิกส์นั้น มุ่งคุ้มครองเฉพาะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับตัวบัตรเครดิตเท่านั้น กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้จะต้องมีการกระทำความผิดในการใช้ตัวบัตร หากมีการกระทำความผิดโดยใช้หมายเลขบัตรเครดิต ดังเช่น ตัวอย่างจากคำพิพากษาของศาลในคดี United States v Callihan ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า การที่จำเลยติดต่อสื่อสารผ่านโทรศัพท์ทางไกลระหว่างมลรัฐโดยใช้หมายเลขบัตรเครดิตที่ได้มาโดยทุจริต ไม่เป็นความผิดตาม Truth in Lending Act 1974¹¹⁸

ส่วนอีกเรื่องเป็นคดี United States v Bice-Bey โดย Bice-Bey เอาหมายเลขบัตรเครดิตของคนอื่นมาใช้ในการชำระราคาเมื่อมีการสั่งซื้อสินค้าทางโทรศัพท์ เมื่อมีการจับกุมเจ้าของร้าน Bice-Bey ต่อสู้ว่า “หมายเลขบัตรเครดิต ไม่ใช่บัตรเครดิต” แต่อย่างไรก็ตาม ศาลก็ตัดสินว่า หมายเลข

¹¹⁵ United State Code U.S.C. (Title 15) 1643(a)(1) (2000)

¹¹⁶ Jennifer Lynch, PART I: LAW AND TECHNOLOGY: II. CYBERLAW: A. NOTES: Identity Theft in Cyberspace: Crime Control Methods and Their Effectiveness in Combating Phishing Attacks, Berkeley Technology Law Journal L.J. 259, 2005, p. 3. [Online], Available from <https://www.lexis.com/research/retrieve?>

¹¹⁷ United State Code U.S.C. (Title 15) Section 1602 (h) .-

Sec. 1602 (h) The adjective “consumer”, used with reference to a credit transaction, characterizes the transaction as one in which the party to whom credit is offered or extended is a natural person, and the money, property, or services which are the subject of the transaction are primarily for personal, family, or household purposes.

¹¹⁸ ฌ็อง-ฌัก อัสวาลีสส์ และคณะ, การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศสหรัฐอเมริกา, วารสารกฎหมายปกครอง เล่มที่ 21 ตอน 1(2545), หน้า 9. อ้างถึงใน ธวัชชัย สมบุญเจริญ, ความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์, วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549, หน้า 38.

บัตรเครดิตคือองค์ประกอบสำคัญของบัตรเครดิต การที่ Bice-Bey เอาหมายเลขบัตรเครดิตของผู้อื่นไปใช้โดยไม่ขออนุญาตถือว่ากระทำความผิด¹¹⁹ จากตัวอย่างในการตัดสินคดีของศาลในคดีดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นถึงปัญหาของการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย นอกจากนี้ ตาม Truth in Lending Act 1974 ผู้ถือบัตรเครดิตจำกัดความรับผิดชอบในจำนวนหนี้ไม่เกิน 50 ดอลลาร์สหรัฐต่อหนึ่งบัญชีธนาคารเท่านั้น หากมีผู้นำนำบัตรเครดิตของตนไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต¹²⁰

3.3.2.2 The Credit Card Fraud Act 1984

มาตรการทางกฎหมายตาม The Credit Card Fraud Act 1984 ปรากฏในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เรื่องที่ 18 บทที่ 47 มาตรา 1029 (Title 18 United State Code Chapter 47 Section 1029 Fraud and Related Activity in Connection with Access device)¹²¹ มาตรการทางกฎหมายดังกล่าวจะเกี่ยวกับเรื่อง การฉ้อโกงและการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อด้วยอุปกรณ์ในการเข้าถึง โดยบัญญัติห้ามฉ้อโกง (Fraud) ปลอมแปลง (Counterfeit) หรือการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต (Unauthorized Access Device) ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึง (Access Device) ของผู้อื่น สำหรับความหมายของคำว่า “อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึง” (Access Device) ได้แก่ บัตร (Card) แผ่น (Plate) รหัส (Code) หมายเลขบัญชี (Account Number) เลขที่ชุดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Serial Number) เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Identification Number) เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน (Personal Identification Number) หรือบริการโทรคมนาคมอื่นๆ (or Other Telecommunications Service) และอุปกรณ์ (Equipment) หรือสิ่งอื่นๆ ที่ใช้ในการเข้าถึงบัญชีไม่ว่าด้วยวิธีใด ซึ่งสามารถใช้ได้โดยตัวของมันเองหรือใช้ร่วมกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน สินค้า บริการ หรือสิ่งของที่มีค่าอื่นใด หรือนำไปใช้เพื่อที่จะโอนเงิน (ซึ่งเป็นการโอนเงินด้วยวิธีอื่นที่นอกเหนือจากแบบเดิมที่ใช้กระดาษ)¹²²

¹¹⁹ สุรเชษฐ ชีรวินิจ, โกง सबัด โกง सबัตร, (กรุงเทพฯ : คอมพิวเตอร์, 2541), หน้า 218.

¹²⁰ Jennifer Lynch, PART I: LAW AND TECHNOLOGY: II. CYBERLAW: A. NOTES: Identity Theft in Cyberspace: Crime Control Methods and Their Effectiveness in Combating Phishing Attacks, p. 3.

¹²¹ United State Code U.S.C. (Title 18). Section 1029.

¹²² Ibid, Section.1029.

Fraud and related activity in connection with access devices (e) As used in this section--

(1) the term “access device” means any, , or other means of account access that can be used, alone or in conjunction with another access device, to obtain money, goods, services, or any other thing of value, or that can be used to initiate a transfer of funds (other than a transfer originated solely by paper instrument);

หากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการฉ้อโกงบัตร หรือการกระทำความผิดในลักษณะอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่มาตรา 1029(e) กำหนดไว้ เช่น มีการปลอมแปลงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึง (counterfeit access device) ก็จะมีมาตรการทางด้านโทษซึ่งตาม The Credit Card Fraud Act มาตรา 1029(c) กำหนดไว้ใน 2 กรณีด้วยกัน กล่าวคือ กรณีแรกเป็นกรณีทั่วไป สำหรับการกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา A (1), (2), (3), (6), (7), หรือ (10) มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หากเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกแต่เป็นกรณีความผิดตามมาตรา A (4), (5), (8), or (9) มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนกรณีที่สอง หากมีการกระทำความผิดซ้ำตามมาตราอื่นอีก โทษสำหรับผู้กระทำความผิดได้แก่ ปรับหรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี ปรับหรือทั้งจำทั้ง¹²³ จะเห็นได้ว่า มาตรการทางด้านโทษค่อนข้างสูงโดยเฉพาะกรณีที่มีการกระทำความผิดซ้ำผู้กระทำความผิดอาจต้องโทษจำคุกสูงถึง 20 ปีด้วยกัน

3.3.2.3 Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998

มาตรการทางกฎหมายของ Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998 ข้อที่ 18 มาตรา 1028 ของประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เรื่องการฉ้อโกงและการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลส่วนบุคคล (Title 18 U.S.C. Section 1028, Fraud and Related Activity in Connection with Identification Document, authentication features, and information) มุ่งที่จะคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และลงโทษการกระทำความผิด ที่เป็นการนำเอาข้อมูล ส่วน

¹²³ United State Code U.S.C. (Title 18). Section 1029.

Fraud and related activity in connection with access devices (c) Penalties.-

(1) Generally.--The punishment for an offense under subsection (a) of this section is--

(A) in the case of an offense that does not occur after a conviction for another offense under this section--

(i) if the offense is under paragraph (1), (2), (3), (6), (7), or (10) of subsection (a), a fine under this title or imprisonment for not more than 10 years, or both; and

(ii) if the offense is under paragraph (4), (5), (8), or (9) of subsection (a), a fine under this title or imprisonment for not more than 15 years, or both;

(B) in the case of an offense that occurs after a conviction for another offense under this section, a fine under this title or imprisonment for not more than 20 years, or both; and

(C) in either case, forfeiture to the United States of any personal property used or intended to be used to commit the offense.

บุคคลของผู้อื่นไปใช้โดยมิชอบอันรวมถึงข้อมูลบัตรเครดิตจากการถูกขโมยและครอบครองโดยทุจริต

ต่อมาในภายหลังจาก Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998 สภาของเกรตได้ออกกฎหมายชื่อ The Identity Theft Penalty Enhancement Act 2004 เป็นกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามการกระทำความผิดที่เป็น Identity Theft ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นห้ามมิให้มีการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นโดยมิชอบตามมาตรา 1028 A และมีแนวคิดในการบัญญัติกฎหมายเพื่อใช้ดำเนินคดีกับการกระทำความผิดต่อคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ เพราะการกระทำในรูปแบบใหม่มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากความผิดรูปแบบเดิม เพราะเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่มียุติธรรม ทำให้การดำเนินคดีโดยอาศัยความผิดฐาน Theft และ Larceny ตามกฎหมายเดิมเป็นเรื่องที่ยากลำบาก¹²⁴

สำหรับ ตัวอย่างความสำเร็จของการใช้มาตรการทางกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงและกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารหรือข้อมูลส่วนบุคคลมีมากมายเช่น ที่ฟลอริดา จำเลยถูกฟ้องในข้อหาฉ้อโกงธนาคาร (Bank Fraud) เพราะจำเลยนำข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ อันได้แก่ชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขบัตรประกันสังคมของบุคคลอื่นมาใช้ในการกู้ยืมเงิน หรือที่แคลิฟอร์เนียจำเลยสามคนถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานขโมยข้อมูลส่วนบุคคล (Identity Theft) ฉ้อโกงธนาคาร (Bank Fraud) และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการเปิดบัญชีธนาคารโดยใช้ข้อมูลทั้งจริงและเท็จซึ่งขโมยมาจากอีเมลแล้วเบิกเงินจากบัญชีดังกล่าว เป็นต้น¹²⁵

นอกจากนี้ ภายใต้บทบัญญัติของ Identity Theft and Assumption Deterrence Act จะมี Federal Trade Commission (FTC) เป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ตกเป็นเหยื่อของการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล จัดหาข้อมูล และนำเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนเสนอต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป¹²⁶ ซึ่งนับว่าเป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลืออย่างทันที่กรณีที่มีการละเมิดต่อบทบัญญัตินี้เกิดขึ้น

¹²⁴ ธวัชชัย สมบุญเจริญ, ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์, วิทยานพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549, หน้า 59.

¹²⁵ US Government, Identity Theft and Identity Fraud, p. 2, [Online], Available from <http://www.usdoj.gov/criminal/fraud/websites/idtheft.html>.

¹²⁶ Ibid, p. 6.

สำหรับ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากที่ปรากฏในกฎหมาย 3 ฉบับดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับอื่นๆ อีกได้แก่

The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act 1984 บัญญัติไว้ในบทที่ 18 มาตราที่ 1030 U.S.C. เรื่องการปลอมแปลงอุปกรณ์ที่ใช้ ในการเข้าถึงและการละเมิด และเชื่อมต่อเครื่องคอมพิวเตอร์มีการแก้ไขในปี ค.ศ. 2001 โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องหมายที่ใช้ระบุตัวบุคคลโดยมิชอบเป็นการกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์

The Fair and Accurate Credit Transactions Act 2003 (FACTA) สภาองเกรส (Congress) ของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ผ่านกฎหมายชื่อ The Fair and Accurate Credit Transactions Act (FACTA) ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2003 โดยกฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญคือ มาตรการที่จะสามารถช่วยเหลือผู้บริโภคให้พ้นจากการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล (Identity Theft) โดยจะป้องกันการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล ¹²⁷

The Anti- Identity Theft Freeze เป็นกฎหมายของแคลิฟอร์เนีย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 2003 ¹²⁸ ใช้กับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย

¹²⁷ Jennifer Lynch, **Part I: Law and technology: Cyber law:** A. Notes: Identity Theft in Cyberspace: Crime Control Methods and Their Effectiveness in Combating Phishing Attacks, p. 9.

¹²⁸ California Senate Bill 168 amended California Civil Code Section 1785.1

3.4 ตารางสรุปมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ

ตารางที่ 3.1 สรุปมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศ

ลำดับ	ประเทศ	ชื่อกฎหมาย	มาตรการเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	หมายเหตุ
1.	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	1) ประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code) หรือ Strafgesetzbuch	1) มาตรการในการคุ้มครองการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (StGB, Section 303a Alteration of Data)	จำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับ
			2) มาตรการในการคุ้มครองการจารกรรมหรือคัดลอกข้อมูล คอมพิวเตอร์ (StGB, Section 202a Data Espionage)	จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ
			3) มาตรการในการคุ้มครองความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 263a Computer Fraud)	จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ
			4) มาตรการการป้องกันความผิดฐานการใช้เครื่องจักรโดยมิชอบ เพื่อใช้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ทำการชำระเงินให้ถูกต้อง (StGB, Section 265a Obtaining Benefits by Devious Means)	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือโทษปรับ (การพยายามกระทำความผิดจะต้องถูกลงโทษด้วย)
		2) Charter of Digital Consumer Rights	1) มาตรการในการคุ้มครองความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Right to data security)	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	ประเทศ	ชื่อกฎหมาย	มาตรการเกี่ยวกับ บัตริอิเล็กทรอนิกส์	หมายเหตุ
1.	สหพันธ์ สาธารณรัฐ เยอรมนี	2) Charter of Digital Consumer Rights	2) มาตรการในการคุ้มครองข้อมูล บนอินเทอร์เน็ต (Right to data protection on internet) 3) มาตรการในการคุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคลในการคัดลอกข้อมูล ดิจิทัล (Right to private copies of digital content as well as the right to interoperability)	
2.	สาธารณรัฐ ฝรั่งเศส	1) ประมวลกฎหมาย เงินตราและการเงิน (Code Monétaire et Financier) 2) ประมวลกฎหมาย อาญา (Code Pénal)	มาตรการในการคุ้มครอง 1) ปลอมแปลงบัตร 2) ใช้บัตรปลอม 3) ขอมรับการใช้บัตรปลอม 4) ผลิต ครอบครอง หรือจำหน่าย เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ใน การทำบัตรปลอม 5) ใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการ ประกอบธุรกิจบัตรผิด วัตถุประสงค์ 1) มาตรการในการคุ้มครองการ ฉ้อโกงบัตร (L'escroquerie) ก. ผู้ถือบัตร นำบัตรเครดิตที่ หมดอายุ หรือถูกยกเลิกแล้วไป ถอนเงินจากเครื่องถอนเงิน อัตโนมัติ หากเครื่องนั้นยอมให้ ถอนได้	จำกัดไม่เกิน เจ็ดปีและ ปรับไม่เกิน ห้าล้านฟรังก์ การพยายาม กระทำ ความผิดต้อง รับโทษใน อัตรา เดียวกันด้วย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	ประเทศ	ชื่อกฎหมาย	มาตรการเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	หมายเหตุ
2.	สาธารณรัฐ ฝรั่งเศส (ต่อ)	2) ประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal) (ต่อ)	ข. บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ถือบัตรนำบัตร ของผู้อื่นไปถอนเงิน หรือ นำไปใช้ซื้อสินค้าหรือจ่าย ค่าบริการ ซึ่งหากการได้มาซึ่ง บัตรดังกล่าวเกิดจากการลักทรัพย์ หรือรับของโจรก็จะต้องรับผิดชอบ ฐานลักทรัพย์และรับของโจร แล้วแต่กรณีอีกฐานหนึ่งด้วย 2) ความผิดฐานลักทรัพย์ (Le vol) 3) ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ (L'abus de Confiance) 4) ความผิดฐานเลือกปฏิบัติ (La Discrimination)	
3.	ประเทศ อังกฤษ	1) Fraud Act 2006	มาตรการ ในการคุ้มครองการฉ้อโกง ซึ่งได้แก่ 1) การฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ (fraud by false representation), 2) การฉ้อโกงโดยการปกปิด ข้อเท็จจริง และ (fraud by failing to disclose information) และ 3) การฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่ง หน้าที่โดยมิชอบ (fraud by abuse of position)	
		2) Consumer Credit Act 2006	คุ้มครองผู้บริโภคที่ถือบัตรเครดิต หากมีผู้อื่นมาขโมยหมายเลขบัตร เครดิตไป ผู้ถือบัตรจะไม่ต้องรับผิดชอบ ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	ประเทศ	ชื่อกฎหมาย	มาตรการเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	หมายเหตุ
3.	ประเทศ อังกฤษ (ต่อ)	3) Computer Misuse Act 1990	คุ้มครองข้อมูลซึ่งเป็นที่อิเล็กทรอนิกส์ ที่เก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ โปรแกรม คอมพิวเตอร์ และระบบปฏิบัติการของ คอมพิวเตอร์ มิให้มีการเข้าถึงโดย ปราศจากอำนาจ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง ด้วยประการใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความ เสียหายแก่การกระทำความผิดเกี่ยวกับ การบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบ คอมพิวเตอร์นั้น ใช้คอมพิวเตอร์ ปราบปรามการใช้คอมพิวเตอร์โดยมิชอบ	
		4) Forgery and Counterfeiting Act 1981	มาตรการในการคุ้มครองการกระทำ ความผิดคือ 1) การปลอมบัตรเครดิต ส่วน 2) เป็นมาตรการในการป้องกันการ ครอบครอง ทำ หรือมีอุปกรณ์ในการ ทำบัตรเครดิตปลอม	
		5) Data Protection Act 1998	มาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ของผูถือบัตรเครดิต และ เฉพาะ ผู้ประกอบการโดยมีหลักเกณฑ์ที่ กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เช่น บุคคล การใช้ข้อมูลต้องมีความเป็นธรรมและ ชอบด้วยกฎหมาย	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	ประเทศ	ชื่อกฎหมาย	มาตรการเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	หมายเหตุ
4.	สหรัฐอเมริกา	1) Truth in Lending Act 1974 (TILA)	การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ใช้บัตรเครดิตได้แก่ การกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อให้แก่ผู้บริโภคทั้งก่อนในการให้สินเชื่อ และหลังในการให้สินเชื่อแล้วการกำหนดลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตเอาไว้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นกรณีของบัตรเครดิต การขโมยข้อมูลส่วนบุคคล	มุ่งคุ้มครองเฉพาะการกระทำ ความผิดที่เกี่ยวกับตัวบัตรเครดิตเท่านั้น
		2) The Credit Card Fraud Act 1984	มาตรการในการคุ้มครองการฉ้อโกงและการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมต่อด้วยอุปกรณ์ในการเข้าถึง โดยบัญญัติซึ่งเป็นมาตรการในการคุ้มครองการห้ามฉ้อโกง (Fraud) ปลอมแปลง (Counterfeit) หรือการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต (Unauthorized Access Device) ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึง” (Access Device) ของผู้อื่น	
		3) Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998	เป็นมาตรการในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และลงโทษการกระทำความผิด ที่เป็นการนำเอาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไปใช้โดยมิชอบอันรวมถึงข้อมูลบัตรเครดิตจากการถูกขโมยและครอบครองโดยทุจริต	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	ประเทศ	ชื่อกฎหมาย	มาตรการเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์	หมายเหตุ
4.	สหรัฐอเมริกา (ต่อ)	4) The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act 1984	เป็นมาตรการในการป้องกันการปลอมแปลงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงและการละเมิดและฉ้อฉลต่อเครื่องคอมพิวเตอร์	แก้ไขปี ค.ศ. 2001 โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องหมายที่ใช้ระบุตัวบุคคลโดยมิชอบเป็นการกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์
		5) The Fair and Accurate Credit Transactions Act 2003 (FACTA)	มาตรการในการคุ้มครองที่จะสามารถช่วยเหลือผู้บริโภคจากการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล (Identity Theft) โดยคุ้มครองการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล	

จากการศึกษาวิจัยถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศซึ่งได้แยกออกเป็นกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศส และกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษาของศาล (Common Law System) ได้แก่ ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ไม่ได้มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งโดยตรง แต่จะปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับด้วยกัน และมีได้มีเฉพาะแต่บทบัญญัติในลักษณะทางอาญาแต่จะมีบทบัญญัติในลักษณะทางแพ่งและทางปกครองรวมอยู่ด้วย โดยจะมุ่งเน้นที่มาตรการในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนมาตรการทางด้านโทษก็จะแตกต่างกันออกไปโดยจะขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภทซึ่งอาจเป็นโทษปรับ หรือจำคุก หรืออาจเป็นทั้งจำและปรับก็ได้ และโทษของแต่ละประเทศก็จะกำหนดไว้แตกต่างกันออกไป

บทที่ 4

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

4.1 บทนำ

ประเทศไทยมีบทบัญญัติที่เป็นมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะ คือ ประมวลกฎหมายอาญา ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 และมีกฎหมายอื่นๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544, พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549, พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ม.35 ทวิ (คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา) ออกประกาศเรื่อง ให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2542, ประกาศคณะกรรมการคุ้มครอง ข้อมูลเครดิต เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูล ,ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

ในบทนี้ผู้เขียนจะได้ทำการแบ่งกฎหมายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นออกเป็นมาตรการต่างๆ ดังนี้ กล่าวคือ 1) มาตรการในการให้ความคุ้มครอง 2) มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด 3) มาตรการลงโทษ 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5) มาตรการอื่น ๆ

4.2 มาตรการในการให้ความคุ้มครอง

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครอง (Protect) บัตรอิเล็กทรอนิกส์ในที่นี้ หมายถึง การทำให้ไม่เกิดการกระทำผิดกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่ตามปกติและปลอดภัย ปราศจากการทำการใดๆ โดยปราศจากอำนาจอันจะทำให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์เปลี่ยนแปลง สูญหาย หรือถูกทำลาย ตลอดจนการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของ

ผู้อื่นโดยมิชอบ เป็นต้น โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการให้ความคุ้มครองตัวบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายฉบับต่างๆ ของประเทศไทยได้แก่

4.2.1 ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 264 บัญญัติว่า “ผู้ใดทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับ หรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เดิมหรือคัดลอกข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง หรือประทับตราปลอม หรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร โดยน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร...”

จากมาตราข้างต้น จะเห็นได้ว่า ตัวบัตรอิเล็กทรอนิกส์ อาทิเช่น บัตรเครดิต หรือบัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ หากมีการปลอมตัวบัตรขึ้น เดิม หรือคัดลอกข้อความบนตัวบัตร หรือลงลายมือชื่อปลอม ย่อมเป็นการคุ้มครอง ไม่ให้ผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นการกระทำต่อตัวบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้ ในกรณีที่ตัวบัตรดังกล่าว ไม่มีข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ในตัวบัตรนั้น เช่น การทำบัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ ปลอมโดยวัสดุ และลักษณะเหมือน หรือคล้ายของจริงมาก แต่ไม่มีข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใน ย่อมเป็นการกระทำความผิดฐานปลอมเอกสาร

มาตรา 269/1 บัญญัติว่า “ผู้ใดทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด เดิมหรือคัดลอกข้อความ หรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง โดยประการที่น่าจะก่อเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ถ้าได้กระทำให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด ผู้นั้นกระทำความผิดฐานปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์...”

มาตรานี้เป็นมาตรการที่มุ่งไปในการคุ้มครอง เจ้าของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ที่แท้จริง โดยห้ามไม่ให้ผู้ใดปลอม หรือแปลง ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น

การปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น นายแดงได้ทำการคัดลอกรหัสแท่ง (Barcode) บัตรประจำตัวของนายดำ ซึ่งถือว่าเป็น “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” ตามนิยามซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา 1 (14) ของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 โดยรหัสแท่งของนายดำดังกล่าวสามารถใช้เปิดห้องนิรภัยของธนาคารกรุงทองได้ เมื่อนายแดงได้คัดลอกรหัสแท่งดังกล่าวแล้วนำไปเปิดห้องนิรภัยเพื่อขโมยทรัพย์สินในห้องนิรภัย กรณีดังกล่าวนี้ นายแดงได้ปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของนายดำซึ่งนายดำเป็นเจ้าของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง นายแดงจึงเป็นผู้กระทำความผิดฐานปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และลักทรัพย์ด้วย

สำหรับการแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น นายแดงได้ Hack ข้อมูลบัญชีเงินฝากของนายชาติชายในระบบฐานข้อมูลของธนาคารเพื่อแก้ไขจำนวนตัวเลขในบัญชีซึ่งมีจำนวนเงิน 30 ล้านบาท โดยนายแดงได้โอนเงินจากบัญชีดังกล่าวเข้าบัญชีของตน 10 ล้านบาท ทำให้เงินในบัญชีของนายชาติชายลดลง ถือได้ว่านายแดงได้กระทำความผิดฐานแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์และลักทรัพย์

4.2.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

มาตรา 3 “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ...”

กฎหมายเรื่องนี้เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้น การคุ้มครองผู้บริโภค ที่จำเป็นต้องติดต่อทำธุรกรรม การพาณิชย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งคือ การทำธุรกรรมระหว่างผู้ขาย และผู้ซื้อ โดยผ่านทาง โทรคมนาคม (Telecommunication) ปกติแล้วหมายถึง ธุรกรรมออนไลน์¹²⁹ ดังนั้น ผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กับประเทศต่างๆ จะได้มีความมั่นใจในการติดต่อค้าขายแล้วจะได้รับความมั่นคง และไม่เกิดปัญหาตามมา ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์¹³⁰

4.3 มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด

สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการป้องกัน (Prevent) การกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในที่นี้ หมายถึง มาตรการทางกฎหมายที่เป็นการกำหนดว่าการกระทำได้ หากได้ลงมือกระทำไปแล้วตามที่กฎหมายได้กำหนดจะต้องได้รับโทษโดยมีอัตราโทษตามลักษณะการกระทำความผิดนั้นๆ ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้เป็นเพียงมาตรการทางกฎหมายที่เป็นการป้องปราม ไม่ให้มีการกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด โดยมุ่งเน้นให้ผู้ที่จะกระทำเกรงกลัวต่อโทษที่จะได้รับ ซึ่งมาตรการในการป้องกันฯ นี้มิใช่เป็นการป้องกันให้ผู้กระทำความผิด กระทำความผิดได้สำเร็จ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีกฎหมายที่มีมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดได้แก่ พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

¹²⁹ ไพจิตร สวัสดิ์สาร, “กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์” ดุลพาฬ 1, 49 (มกราคม – เมษายน 2545), หน้า 26.

¹³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 31.

พ.ศ. 2550, ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ซึ่งในที่นี้ผู้เขียนขอเสนอในรูปตารางเพื่อความสะดวกในการทำความเข้าใจดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 กฎหมายที่มีมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ลำดับที่	กฎหมาย	มาตรา	มาตรการป้องกัน
1.	พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	5	ป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยมิชอบ
2.	พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	6	ป้องกันการเปิดเผยมาตรการการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะโดยมิชอบ
3.	พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	9	ป้องกันการทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
4.	ประมวลกฎหมายอาญา	269/2	ป้องกันการทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง
5.	ประมวลกฎหมายอาญา	269/3	ป้องกันการนำเข้าหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง
6.	ประมวลกฎหมายอาญา	269/4	ป้องกันการใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งสิ่งใดๆ ซึ่งเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงอันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้น รวมทั้งป้องกันการจำหน่ายสิ่งดังกล่าวด้วย
7.	ประมวลกฎหมายอาญา	269/5	ป้องกันการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	กฎหมาย	มาตรา	มาตรการป้องกัน
8.	ประมวลกฎหมายอาญา	269/6	ป้องกันการมิไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ
9.	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549	48	มาตรการป้องกันการไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้าแก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก
10.	พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549	51	มาตรการป้องกันมิให้เปิดเผยข้อมูลของผู้อื่นต่อบุคคลทั่วไปนอกเหนือจากที่กำหนด

สำหรับมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยมิชอบ ซึ่งตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้นป้องกันการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นหลายวิธีเช่น การเจาะระบบ (Hacking or Cracking) หรือการบุกรุกทางคอมพิวเตอร์ (Computer Trespass)¹³¹ ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ ได้แก่ ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่พัฒนาเพื่อประมวลผลข้อมูลดิจิทัล (Digital Data) อันประกอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์รอบข้างต่างๆ ในการรับเข้าหรือป้อนข้อมูลนำเข้า หรือแสดงผลข้อมูลและบันทึกหรือเก็บข้อมูล ส่วนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 คือ ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือโทรสาร

¹³¹ พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, (เอกสารเผยแพร่), ม.ป.ป. หน้า 8.

ส่วนมาตรการป้องกันการเปิดเผยมาตรการการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้น เป็นการเฉพาะโดยมิชอบตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นั้น ป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการการเข้าถึง เช่น มีการลงทะเบียน Username และ Password

ในส่วนที่เป็นมาตรการป้องกันการทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 นี้ เช่น ป้องกันการป้อนโปรแกรมที่มีไวรัสทำลายข้อมูลหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือการป้อน Trojan Horses เข้าไปในระบบเพื่อขโมยรหัสผ่านของผู้ใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเพื่อเข้าไปลบ เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการรบกวนข้อมูล¹³²

ความเห็นของผู้เขียน มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยซึ่งปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/2-269/6 พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 5, 6 และมาตรา 9 และพระราชบัญญัติการประกอบข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 มาตรา 48 และมาตรา 50 นั้น ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นเพียงบทบัญญัติที่มุ่งเน้นในการปรามให้ผู้ที่กระทำความผิดเกรงกลัวต่อโทษที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น แต่ในที่สุดเมื่อผู้ที่กระทำความผิดได้กระทำความผิดสำเร็จแล้ว หากไม่ถูกจับกุมดำเนินคดี กลับเป็นการคุ้มค่าเพราะผลของการกระทำความผิดนั้น ให้ผลตอบแทนในการกระทำความผิดเป็นเงินในจำนวนมาก คุ้มค่ากับการเสี่ยงลงมือกระทำความผิด นอกจากนี้ การกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ มักจะสืบหาต้นตอในการกระทำความผิดได้ยากยิ่ง อีกทั้งไม่หลงเหลือร่องรอยให้แสวงหาพยานหลักฐานมาเพื่อดำเนินคดี ดังนั้นจึงควรให้หน่วยงานที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบต่อการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อให้สามารถสืบสาวไปถึงตัวผู้กระทำความผิด และสามารถนำเอาผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้

ผู้เขียนเห็นด้วยกับมาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบเพราะเป็นมาตรการในการป้องกันที่มีลักษณะครอบคลุม และเป็นมาตรการเบื้องต้นในการป้องกันการกระทำความผิดฐานอื่นๆ อันจะตามมา กล่าวคือเป็นการป้องกันอันดับแรกซึ่งการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และการเข้าถึงระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของ

¹³²พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, (เอกสารเผยแพร่), หน้า 13.

ผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพราะเพียงแค่การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบก็ถือเป็นการละเมิดต่อกฎหมายแล้ว จึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งต่อประเทศไทย

การป้องกันการใช้อัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/6 ซึ่งกำหนดว่า หากผู้ใดมิได้เพื่อนำออกใช้ซึ่งอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่น ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน ผู้นั้นมีความผิด จะเห็นได้ว่า เพียงแค่การมีอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นไว้ในความครอบครองถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้เอาออกมาใช้แต่ลักษณะของการที่บุคคลใดจะมีอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นไว้ในความครอบครองโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของบัตรนั้น ก็ถือได้ว่า น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริงแล้ว ถึงแม้ว่าจะยังไม่ได้เอาอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวนั้นออกมาใช้ก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า เป็นมาตรการในการป้องกันที่ดี กล่าวคือ เพียงแค่ครอบครองอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตก็มีความผิดแล้ว ตัวอย่างเช่น นายแดงขโมยบัตรเครดิตของนายดำไปแต่ยังไม่ได้เอาออกมาใช้ ต่อมา นายแดงถูกตำรวจตรวจค้นในกระเป๋ากางเกงพบบัตรเครดิต ของนายดำ นายแดงจึงถูกตำรวจจับกุม ดำเนินคดี ฐานมิได้เพื่อนำออกใช้ซึ่งอัลกอริทึมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/6

ผู้เขียนเห็นว่า ในปัจจุบันข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและเป็นความลับ ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการทางกฎหมายเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว ก็ควรปรับปรุงมาตรการป้องกันมิให้เปิดเผยข้อมูลของผู้อื่นตาม มาตรา 48 และมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลเครดิต ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2549 เนื่องจาก ผู้ที่มีข้อมูลของบุคคลอื่นไว้ควรเป็นผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่สูงกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไปให้เคร่งครัด รัดกุม และมีมาตรการป้องกันการเข้าถึงข้อมูล และเห็นควรเพิ่มมาตรการป้องกันในกฎหมายมากกว่าที่ปรากฏในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวให้เหมาะสมกว่าเดิม เนื่องจากส่วนใหญ่ข้อมูลของเครดิตของลูกค้าที่เป็นสมาชิกเล็ดรอดเพราะหน่วยงานที่เก็บรักษาข้อมูลเครดิตหละหลวมปล่อย ให้มีการนำข้อมูลของลูกค้าออกไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น

4.4 มาตรการลงโทษ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ มาตรการการลงโทษนั้น กฎหมายส่วนใหญ่ได้กำหนดโทษมาตรการลงโทษที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ได้แก่

4.4.1 ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาปรากฏอยู่ในมาตรา 269/1- 269/4 ซึ่งในที่นี้ ผู้เขียนจะขอนำเสนอในรูปตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 มาตรการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาปรากฏอยู่ในมาตรา 269/1- 269/4

ลำดับ ที่	มาตรา	ลักษณะของการกระทำความผิด	มาตรการทางด้านโทษ
1	269/1	ทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด	จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
2	269/2	ทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 269/1 หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นว่านั้น เพื่อใช้หรือให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง	จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท
3	269/3	นำเข้าไปใน หรือ ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสิ่งใดๆ ตามมาตรา 269/1 หรือมาตรา 269/2	จำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท
4	269/4 วรรคแรก	ใช้หรือมิใช่เพื่อใช้ซึ่งสิ่งใดๆ ตามมาตรา 269/1 อันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้น	จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
5	269/4 วรรคสอง	จำหน่ายหรือมิใช่เพื่อจำหน่ายซึ่งสิ่งใดๆ ที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้นตามมาตรา 269/1	จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

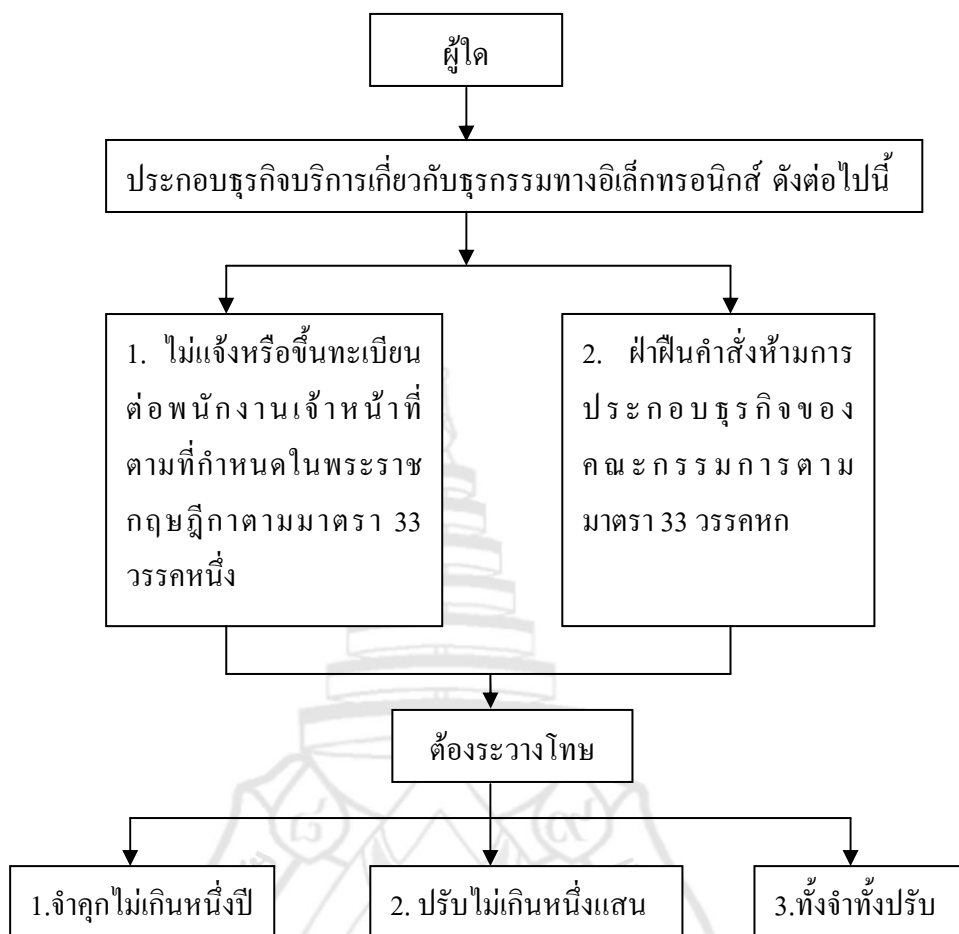
มาตรการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 269/1- 269/4 กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท ถึงสองแสนบาททั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำความผิด เช่น หากทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือหากเป็นกรณี นำเข้าในหรือส่งออกใบอนุญาตซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท เป็นต้น

4.4.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

หมวด 6 ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 กำหนดโทษไว้ซึ่งปรากฏอยู่ใน มาตรา 44-46 บัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

4.4.2.1 มาตรา 44 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง หรือโดยฝ่าฝืนคำสั่งห้ามการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการตามมาตรา 33 วรรคหก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ¹³³

¹³³ ปรีชา ส่งสัมพันธ์ และคนอื่น, กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลียงเชียง, 2545), หน้า 89.

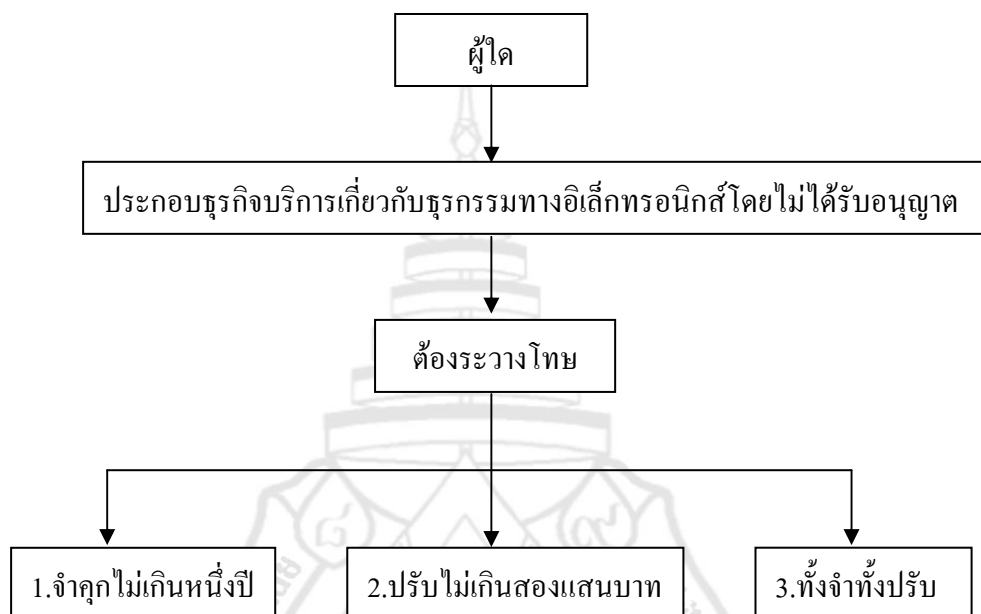

ภาพที่ 4.1 แผนผังมาตรการลงโทษตามมาตราที่ 44 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

จะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่ต้องแจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือหากฝ่าฝืนคำสั่งห้ามการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการฯ จะต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสน หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษดังกล่าวมีจุดเด่นคือ มาตรการทางการลงโทษทางอาญาในเรื่องการปรับที่มีอัตราสูงมากถึงหนึ่งแสนบาทด้วยกัน เช่น นายวิเชียรทำธุรกิจจำหน่ายดีวีดีเพลงและภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตมาเป็นระยะเวลาหกเดือนโดยมีลูกค้าสั่งซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตมามากมาย ต่อมาร้อยตำรวจเอกเรืองฤทธิ์ พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ไปตรวจสอบการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของนายวิเชียร ซึ่งภายหลังการตรวจสอบได้พบว่า นายวิเชียรได้รับอนุญาตให้

ประกอบกิจการตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ดังนั้น นายวิเชียรจะต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสน หรือทั้งจำทั้งปรับ

4.4.2.2 มาตรา 45 ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 34 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹³⁴

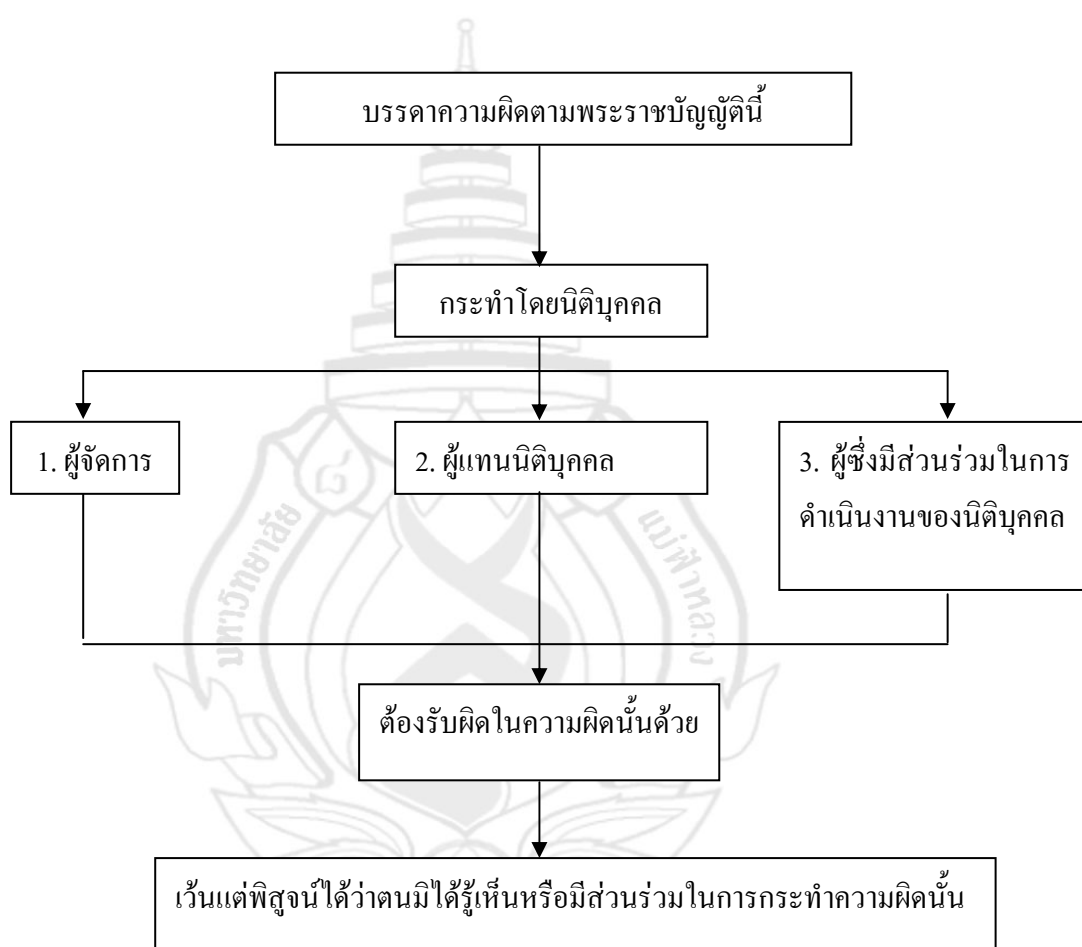
ภาพที่ 4.2 แผนผังมาตรการลงโทษตามมาตราที่ 45 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

กรณีประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต ผู้กระทำความผิดมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เช่น นายพัฒนศักดิ์ได้ทำสัญญาซื้อขายวัตถุดิบคือ แก๊สแลคซามสมีราชวงศ์หิม ซึ่งชนะการประมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ไปยังบริษัทคริสต์การประมูลจำกัด เมื่อได้ทำสัญญาเสร็จแล้วนายพัฒนศักดิ์ได้โอนเงินไปยังบัญชีบริษัทจำนวนสามสิบล้านบาทปรากฏว่า บริษัทดังกล่าวมิได้จัดส่งแก๊สแลคซามสที่ประมูลได้ นายพัฒนศักดิ์เข้าแจ้งความต่อร้อยตำรวจเอกเรืองฤทธิ์ พนักงานสอบสวน จึงทราบว่าบริษัทดังกล่าวมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ดังนั้น บริษัทคริสต์การประมูลจำกัด โดยผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับผิดชอบในความผิดดังกล่าวคือ ประกอบ

¹³⁴ ปรีชา ส่งสัมพันธ์ และคนอื่น, กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, หน้า 90.

ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

4.4.2.3 มาตรา 46 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยนิติบุคคล ผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคล หรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับผิดในความผิดนั้นด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น¹³⁵

ภาพที่ 4.3 แผนผังมาตรการลงโทษตามมาตราที่ 46 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544

¹³⁵ ปรีชา ส่งสัมพันธ์ และคนอื่น, กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, หน้า 91.

4.4.3 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549

มาตรการทางด้านโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ปรากฏอยู่ใน มาตรา 48 และ มาตรา 51 ซึ่งผู้เขียนจะขอนำเสนอในรูปตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 มาตรการทางด้านโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ที่ปรากฏอยู่ใน มาตรา 48 และ มาตรา 51

ลำดับที่	มาตรา	ลักษณะของการกระทำความผิด	มาตรการทางด้านโทษ
1	48	สมาชิกผู้ใดไม่ส่งข้อมูลของลูกค้าของตน แก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก	ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง
2	48 วรรคสอง	สมาชิกผู้ใดไม่แจ้งให้ลูกค้าของตนทราบเกี่ยวกับข้อมูลที่ส่งไปให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตหรือไม่แจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 18	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3	51	บริษัทข้อมูลเครดิตใด หรือผู้ประมวลผลข้อมูลผู้ใดเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกของตน หรือผู้ใช้บริการเพื่อประโยชน์อย่างอื่น หรือเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่ผู้อื่นนอกเหนือจากที่กำหนดในมาตรา 20	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จะเห็นได้ว่า โทษตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำความผิด ซึ่งมีตั้งแต่ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องในกรณีไม่ส่งข้อมูลของลูกค้าของตนแก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก หากเป็นกรณีที่ไม่แจ้งให้ลูกค้าของตนทราบเกี่ยวกับข้อมูลที่ส่งไปให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตหรือไม่แจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่ง

ปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนกรณีสุดท้ายจำคุกไม่เกินสาม ปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4.4.4 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

มาตรการทางด้านโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ปรากฏอยู่ใน มาตรา 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ซึ่งผู้เขียนจะขอนำเสนอในรูปแบบตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 มาตรการทางด้านโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ปรากฏอยู่ใน มาตรา 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13

ลำดับที่	มาตรา	ลักษณะของการกระทำความผิด	มาตรการทางด้านโทษ
1	5	การบุกรุกเข้าไปยังระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
2	6	การนำมาตรการป้องกันเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นไปเผยแพร่โดยมิชอบ	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
3	7	การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ	จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
4	8	การดักจับข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งโดยมิชอบ ได้แก่ การติดตั้งโปรแกรม Sniffer เพื่อดักขโมยข้อมูลของผู้อื่นในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
5	9	การทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ทั้งหมด หรือบางส่วนของผู้อื่น โดยมิชอบ ได้แก่ การเปลี่ยนหน้าเว็บเพจของผู้อื่น	จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
6	10	การกระทำโดยมิชอบเพื่อให้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือ รบกวนจนไม่สามารถทำงานได้ตามปกติ อันได้แก่ การทำ DDoS Attack (Distributed Denial of Service)	จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรา	ลักษณะของการกระทำความผิด	มาตรการทางด้านโทษ
7	11	การส่ง Spam Mail หรือ ส่งอีเมลรบกวน ในลักษณะปิดบังตนเอง	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
8	12 (1)	การกระทำความผิดตาม มาตรา 9 หรือ มาตรา 10 ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน อัน ได้แก่ การติดตั้ง BotNet ลงในระบบ แม่ข่ายเป้าหมาย และทำให้เกิด การแพร่กระจายไวรัส ส่งผลกระทบเป็น วงกว้าง ต้องรับโทษหนักขึ้น	จำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท
9	12 (2)	การกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือ มาตรา 10 ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศ อันได้แก่ การติดตั้ง BotNet ลงในระบบแม่ข่ายเป้าหมาย และ ทำให้เกิดการแพร่กระจายไวรัส ส่งผล กระทบเป็นวงกว้าง ต้องรับโทษหนักขึ้น	จำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และ ปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสน บาท (ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความ ตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปี ถึงยี่สิบปี)
10	13	การจำหน่าย หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ตาม มาตรา 5 – 11	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
11	14	การนำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม (เช่น การทำ Phishing) อันเป็นเท็จ (เช่น ส่งเมลหลอกลวงผู้อื่นให้หลงเชื่อว่าถูก รางวัล ให้โอนค่าธรรมเนียมมาให้) อันเป็น ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง หรือที่มี ลักษณะลามก	จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
12	16	หมิ่นประมาทด้วยการโฆษณาตัดต่อภาพ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้	จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (เป็นความผิดอันยอมความได้)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ลำดับที่	มาตรา	ลักษณะของการกระทำความผิด	มาตรการทางด้านโทษ
13	17	กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรและ (1) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และ รัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ (2) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ	ต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร

4.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีกฎหมายจำนวนหลายฉบับได้กำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการให้สอดคล้อง และไปตาม มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

4.5.1 ศูนย์สืบสวนปราบปรามคนร้ายข้ามชาติและอาชญากรรมเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งขึ้นมาตามคำสั่ง กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ที่ 137/2549 มีหน้าที่ดูแลการกระทำความผิด เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ

4.5.2 คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 หลายอย่างด้วยกัน เช่น ติดตามดูแลการประกอบธุรกิจ บริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายการ ส่งเสริมและพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวล กฎหมายอาญาอีกด้วย กล่าวคือ หากมีกระทำความผิดเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับ ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการฯ เป็นผู้ที่มีอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมาย อาญาคือ จับกุมเพื่อดำเนินคดี สอบสวน เป็นต้น

4.5.3 พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวน เฉพาะตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งตามมาตรา

16 ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อการนี้ให้มีอำนาจดังต่อไปนี้

4.5.3.1 สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์เก็บข้อมูล ส่งมอบข้อมูล หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการหาตัวผู้กระทำความผิด

4.5.3.2 กระทำด้วยประการใดโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันมิให้มีการเข้าถึงซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่สงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4.5.3.3 เคลื่อนย้ายข้อมูลคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่สงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ไปเก็บไว้ในอุปกรณ์เก็บข้อมูลอื่นใดหรือทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว

4.5.3.4 เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังกล่าว

4.5.3.5 ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัส

4.5.3.6 เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเนื้อหาของข้อมูลที่บุคคลมีติดต่อกัน

4.5.3.7 สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา 20 หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้ให้บริการ

4.5.3.8 ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามข้อ 4.5.3.1 ถึง 4.5.3.6

4.5.3.9 มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ เอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

นอกจากนี้ตามมาตรา 18 ของพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีผู้กระทำหรือจะกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีความจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้น หรือเพื่อหาตัวผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรวบรวมหรือบันทึกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือสั่งให้ผู้ให้บริการใช้วิธีการทางเทคนิคเท่าที่มีอยู่ในการรวบรวม หรือให้ความร่วมมือและช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมหรือบันทึกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ในขณะที่มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ได้

การรวบรวมและบันทึกข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้รวบรวมหรือบันทึกได้แต่เฉพาะข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่จำเป็นต้องใช้หรือทราบเพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือหาตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น

4.5.4 ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี เดิมใช้ชื่อว่า ศูนย์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นหน่วยงานพิเศษตั้งขึ้นตามคำสั่ง ตร.ที่ 225/2547 ลงวันที่ 2 เม.ย. 2547 เพื่อรองรับอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดทางเทคโนโลยี ใช้ชื่อหน่วยเป็นภาษาอังกฤษว่า High-Tech Crime Center ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2548 ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี (ศตท.) ตั้งขึ้นเมื่อ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2548 ตาม พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548 มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบ ตรวจจับการสืบสวน และแก้ไขปัญหาทางคดีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกิดขึ้น ป้องกันการบุกรุกทางเครือข่ายของระบบสารสนเทศ และการสื่อสารสนับสนุนผู้ใช้งานและหน่วยงานอื่นๆ ทางด้านคดีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารตัวอย่างเช่น ตรวจสอบข้อมูล หาข่าวรับแจ้งเบาะแสบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลการกระทำความผิด รวมทั้งสอดส่องดูแลและติดตามความผิดปกติต่างๆ ที่น่าสงสัยหรืออาจก่อให้เกิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ สืบสวนทางด้านเทคนิคคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลผู้กระทำความผิด แล้วส่งให้หน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้องดำเนินการสืบสวน จับกุมสอบสวน ดำเนินคดี ปฏิบัติการพิเศษ ปฏิบัติคดีที่ได้รับมอบหมายเพื่อสืบสวนในเชิงลึกเฝ้าระวัง ปฏิบัติการนอกสถานที่ รวมทั้งปฏิบัติการได้ตอบในเชิงรุกบนเครือข่าย คอมพิวเตอร์ เพื่อป้องกันปราบปราม ระวังภัยความเสียหายอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว ของการกระทำความผิด ในลักษณะอาชญากรรมคอมพิวเตอร์¹³⁶

¹³⁶ ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี [ออนไลน์], 2252 [อ้างเมื่อ 10 สิงหาคม 2552], แหล่งที่มา URL: <http://htcc.ict.police.go.th/>.

4.5.5 กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DEPARTMENT OF SPECIAL INVESTIGATION : DSI)¹³⁷ อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจรับผิดชอบคดีพิเศษหรือคดีอาชญากรรมพิเศษซึ่งหมายถึงคดีอาญาตามกฎหมายกำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) ฉบับที่ 2 ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้ คือ 1) ป้องกันปราบปราม และ ควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 2) พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ รูปแบบ วิธีการ และมาตรการในการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจสังคมความมั่นคงและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3) พัฒนาโครงการและการบริหารจัดการองค์กร 4) พัฒนาศักยภาพโดยเสริมสร้างศักยภาพในด้านความรู้ ความสามารถคุณธรรม จริยธรรม และขวัญกำลังใจ และ 5) ประสานส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามและ ควบคุมอาชญากรรมกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและต่างประเทศ

จะเห็นว่ากรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจหน้าที่ควบคุมปราบปรามและควบคุมอาชญากรรมที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งคดีความผิดตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) ฉบับที่ 2 กำหนดไว้ 27 คดีความผิดตามกฎหมาย¹³⁸ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

¹³⁷ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DEPARTMENT OF SPECIAL INVESTIGATION : DSI) [ออนไลน์], 2552 [อ้างเมื่อ 10 สิงหาคม 2552], แหล่งที่มา URL: http://www.dsi.go.th/n/dsi/about_DSI.php

¹³⁸ บัญชีท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ได้แก่ (1) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน (2) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า (3) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ (4) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ (5) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเล่นแชร์ (6) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา (7) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ (8) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม (9) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค (10) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า (11) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา (12) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร (13) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน (14) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย (15) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด (16) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (17) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (18) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ (19) การส่งเสริมการลงทุน (20) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (21) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร (22) คดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ฉบับดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) ฉบับที่ 2 ยังมีได้ระบุให้ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็น “คดีพิเศษ” กรมสอบสวนคดีพิเศษจึงยังไม่มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน และตั้งฟ้องผู้กระทำความผิดที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อเศรษฐกิจและสังคม

ผู้เขียนเห็นว่า การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์นี้มักจะมีลักษณะเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงของการกระทำความผิดหลายประเทศด้วยกัน และผู้กระทำความผิดมักจะมีหลายสัญชาติด้วยกัน และที่สำคัญมูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิดมีสูงโดยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างยิ่งสมควรเพิ่มเติมคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยสมควรเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ให้เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551) ฉบับที่ 2 เพื่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มหน่วยงานที่มีหน้าที่ หรือเกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ปัญหาส่วนใหญ่หรือปัญหาหลักในการบังคับใช้มาตรการในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์คือ ขาดหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการให้ความคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ยังมีน้อยไม่เพียงพอ ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น ในขณะที่มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของต่างประเทศมุ่งคุ้มครองเป็นเรื่องๆ ไป และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ

4.6 มาตรการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากมาตรการในการให้ความคุ้มครอง มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด มาตรการการลงโทษ และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ยังมีมาตรการทางกฎหมายอื่นๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์แต่เป็นมาตรการทางกฎหมายที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่

4.6.1 มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญา

4.6.1.1 มาตรา 4 วรรคสอง การกระทำความผิดในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร

กรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้กระทำขึ้นในเรือไทยหรืออากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด เช่น ขณะที่เครื่องบินของสายการบินแอร์เอเชียจอดอยู่ที่สนามบินนิวเดลี ประเทศอินเดีย นายราชิต สัญชาติอินเดีย ซึ่งเป็นผู้โดยสารในเครื่องบินลำดังกล่าวได้ใช้บัตรเครดิตของนางพริ้ง โดยไม่ได้รับอนุญาตซื้ออาหารและของที่ระลึกจากพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน การกระทำของนายราชิต จึงเป็นการกระทำความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 296/5 ถึงแม้ว่าการกระทำความผิดดังกล่าวจะได้เกิดขึ้นที่ประเทศอินเดีย แต่เนื่องจากการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในอากาศยานไทย คือสายการบินแอร์เอเชีย ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 4 วรรค 2 ได้บัญญัติให้การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในอากาศยานไทย ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดก็ตาม ถือว่าได้กระทำความผิดในราชอาณาจักรไทย ดังนั้น การกระทำของนายราชิตดังกล่าวจึงถือได้ว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักรไทย

4.6.1.2 มาตรา 5 ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักรก็ดี ผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักรโดยผู้กระทำประสงค์ให้ผลนั้นเกิดในราชอาณาจักร หรือโดยลักษณะแห่งการกระทำ ผลที่เกิดขึ้นนั้นควรเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือย่อมจะเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในราชอาณาจักรก็ดี ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ในกรณีการเตรียมการหรือพยายามกระทำการใดซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แม้การกระทำนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักรถ้าหากการกระทำนั้นจะได้กระทำตลอดไปจนถึงขั้นความผิดสำเร็จ ผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่าการเตรียมการหรือพยายามกระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ความผิดตามมาตรา 5 วรรคแรก เป็นกรณีความผิดซึ่งส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักร และผลของการกระทำเกิดในราชอาณาจักร ผู้กระทำผิดต้องรับโทษในราชอาณาจักรไทย ซึ่งในเรื่องนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ ได้อธิบายโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน¹³⁹ ได้แก่ 1) ส่วนของการกระทำ ซึ่งการกระทำความผิดที่ได้กระทำแม้ส่วนหนึ่งส่วนใดในราชอาณาจักร หมายถึง การกระทำตั้งแต่ขึ้นลงมือกระทำความผิด หรือการเตรียมที่กฎหมายไทยบัญญัติให้เป็นความผิด และ 2) ส่วนของผล ซึ่งผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักร เช่น นายหวัง สัญชาติจีน ล่องเรือในแม่น้ำโขงจากเขตปกครองพิเศษสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ในขณะที่ล่องเรือก็ได้ลงมือประกอบเครื่องปลอมบัตรเครดิต และเมื่อถึงอำเภอเชียงแสน จ.เชียงราย ประเทศไทย เครื่องปลอมบัตรเครดิตดังกล่าวก็สำเร็จสมบูรณ์สามารถใช้การได้ การกระทำความผิดของนายหวังเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 269/2 ฐานทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และถือได้ว่าการกระทำความผิดดังกล่าวส่วนหนึ่งเกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทย และผลแห่งการกระทำความผิดเกิดในราชอาณาจักรไทย ดังนั้นนายหวังจึงต้องรับโทษตามกฎหมายไทย

ส่วนกรณีการเตรียมหรือพยายามกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 5 วรรคสอง นั้น หากมีการกระทำนอกราชอาณาจักรถึงขึ้นลงมือหรือเตรียมในกรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดแม้ผลจะไม่เกิดในราชอาณาจักรก็สามารถลงโทษได้ เช่น นายฟรองซัว อยู่ที่เมืองลียง ประเทศฝรั่งเศส ได้ใช้คอมพิวเตอร์แบบพกพา (Lab top) เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต โดยได้ลักลอบบุกรุกเข้าไปยังระบบคอมพิวเตอร์ของธนาคารไทย ประเทศไทย ขณะที่กำลังใช้โปรแกรมถอดรหัสของระบบป้องกันข้อมูล สัญญาณเตือนภัยของธนาคารไทยก็ดังขึ้น เจ้าหน้าที่ของธนาคารได้ประสานงานไปยังสำนักงานตำรวจของประเทศฝรั่งเศสให้ช่วยจับกุมนายฟรองซัว ซึ่งพยายามกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 5 ฐานพยายามบุกรุกเข้าไปยังระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น การที่นายฟรองซัวพยายามกระทำความผิดนอกราชอาณาจักรถึงแม้ผลของการกระทำความผิดดังกล่าวยังไม่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรก็ลงโทษตามกฎหมายไทยได้

4.6.1.3 มาตรา 6 ความผิดใดที่ได้กระทำในราชอาณาจักร หรือที่ประมวลกฎหมายนี้ถือว่าได้กระทำในราชอาณาจักร แม้การกระทำของผู้เป็นตัวการด้วยกันของผู้สนับสนุน หรือของผู้ใช้ให้กระทำความผิดนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักร ก็ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุนหรือผู้ใช้ให้กระทำได้กระทำในราชอาณาจักร

¹³⁹ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป, หน้า 32.

กรณีตามมาตราข้างต้น เช่น นายลีเซเคียว สัญชาติเกาหลีอาบัตริเครดิตรปลอมให้นายคองเฮมาใช้ซื้อสินค้าและบริการที่เกาะภูเก็ต ประเทศไทย ดังนี้ถือว่านายลีเซเคียวมีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้นายคองเฮเป็นผู้กระทำความผิดฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/5

4.6.1.4 มาตรา 7 ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(2) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 249 มาตรา 254 มาตรา 256 มาตรา 257 และมาตรา 266(3) และ (4)

มาตรานี้เป็นกรณีความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลงเงินตรา ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่างๆ ตลอดจนปลอมเอกสารที่เป็นใบหุ้น ใบหุ้นกู้หรือตัวเงิน หรืออื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ถึงแม้จะกระทำนอกราชอาณาจักรก็ต้องรับโทษในราชอาณาจักร ในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่า มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายอาญา หมวด 4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 269/1 ถึง มาตรา 269/7 ควรนำมาเพิ่มไว้ในมาตรา 7 (2) ด้วย เพราะความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจด้วย อีกทั้งเป็นความผิดที่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันในระหว่างประเทศ กล่าวคือ อาจมีการลงมือกระทำความผิดในประเทศหนึ่งแต่ผลของการกระทำความผิดไปเกิดอีกประเทศหนึ่งหรืออีกหลายๆ ประเทศ

4.6.2 มาตรการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

4.6.2.1 มาตรา 20 ถ้าความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ให้อธิบดีกรมอัยการ หรือผู้รักษการแทนเป็นพนักงานสอบสวนที่รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานสอบสวนคนใดก็ได้

กรณีความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ผู้ที่มีอำนาจในการสอบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ 1) (อธิบดีอัยการ) อัยการสูงสุด หรือ 2) ผู้รักษการแทนอัยการสูงสุด หรือ 3) พนักงานสอบสวน ผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่ จากอัยการสูงสุด หรือ ผู้รักษการแทนอัยการสูงสุด เป็นผู้มีอำนาจในการสอบสวนการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร เช่น มีการกระทำความผิดฐานปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 269/1 ในประเทศประเทศอังกฤษ บุคคลผู้มีอำนาจสอบสวนคดีดังกล่าวก็คือ อัยการสูงสุด หรือ ผู้รักษการแทนอัยการสูงสุด หรือ พนักงานสอบสวนที่ได้รับมอบหมายจาก อัยการสูงสุด หรือผู้รักษการแทนอัยการสูงสุด

4.6.2.2 มาตรา 20 วรรคสอง ในกรณีจำเป็น พนักงานสอบสวนต่อไปนี้มีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งจากอธิบดีกรมอัยการ หรือผู้รักษาการแทน

- (1) พนักงานสอบสวน ซึ่งผู้ต้องหาถูกจับในเขตอำนาจ
- (2) พนักงานสอบสวนซึ่งรัฐบาลประเทศอื่น หรือบุคคลผู้ได้รับความเสียหายได้ร้องฟ้องให้ทำโทษผู้ต้องหา

กรณีมีความจำเป็นซึ่งอยู่ในระหว่างรอคำสั่งของอัยการสูงสุด หรือผู้รักษาการแทน พนักงานอัยการสูงสุด นั้น ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการสอบสวน ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้กระทำความผิดอาชญากรรม คือ

- (1) พนักงานสอบสวน ซึ่งผู้ต้องหาถูกจับในเขตอำนาจ หรือ
- (2) พนักงานสอบสวนของรัฐบาลต่างประเทศ หรือพนักงานสอบสวนที่ได้รับการร้องทุกข์ กล่าวโทษจากผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้กระทำความผิดอาชญากรรม

จนกว่าจะได้มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้บุคคลใดมีอำนาจในการสอบสวน ความผิดดังกล่าว จากอัยการสูงสุด หรือผู้รักษาการแทนอัยการสูงสุด

4.6.3 มาตรการซึ่งเป็นแนวทางการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี เช่น

4.6.3.1 การค้นหาข้อมูล

1. ช่องทางการติดต่อสื่อสารหรือเผยแพร่บนระบบอินเทอร์เน็ต
2. ช่องทางการให้ผลประโยชน์
3. ข้อมูลส่วนอื่นๆ เช่น สอบปากคำ การใช้ Google เพื่อ การสืบสวน, การได้ข้อมูลจากแฟ้มตรวจสอบอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ Media ต่าง ๆ Computer Frantic พิสูจน์ พยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์

4.6.3.2 ใช้โดยการพิมพ์ Luis ตามด้วยตัวของ E-mail ที่ได้ ก็จะได้ range ของ Ip ว่าเป็นของ True CAT หรือ TOT เป็นต้น และสามารถถามต่อได้ว่าในช่วงเวลานั้นใครเป็นผู้ใช้ เป็นการติดตามในขั้นพื้นฐาน¹⁴⁰

¹⁴⁰ ครุฑ จาเจริญ, แนวโน้มคดีเทคโนโลยีสารสนเทศบนสื่อ Internet, [ออนไลน์], 2551 [อ้างเมื่อ

14 กันยายน 2551] แหล่งที่มา URL: <http://area.obec.go.th/trang1/et49/samina/8dran.doc>

4.6.4 มาตรการในการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูล

ข้อ 2 ในการที่บริษัทข้อมูลเครดิตจะเปิดเผยหรือผู้ให้บริการที่ประสงค์จะใช้ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สินเชื่อและการออกบัตรเครดิตจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน โดยถือปฏิบัติดังนี้

(1) การได้รับความยินยอมอาจเป็นหนังสือหรือโดยวิธีการอื่นอันได้แก่ ผ่านทาง Web site โทรสาร เครื่องเบิกถอนเงินอัตโนมัติ (ATM) หรือผ่านทางระบบตอบรับอัตโนมัติทางโทรศัพท์ (Interactive Voice Response: IVR)

ทั้งนี้ วิธีการให้ความยินยอมดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามความสมัครใจของเจ้าของข้อมูลเท่านั้นและบริษัทข้อมูลเครดิตต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบถึงวิธีการและเงื่อนไขของวิธีการให้ความยินยอมแต่ละวิธีที่ลูกค้าเลือกใช้อย่างชัดเจน

(2) ในการได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล บริษัทข้อมูลเครดิตต้องจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบตัวตนของเจ้าของข้อมูล เพื่อป้องกันการให้ความยินยอมโดยบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของข้อมูล และสามารถใช้เป็นหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงกับเจ้าของข้อมูลได้

ข้อ 3 ในการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกหรือผู้ให้บริการตามนัยมาตรา 20 วรรคหนึ่งซึ่งบริษัทข้อมูลเครดิตจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนทุกครั้ง เว้นแต่เจ้าของข้อมูลได้ให้ความยินยอมไว้เป็นอย่างอื่นนั้น บริษัทข้อมูลเครดิตอาจขอให้เจ้าของข้อมูลไม่ต้องให้ความยินยอมใหม่ทุกครั้งในกรณีที่สมาชิกหรือผู้ให้บริการรายนั้นประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้

- (1) การทบทวนสินเชื่อ
- (2) การต่ออายุสัญญาสินเชื่อและสัญญาบัตรเครดิต
- (3) การบริหารและป้องกันความเสี่ยงตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ให้บริษัทข้อมูลเครดิตระบุนการให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ดังกล่าวไว้เพื่อให้เจ้าของข้อมูลทราบก่อนให้ความยินยอม

สำหรับความยินยอมที่เจ้าของข้อมูลได้ให้แก่บริษัทข้อมูลไว้เดิมก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ หากความยินยอมดังกล่าวระบุไว้ว่า การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต ให้บริษัทข้อมูลเครดิตสามารถเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ตาม (1)-(3) ดังกล่าวได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลอีก แต่ให้บริษัทข้อมูลเครดิตแจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลตาม (1)-(3) ให้เจ้าของข้อมูลทราบด้วย

4.6.5 มาตรการตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตสำหรับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ข้อ 4.4 ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใดๆ เกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิต

ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต้องถือปฏิบัติในเรื่อง ดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมใดๆ เกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(1) ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการใช้บัตรเครดิตซึ่งมีผลใช้บังคับในขณะนั้นตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามประกาศนี้ ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ทำการทุกแห่ง ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดังกล่าวหรือเงื่อนไขใดๆ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต้องแจ้งให้ผู้ถือบัตรหรือผู้บริโภคทราบล่วงหน้าก่อนวันที่จะเริ่มเปลี่ยนแปลงไม่น้อยกว่า 30 วัน

4.6.6 มาตรการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ม.35 ทวิ (คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา) ออกประกาศเรื่อง ให้ธุรกิจบัตรเครดิตเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2542

ข้อ 3 ระบุว่า “ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจมีข้อตกลงกับผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการที่ให้ผู้บริโภคสั่งซื้อสินค้าหรือใช้บริการที่ผู้บริโภคเพียงแจ้งความประสงค์ขอชำระค่าสินค้า หรือค่าบริการโดยการแจ้งหมายเลขบัตรเครดิตด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษรให้แก่ผู้ขายสินค้า หรือผู้ให้บริการทำการเรียกเก็บเงินจากผู้ประกอบธุรกิจต้องมีข้อสัญญาดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าผู้บริโภคทักท้วงว่าไม่ได้เป็นผู้สั่งซื้อสินค้าหรือไม่ได้เป็นผู้ขอรับบริการจากผู้ขายหรือผู้ให้บริการดังกล่าว ประกอบธุรกิจจะระงับการเรียกเก็บเงินจากผู้บริโภคทันที หรือกรณีที่เรียกเก็บเงินไปแล้วจะคืนเงินให้กับผู้บริโภคทันที เว้นแต่ผู้ประกอบธุรกิจจะพิสูจน์ได้ว่าภาระหนี้ที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของผู้บริโภคเอง และใช้สิทธิเรียกคืนจากผู้บริโภคในภายหลัง

(ข) ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้บริโภคที่จะขอยกเลิกการซื้อสินค้า หรือรับบริการภายใน 45 วัน นับตั้งแต่วันที่สั่งซื้อหรือขอรับบริการ หรือภายใน วัน นับแต่วันถึงกำหนดส่งมอบสินค้า หรือบริการ ในกรณีที่มีการกำหนดระยะเวลาส่งมอบสินค้าหรือบริการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ถ้าผู้บริโภคพิสูจน์ได้ว่า

- 1) ไม่ได้รับสินค้าหรือไม่ได้รับบริการ หรือ
- 2) ได้รับแต่ไม่ตรงตามกำหนดเวลา หรือได้รับแล้วแต่ไม่ครบถ้วนหรือชำรุดบกพร่อง หรือไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ โดยผู้ประกอบการก็จะระงับการเรียกเก็บเงินจากผู้บริโภค หรือในกรณีที่เรียกเก็บเงินไปแล้ว...”¹⁴¹

ตัวอย่างเช่น บริษัทเอกชัยเปิดขายสินค้าและให้บริการผ่านเว็บไซต์ของบริษัททางอินเทอร์เน็ต และนายแดงเข้ามาสั่งซื้อสินค้าโดยใช้หมายเลขบัตรเครดิตของนายดำที่ได้มาโดยการแฮ็กหรือขโมยจากระบบอินเทอร์เน็ต นายดำจึงไม่ต้องรับผิดชอบในเงินจำนวนที่ธนาคารเรียกเก็บหรือบริษัทเอกชัยเรียกเก็บแต่อย่างใด หากนายดำสามารถพิสูจน์ได้ว่า ตนเองมิได้เป็นผู้สั่งซื้อสินค้าและบริการจากเว็บไซต์ดังกล่าว

4.6.7 ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา

4.6.7.1 ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535¹⁴² เป็นกรอบในการดำเนินความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นผู้ประสานงานกลางซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาขอและให้ความร่วมมือทางอาญาระหว่างไทยกับประเทศต่างๆ ประเทศที่มีความตกลงหรือสนธิสัญญาความร่วมมือทางอาญา (Mutual Legal Assistance Treaty -MLAT) กับประเทศไทย 7 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกามีผลบังคับใช้เมื่อ 10 มิถุนายน 2536, แคนาดา มีผลบังคับใช้เมื่อ 3 ตุลาคม 2537, ประเทศอังกฤษมีผลบังคับใช้เมื่อ 10 กันยายน 2540, สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มิถุนายน 2543, ราชอาณาจักรนอร์เวย์มีผลบังคับใช้เมื่อ 22 กันยายน 2543, สาธารณรัฐเกาหลีมีผลบังคับใช้เมื่อ 6 เมษายน 2548, สาธารณรัฐประชาชนจีนมีผลบังคับใช้เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2548

¹⁴¹ สำนักคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม, รูปแบบการกระทำ ความผิดและวิธีการดำเนินคดีพิเศษกรณีการฉ้อโกงเงินในการขายสินค้าและบริการผ่านทางเว็บไซต์ = Form of Malicious Offence and Special Case Procedure: Financial Fraud in Online Transaction, (เอกสารอัดสำเนา), กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม, ม.ป.ป, หน้า 9.

¹⁴² ปัจจุบันมีร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 (ฉบับที่...) พ.ศ. .... ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๔๖๑๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้พิจารณาร่างฯ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... เรื่องเสร็จที่ ๒๗๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศกับประเทศทั้ง 7 นี้ สามารถดำเนินการ ระหว่างผู้ประสานงานกลางฝ่ายไทยกับผู้ประสานงานกลางหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้นๆ ได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านช่องทางการทูตแต่หากไม่มีความตกลงร่วมมือทางอาญาจะต้องดำเนินการผ่านช่องทางการทูตของทั้งสองฝ่ายและระบุหลักการต่างตอบแทนในคำร้องขอความร่วมมือด้วยเสมอ¹⁴³ อย่างไรก็ตาม รัฐผู้รับคำร้องจะปฏิเสธไม่ให้ความช่วยเหลือในกรณีที่คำร้องขอ นั้นเกี่ยวข้องกับความคิดทางการเมืองหรือกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตย ความมั่นคง หรือผลประโยชน์สาธารณะที่สำคัญของประเทศผู้รับคำร้อง

สำหรับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 (ฉบับที่..) พ.ศ. .... มาตรา 41 บัญญัติให้ “บรรดาพยานหลักฐานและเอกสารที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ให้ถือว่าเป็นพยานหลักฐานและเอกสารที่รับฟังได้ตามกฎหมายทั้งนี้ ให้รวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย” สำหรับการปรับปรุงมาตรานี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินคดีอาญาในหลายประเทศมีการนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อย่างแพร่หลาย การขอและการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาในปัจจุบันจึงต้องสามารถรองรับพยานหลักฐาน เอกสาร และข้อมูลที่ได้มาจากต่างประเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย¹⁴⁴

ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาก็เป็นมาตรการที่ช่วยเสริมให้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้บังคับใช้ได้สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพราะในกรณีที่มีการกระทำความผิดขึ้นในระดับระหว่างประเทศ หรือมีการกระทำความผิดที่เป็นเครือข่าย มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยง จนเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ ต้องอาศัยมาตรการความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ มาเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนให้มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ สามารถบังคับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ในกรณีที่มีการกระทำความผิด เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ที่ประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกก็ได้บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดเหมือนกัน โดยเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวข้องเชื่อมโยงในระดับระหว่างประเทศ เช่น นายปาเกียว ชาวอเมริกาสัญชาติ ฟิลิปปินส์ ได้อาศัยอยู่ในประเทศอเมริกา โดยได้กระทำความผิด

¹⁴³ กระทรวงการต่างประเทศ, *ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม*, [ออนไลน์], 2551 [อ้างเมื่อ 7 สิงหาคม 2551], แหล่งที่มา URL: <http://www.mfa.go.th/web/202.php>

¹⁴⁴ กฤษฎีกา, บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เรื่องเสร็จที่ ๒๗๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ พฤษภาคม ๒๕๕๒, เอกสารเผยแพร่, หน้า 7.

ฐานเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ของ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย โดยทำการโยกย้ายเงินสกุลไทยในบัญชีของลูกค้า ธนาคารดังกล่าว เข้าบัญชีของตน ที่รัฐฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา ดังตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า การกระทำความผิดดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ที่กระทำขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ความผิดได้เกิดขึ้นในประเทศไทย ดังนั้นประเทศไทย ในฐานะที่เป็นภาคีสมาชิก ความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ กับประเทศสหรัฐอเมริกา จึงสามารถใช้มาตรการทางความร่วมมือดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีกับ นายปาเกียว ที่อยู่ต่างประเทศได้

แต่ด้วยข้อจำกัดที่มาตรการความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ประเทศไทยต้องทำสนธิสัญญากับประเทศนั้นๆ จึงจะเกิดความร่วมมือทางอาญาดังกล่าวได้ ซึ่งการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีการกระทำเป็นความผิดที่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยง ในระดับระหว่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่ที่ได้มากระทำความผิดฐานดังกล่าวในประเทศไทย ส่วนใหญ่มิได้กระทำความผิดในประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกสนธิสัญญากับประเทศไทย แต่เป็นประเทศที่ประเทศไทยมิได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกด้วย เช่น ประเทศ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน ในจอร์เจีย เป็นต้น

4.6.7.2 พระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนถือว่าเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนหนึ่ง ของความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ ซึ่งผู้กระทำความผิดได้หลบหนีออกนอกประเทศที่ได้มีการกระทำความผิด หรือ ได้กระทำความผิดในประเทศหนึ่งโดยผลของการกระทำความผิดได้เกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง โดยประเทศที่ผลของการกระทำความผิดได้เกิดขึ้น ไม่สามารถส่งเจ้าหน้าที่ไปจับกุมผู้กระทำความผิดที่อยู่ในต่างประเทศได้ จะทำได้ก็ด้วยความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจึงเป็นกลไกสำคัญที่กระบวนการยุติธรรมของประเทศต่างๆ ใช้ในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาพิจารณาโทษได้ตามเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่ได้มีการตกลงกันระหว่างประเทศคู่สัญญา มี 2 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่หนึ่ง เป็นการร้องขอจากต่างประเทศซึ่งมีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทย กรณีเช่น ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาเป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยตามมาตรา 4 พระราชบัญญัติ ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ.2551 บัญญัติให้เงื่อนไขข้อตกลงต่างๆ ในสนธิสัญญาอยู่เหนือพระราชบัญญัติฯ นี้

ลักษณะที่สอง เป็นการร้องขอจากประเทศซึ่งไม่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทย ดังนั้นประเทศไทยจึงไม่มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องที่ประเทศไทยจะเลือกให้ความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนหรือไม่ก็ได้ หากประเทศไทยเลือกที่จะให้ความ

ร่วมมือ ตามมาตรา 9 (2) ได้กำหนดว่า “ประเทศผู้ร้องขอต้องแสดงชัดเจนว่าจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ประเทศไทย ในทำนองเดียวกับเมื่อประเทศไทยร้องขอ” ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ประเทศผู้ร้องขอต้องแสดงโดยชัดเจน เป็นอันดับแรกก่อนตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ¹⁴⁵

สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เป็นความผิดที่ประเทศต่างๆ ได้บัญญัติให้เป็นความผิดซึ่งมีโทษในทางอาญา จึงสามารถให้ความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างประเทศที่มีสนธิสัญญาต่อกัน หรือประเทศที่ได้ร้องขอ ซึ่งอาชญากรรมเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบการกระทำความผิดมากขึ้น โดยมักจะกระทำความผิดในประเทศหนึ่ง แต่ผลของการกระทำความผิดเกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งเป็นเครือข่ายเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงในระดับระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น อาชญากรอยู่ในประเทศอินเดีย ได้ทำการเจาะฐานข้อมูลธนาคารกลาง ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อลักลอบแก้ไขข้อมูล และนำข้อมูลไปขายให้แก่องค์กรก่อการร้ายอัลเคด้า ประเทศปากีสถาน เพื่อใช้ในการก่อการร้าย ความร่วมมือในการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน จึงเป็นไประหว่างประเทศ สหรัฐอเมริกา กับ ประเทศอินเดีย ที่จะต้องดำเนินการเพื่อนำตัวอาชญากรไปปรับโทษในประเทศสหรัฐอเมริกาต่อไป

¹⁴⁵ สุชาติ ไตรประสิทธิ์, การส่งผู้ร้ายข้ามแดน, ใน รพีพัฒนศักดิ์ 2552, (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัย

แม่ฟ้าหลวง, 2552), หน้า 8 – 9.

4.6.8 มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ 7 ฐานความผิด¹⁴⁶ โดยบัญญัติห้ามนำเงิน หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว ไปใช้ทำประโยชน์ในรูปแบบอื่น มิเช่นนั้นจะมีความผิดฐานฟอกเงิน กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว¹⁴⁷

มาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ (ที่มีใช้สถาบันการเงิน), ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับเครดิต (ที่มีใช้สถาบันการเงิน) และผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกำหนดมาตรการการแสดงผลและการตรวจสอบข้อเท็จจริงของลูกค้าเพื่อป้องกันการใช้ธุรกิจเหล่านี้เป็นแหล่งฟอกเงิน โดยหากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ มีระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาทและปรับไม่เกินวันละ 5,000 บาทตลอดระยะเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง¹⁴⁸

¹⁴⁶ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 ความผิดมูลฐาน ได้แก่ (1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (2) ความผิดเกี่ยวกับเพศ (3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน (4) ความผิดเกี่ยวกับการชักชวนหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ (6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจอัยย์หรือช่องโหว่ตามประมวลกฎหมายอาญา (7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

¹⁴⁷ มาตรา 5 ผู้ใด

(1) โอน รับ โอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าก่อน ขณะหรือหลังการกระทำความผิดมิให้ต้องรับโทษหรือรับโทษน้อยลงในความผิดมูลฐาน หรือ

(2) กระทำด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดหรืออำพรางลักษณะที่แท้จริงการได้มา แหล่งที่ตั้ง การจำหน่าย การโอน การได้สิทธิใดๆ ซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฟอกเงิน

¹⁴⁸ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 120 วันนับแต่วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ราชกิจจานุเบกษา ประกาศวันที่ 22 กรกฎาคม 2552 เล่ม 126 ตอนที่ 46 ก หน้า 1) อ้างถึงใน กฎหมายใหม่ กระบวนการยุติธรรม, วารสารข่าวกฎหมายใหม่ ปีที่ 7 ฉบับที่ 109 กรกฎาคม 2552 หน้า 10.

ผู้เขียนเห็นว่า การกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรเครดิตนี้น่าจะมีลักษณะเป็น
เครือข่ายเชื่อมโยงของการกระทำความผิดหลายประเทศด้วยกัน และผู้กระทำความผิดมักจะมีหลาย
สัญชาติด้วยกัน และที่สำคัญมูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิดมีสูงโดยส่งผลกระทบต่อ
ระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างยิ่งควรที่จะเพิ่มการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตไว้ใน
มาตรา 3 ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ในความหมายของ
ความผิดมูลฐานเพื่อเป็นมาตรการเสริมในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตร
อิเล็กทรอนิกส์ด้วย

4.7 ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่อยู่ระหว่างการพิจารณา

สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่ปรากฏตามข้างต้นแล้ว นอกจากนี้ยังมี
กฎหมายซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่

4.7.1 ร่างพระราชบัญญัติบัตรเครดิต พ.ศ. ....

สาระสำคัญของร่าง พ.ร.บ.บัตรเครดิต คือ มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินคดีต่อผู้ใช้
บัตรเครดิตที่ผิดนัดชำระหนี้จากเดิมกฎหมายได้กำหนดอายุความไว้ 2 ปีนับจากวันผิดนัดชำระครั้ง
สุดท้าย โดยในร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับใหม่แก้ไขเป็นกำหนดอายุความ 1 ปีนับจากการยกเลิก
สัญญา ทั้งยังกำหนดให้การโอนหนี้ที่เกิดจากการผิดนัดชำระหนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ถือ
บัตร และกำหนดให้ผ่อนชำระขั้นต่ำ 10% นอกจากนี้ยังให้ผู้ออกบัตรเครดิตสามารถเรียกเก็บอัตรา
ดอกเบี้ยได้สูงสุด 18% ต่อปี แต่ถ้ามียกจ่ายจากการทวงถามหนี้เกิดขึ้น กฎหมายฉบับนี้ก็อนุญาต
ให้เจ้าหน้าที่เรียกเก็บได้ตามจริง แต่ไม่อนุญาตให้กำหนดค่าใช้จ่ายจากสัดส่วนของมูลหนี้¹⁴⁹

สาเหตุที่ต้องเสนอกฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากปัจจุบัน ไทยไม่มีกฎหมายที่จะมาดูแลทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้องกับ ธุรกิจบัตรเครดิตโดยตรง นอกจากนั้นการที่หลายฝ่ายตีความว่า ธุรกิจบัตรเครดิต ไม่ใช่
ธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ ทำให้เกิดความกังวล ว่าธนาคารแห่งประเทศไทย(ธปท.) จะไม่มีอำนาจ
ในการกำกับดูแลผู้ประกอบการบัตรเครดิตที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (Non Bank) ซึ่งอาจทำให้เกิด
การเรียกเก็บดอกเบี้ย ในอัตราที่สูงกว่าที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดไว้ได้ ดังนั้น กฎหมาย
ฉบับนี้จึงจะเข้ามาดูแลผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบัตรเครดิตทั้งหมด

¹⁴⁹ ร่างพระราชบัญญัติบัตรเครดิต พ.ศ. ...[ออนไลน์], ม.ป.ป., [อ้างเมื่อ 10 สิงหาคม 2550]. แหล่งที่มา
URL: http://www.thailaw.com/thailaw6_2.pdf.

4.7.2 ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ...

ตามร่างของพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้คำนิยามของ “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคล ซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้นถือว่า ข้อมูลส่วนบุคคลตามความหมายดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของบุคคลธรรมดาหรือข้อมูลของนิติบุคคลหากได้เก็บไว้ในรูปแบบวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การประยุกต์ใช้ทางแสง คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และอื่นๆ ข้อมูลดังกล่าวถือว่าเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ชนิดหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(14)

ร่างกฎหมายดังกล่าวเกิดขึ้นจากการริเริ่มของ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมอบหมายให้สองหน่วยงานเป็นผู้ร่างได้ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติหรือเนคเทค และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการ หรือ สขร. ซึ่งต่อมาร่างของทั้งสองหน่วยงานก็ถูกยุบรวมเป็นฉบับเดียวกัน โดยร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีสาระสำคัญดังนี้

- 1) มีคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- 2) จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสำนักงานในสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
- 3) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ การเก็บรวบรวม การใช้และการเปิดเผย รวมทั้งการเก็บรักษาการแก้ไขและโอนข้อมูลส่วนบุคคล
- 4) กำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- 5) กำหนดความรับผิดทางแพ่ง และบทลงโทษทางอาญาสำหรับผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้เขียนเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาอยู่นั้น เป็นมาตรการทางกฎหมายที่เป็นการเสริมสร้างบุคลากรให้ที่มีหน้าที่ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และเป็นมาตรการที่จัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับปัญหา และระบบการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คือ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้ง มีการกำหนดสิทธิของเจ้าของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดความรับผิดทั้งในทางแพ่ง หรือทางอาญาให้มีความชัดเจนขึ้น ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงเป็นมาตรการการเสริมและเพิ่มเติม หรือเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายในเรื่องข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคล ในปัจจุบันเรื่องข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ยังขาดความชัดเจน และยังไม่มีการกำหนดขอบเขต ว่าเพียงใดที่จะถือว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ส่วนบุคคล เช่น ข้อมูลทะเบียนราษฎร ที่บรรจุในบัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์ (Smart Card) มีหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน 13 หลัก, วันเดือนปีเกิด, วันออกบัตร, วันหมดอายุ, กรุ๊ปเลือด, ภูมิลำเนา เป็นต้น

เนื่องจากการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์นี้มักจะมีลักษณะเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงของการกระทำความผิดหลายประเทศด้วยกัน และผู้กระทำความผิดมักจะมีหลายสัญชาติด้วยกัน และที่สำคัญมูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิดมีสูงโดยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างยิ่ง ผู้เขียนเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะมีพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากจะมีคณะกรรมการมากำหนดนิยามและขอบเขตของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคลให้ชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งมีหน่วยงานขึ้นมาเพื่อจัดการกับปัญหาช่องว่างทางกฎหมายในเรื่องข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคล และชี้มูลความผิดในเรื่องดังกล่าว ว่าจะต้องมีความรับผิดชอบในทางแพ่งและหรือในทางอาญา ต่อไป

4.8 แนวคำวินิจฉัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของศาลฎีกา

ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลฎีกาในกรณีที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์นั้น จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า แนวคำวินิจฉัยการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ก่อนและหลังจากที่มีบทบัญญัติเรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในประมวลกฎหมายอาญาตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 นั้น มีแนวคำวินิจฉัยแตกต่างกันดังนี้

4.8.1 ก่อนมีบทบัญญัติเรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ศาลฎีกาได้มีแนวคำพิพากษาว่า การที่จำเลยปลอมบัตรเครดิตของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) แล้วใช้บัตรเครดิตดังกล่าวรูดกับเครื่องรูดบัตรเครดิตซึ่งธนาคารให้ไว้และปลอมสลিপของบุคคลหลายคนเพื่อแสดงว่าผู้เป็นเจ้าของบัตรเครดิตได้ซื้อหรือใช้บริการด้วยบัตรเครดิตดังกล่าวจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 265 ฐานปลอมเอกสารสิทธิ และมาตรา 268 วรรคแรก ฐานใช้เอกสารสิทธิปลอม ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5598/2540

นอกจากนี้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12582/2547 การที่จำเลยนำบัตรเครดิตวิซ่าปลอมไปใช้กับปลอมใบบันทึกการขาย และใช้ใบบันทึกการขายปลอมเพื่อนำไปโกงทรัพย์สินของผู้อื่นนั้น ต้องถูกลงโทษฐานใช้เอกสารสิทธิปลอม (ใบบันทึกการขาย) ตามมาตรา 269 วรรคแรก ประกอบด้วยมาตรา 265 และมาตรา 268 วรรคสอง แม้ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกาจะได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 แก้ไขประมวลกฎหมายอาญา

กำหนดให้การกระทำตามฟ้องเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 269/4 วรรคแรก (ฐานใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอม) ประกอบมาตรา 269/7 (ฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมเพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด) แต่กฎหมายที่แก้ไขใหม่ไม่เป็นคุณแก่จำเลย จึงต้องใช้กฎหมายใช้ในขณะกระทำความผิดมาบังคับแก่จำเลย

จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งสองคดีดังกล่าว กรณีการปลอมบัตรเครดิตและนำบัตรเครดิตปลอมไปใช้ถือเป็นการปลอมเอกสารสิทธิและใช้เอกสารสิทธิปลอม ซึ่งโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 1,000 ถึง 10,000 บาท ผู้เขียนเห็นว่า เนื่องจากคดีดังกล่าวข้างต้นนั้น เกิดขึ้นก่อนมีบทบัญญัติเรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยเฉพาะ การปรับใช้กฎหมายของศาลในการพิจารณาและพิพากษาคดีดังกล่าวที่มีอยู่ในขณะนั้นถูกต้องและเหมาะสมแล้ว

4.8.2 ภายหลังจากที่มีบทบัญญัติเรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ภายหลังจากที่มีบทบัญญัติเรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 464/2551 ว่า การที่จำเลยลักบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปจากผู้เสียหาย แล้วนำไปปลักเงินของผู้เสียหาย โดยผ่านเครื่องฝาก-ถอน เงินอัตโนมัติแต่ละครั้ง ทรัพย์ที่จำเลยลักเป็นทรัพย์คนละประเภท และเป็นความผิดสำเร็จในต่างกรรมต่างวาระ และอาศัยเจตนาแตกต่างแยกจากกันได้ ดังนั้น การลักบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปจากผู้เสียหายกับปลักเงินของผู้เสียหายโดยใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเบิกถอนผ่านเครื่องเบิกถอนอัตโนมัติในแต่ละครั้งดังกล่าว จึงเป็นความผิดสองกรรมต่างกัน แต่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาว่าการกระทำแต่ละครั้งดังกล่าวเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษฐานใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมาเบิกถอนเงินสดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 269/5 ประกอบมาตรา 269/7 ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักสุด

การที่จำเลยขโมยบัตรเอทีเอ็มจากผู้อื่นแล้วนำไปใช้เบิกถอนเงิน โดยผ่านเครื่องฝาก-ถอนเงินอัตโนมัติ การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ บัตรเอทีเอ็ม ถือเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 มาตรา 1(14) เมื่อจำเลยนำบัตรของผู้อื่นไปเบิกถอนเงินจากเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติจึงเป็นการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ แต่หากไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ จำเลยก็จะมีผิดแค่ลักทรัพย์เท่านั้น ซึ่งจะต้องได้รับโทษตามกฎหมายน้อยกว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ผู้เขียนเห็นว่า ภายหลังจากที่มีบทบัญญัติเรื่องบัตรอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ศาลสามารถพิจารณาและพิพากษาคดีได้โดยการปรับข้อเท็จจริงกับกฎหมายที่บัญญัติเรื่องความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เหมาะสมกับลักษณะของการกระทำความผิดที่มีความซับซ้อนและมีลักษณะการกระทำความผิดที่เปลี่ยนไปตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี

4.9 วิเคราะห์ เปรียบเทียบ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศ

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยและของต่างประเทศซึ่งได้แก่ กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) คือ เยอรมัน และฝรั่งเศส ส่วนกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษา (Common Law System) คือ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ตามที่ได้กล่าวตามถึงมาแล้วข้างต้น ทำให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายของแต่ละประเทศที่มีลักษณะเด่นชัดในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.9.1 มาตรการในการให้ความคุ้มครอง

4.9.1.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ปรากฏมาตรการในการให้ความคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code) หรือ Strafgesetzbuch ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญคือ คือ ได้แก่ 1) ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (StGB, Section 303a Alteration of Data), 2) ความผิดฐานจารกรรม หรือคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 202a Data Espionage) และ 3) ความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ (StGB, Section 263a Computer Fraud)

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจะได้รับความคุ้มครองภายใต้ Charter of Digital Consumer Rights ซึ่งกฎหมายฉบับดังกล่าวจะครอบคลุมถึงสิทธิต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) สิทธิในความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Right to data security) และ 2) สิทธิที่จะได้รับคุ้มครองข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (Right to data protection on internet)

4.9.1.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code Monétaire et Financier) ซึ่งได้กำหนดความผิดฐานปลอมแปลงบัตร และการใช้บัตรปลอม ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเจ้าของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่แท้จริง กล่าวคือ

เป็นมาตรการทางกฎหมายที่กำหนดให้มีการใช้มาตรการในการห้ามมิให้บุคคลอื่น ปลอมแปลงบัตร และใช้บัตรปลอม

นอกจากนี้ ประเทศฝรั่งเศสยังมีมาตรการทางกฎหมายซึ่งเป็นมาตรการในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญอีกหนึ่งฉบับได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal) ในความผิดฐานฉ้อโกง (L'escroquerie) ตามมาตรา 313-1, ความผิดฐานลักทรัพย์ (Le Vol) ตามมาตรา 311-1 และความผิดฐานยักยอกทรัพย์สิน (L'abus de Confiance) ตามมาตรา 314-1

4.9.1.3 ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษ มีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งได้บัญญัติกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง (Fraud) อันเป็นมาตรการในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ใน Fraud Act 2006 ได้แก่ 1) การฉ้อโกงโดยการใส่แฉเท็จ (fraud by false representation), 2) การฉ้อโกงโดยการปกปิดข้อเท็จจริง และ (fraud by failing to disclose information) ซึ่งได้อธิบายถึงลักษณะและองค์ประกอบของการกระทำความผิดไว้แล้วข้างต้นตาม ข้อ 3.2.2.1

มาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคบัตรเครดิตของประเทศอังกฤษอีกฉบับหนึ่งเรียกว่า Consumer Credit Act 2006 (CCA 2006) ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ถือบัตรเครดิต

นอกจากนี้ Computer Misuse Act 1990 (CMA) เป็นมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่มุ่งคุ้มครองข้อมูลซึ่งเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่มีรูปร่างและไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า หรือสามารถสัมผัสได้ทางกายภาพ มิให้มีการเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงด้วยประการใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่การกระทำความผิดเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์นั้น

และตาม Forgery and Counterfeiting Act 1981 มีมาตรการในการห้ามปลอมบัตรเครดิต ซึ่งถือว่าเป็นการให้ความคุ้มครองเจ้าของบัตรที่แท้จริง

4.9.1.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของ Truth in Lending Act 1974 (TILA) ได้แก่ การให้ความคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ใช้บัตรเครดิต

นอกจากนี้ ยังมี The Credit Card Fraud Act 1984 ซึ่งปรากฏในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เรื่องที่ 18 บทที่ 47 มาตรา 1029 (Title 18 United State Code Chapter 47 Section 1029 Fraud and Related Activity in Connection with Access device) โดยบัญญัติห้ามฉ้อโกง (Fraud) ปลอมแปลง (counterfeit)

และ Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998 ข้อที่ 18 มาตรา 1028 ของประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เรื่องการฉ้อโกงและการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลส่วนบุคคล (Title 18 U.S.C. Section 1028, Fraud and Related Activity in Connection with Identification Document, authentication features, and information) มุ่งที่จะคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

4.9.1.5 ประเทศไทย

ประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญซึ่งอยู่ในพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 มาตรา 269/1 ห้ามทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด และมาตรา 269/2 ห้ามทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 269/1 หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นว่านั้น เพื่อใช้หรือให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง ซึ่งมาตรการทางกฎหมายอาญาทั้งสองมาตรานี้เป็นการคุ้มครองเจ้าของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ที่แท้จริง จึงเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะเป็นพระราชบัญญัติคือ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 โดยบทบัญญัติใน มาตรา 3 เป็นมาตรการที่มุ่งเน้น การคุ้มครองผู้บริโภค ที่จำเป็นต้องติดต่อทำธุรกรรมทางพาณิชย์ทางอิเล็กทรอนิกส์

จากที่ได้ทำการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยนั้น กฎหมายบัญญัติมาตรการในการให้ความคุ้มครองไว้อย่างมีลักษณะที่ครอบคลุมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ยังขาดความชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เช่นประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้บัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ แต่ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย มีเฉพาะความผิดฐานฉ้อโกง แต่หากจะเป็นการกระทำความผิดโดยการเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ต้องใช้พระราชบัญญัติ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทำให้การเปรียบเทียบฐานความผิดยังขาดความชัดเจน ไม่เหมือนประมวลกฎหมายอาญา ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีซึ่งมีลักษณะเป็นประมวลกฎหมาย คือ เป็นการบัญญัติลักษณะความผิดไว้เพื่อสามารถปรับใช้กับข้อเท็จจริงต่างๆ ได้โดยตรงกับพฤติกรรมในการกระทำความผิด

นอกจากนี้ มาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครอง บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นมาตรการที่มุ่งในการคุ้มครอง ให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่ตามปกติ และปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำใดๆ ที่จะทำให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ เปลี่ยนแปลง สูญหาย หรือถูกทำลาย ตลอดจนการเข้าถึง

ข้อมูลบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ เป็นมาตรการที่มุ่งคุ้มครอง ผู้เป็นเจ้าของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ และผู้บริโภคเป็นสำคัญ แต่มาตรการในการให้ความคุ้มครองก็ยังคงขาดความชัดเจนอยู่บ้าง เช่น หากเป็นการปลอมบัตรเครดิต โดยเป็นการปลอมเฉพาะตัวบัตรให้มีรูปลักษณะให้เหมือนบัตรจริงเท่านั้น โดยมีแถบรหัสแท่งบาร์โค้ดติดบัตรดังกล่าวมาด้วย การนำมาตรการทางกฎหมายมาปรับใช้ย่อมมองได้เป็นสองแนวทาง คือ อาจเป็นการกระทำความผิดในฐานความผิดฐานปลอมเอกสาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 และอาจเป็นการกระทำความผิดฐานปลอมบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามมาตรา 269/1 ซึ่ง ในนิยามของคำว่าบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 1(14) (ข)

ประเทศอังกฤษมีมาตรการในการคุ้มครองบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับประเทศไทยอยู่พอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้มีการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง (Fraud) ใน Fraud Act 2006 และมี Computer Misuse Act 1990 (CMA) ที่คุ้มครองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือระบบฐานข้อมูล เป็นต้น โดยตามกฎหมายดังกล่าวจะคุ้มครองข้อมูลมิให้เข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ หรือเข้าไปเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลโดยไม่มีอำนาจ

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกามีมาตรการในการคุ้มครอง คือ Truth in Lending 1974 (TILA) โดยเป็นมาตรการที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลของผู้บริโภคหรือของผู้ใช้บัตรเครดิตเท่านั้น แต่ The Credit Card Fraud Act 1984 เป็นการบัญญัติข้อหาฉ้อโกง (Fraud) และการปลอมแปลง (Counterfeit) บัตรเครดิต ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เป็นเจ้าของบัตรเครดิตโดยตรงเพื่อไม่ให้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน โดยเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้เป็นเจ้าของบัตรที่แท้จริงเท่านั้น ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า ลักษณะกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกามีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้ระบุฐานความผิดแต่ละอย่างไว้โดยเฉพาะเจาะจง เช่น หากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตก็จะใช้กฎหมาย The Credit Card Fraud Act 1984 ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด แต่ประเทศไทยแม้จะมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ตาม เมื่อมีการกระทำความผิด การปรับใช้กฎหมายส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนมักจะใช้ประมวลกฎหมายอาญาประกอบกับกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะอีก (เช่น เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2551 ที่ บช.ก. พล.ต.ต. ปัญญา มาเม่น รอง ผบช.ก. หัวหน้าคณะทำงานปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิต อาชญากรรมข้ามชาติ แถลงผลการจับกุมผู้ต้องหาก่อภัยทางอินเทอร์เน็ต (Cyber Crime) ผู้ต้องหาสองคนประกอบด้วยนางสาว นุจริย์ อำนัณ อายุ 20 ปี และนายสุทิน ศรีชุมทรัพย์ อายุ 30 ปี ตามหมายจับที่ 306-307/2551

ลงวันที่ 7 มีนาคม ในข้อหาร่วมกับพวกที่เป็นชาวต่างชาติลักลอบขโมยข้อมูลของลูกค้าจากธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ((E-Banking) ก่อนโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ต้องหา จากนั้นคนร้ายซึ่งเป็นชาวต่างชาติได้ใช้วิธีการโจรกรรมข้อมูลลูกค้าทางอินเทอร์เน็ตแล้วโอนเงินจากบัญชีลูกค้ามายังบัญชีดังกล่าว เป็นจำนวนหลายล้านบาท ทั้งนี้ศูนย์สืบสวนปราบปรามเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับตำรวจสากลและตัวแทนของสมาคมธนาคารไทย คณะทำงานป้องกันการทุจริตบัตรเครดิตร่วมกันทำการสืบสวนจนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและขออนุมัติศาลออกหมายจับผู้ต้องหาทั้งสองคน **ข้อหาร่วมกันเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบซึ่งระบบและข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีระบบป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน และลักทรัพย์)**

4.9.2 มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด

4.9.2.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ปรากฏมาตรการในการป้องกันการกระทำผิดต่อบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code) หรือ Strafgesetzbuch ซึ่งเป็นกฎหมายที่ป้องกันบัตรเครดิตที่สำคัญคือ คือ ได้แก่ ตามมาตรา 265 a ความผิดฐานการใช้เครื่องจักรโดยมิชอบ เพื่อใช้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ทำการชำระเงินให้ถูกต้อง และตาม Charter of Digital Consumer Rights มีมาตรการป้องกันสิทธิส่วนบุคคลในการคัดลอกข้อมูลดิจิทัล (Right to private copies of digital content as well as the right to interoperability)

4.9.2.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตตามประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code Monétaire et Financier) กล่าวคือ ห้ามผลิต ครอบครอง หรือจำหน่าย เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำบัตรปลอม และห้ามใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจบัตรผิดวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ หากยอมรับการใช้บัตรปลอมก็ถือเป็นความผิดด้วยซึ่งเป็นการป้องกันมิให้ร้านค้าร่วมมือ รู้เห็น หรือสมคบในการใช้บัตรปลอมด้วย

และตามประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal) กล่าวคือ การป้องกันการเลือกปฏิบัติ (La discrimination) ตามมาตรา 225-1 และมาตรา 225-2 ในกรณีผู้ออกบัตรไม่ยอมออกบัตรให้แก่ผู้ยื่นคำขอ โดยอาศัยเหตุจากเชื้อชาติ ศาสนา เพศ เป็นต้น

4.9.2.3 ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษ มีมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งได้บัญญัติกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง (Fraud) ตาม Fraud Act 2006 ได้แก่ มาตรการป้องกันการฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (fraud by abuse of position)

นอกจากนี้ ตาม Forgery and Counterfeiting Act 1981 ยังมีมาตรการทางกฎหมายป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ กล่าวคือ ห้ามการครอบครอง ทำ หรือมีอุปกรณ์ในการทำบัตรเครดิตปลอม

4.9.2.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

The Credit Card Fraud Act 1984 ซึ่งปรากฏในประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา เรื่องที่ 18 บทที่ 47 มาตรา 1029 (Title 18 United State Code Chapter 47 Section 1029 Fraud and Related Activity in Connection with Access device) โดยบัญญัติป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต (unauthorized access device) ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึง (Access device) ของผู้อื่น

The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act 1984 บัญญัติไว้ในบทที่ 18 มาตราที่ 1030 U.S.C. โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องหมายที่ใช้ระบุตัวบุคคลโดยมิชอบเป็นการกระทำความผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์

The Fair and Accurate Credit Transactions Act 2003 (FACTA) โดยกฎหมายฉบับนี้มีสาระสำคัญคือ มาตรการที่จะสามารถช่วยเหลือผู้บริโภคให้พ้นจากการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล (Identity Theft) โดยมีมาตรการในการป้องกันการขโมยข้อมูลส่วนบุคคล

4.9.2.5 ประเทศไทย

ในส่วนที่เป็นมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์นั้นปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/2 กำหนดมาตรการในการป้องกันการทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง, มาตรา 269/3 กำหนดมาตรการในการป้องกันการนำเข้าหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง, มาตรา 269/4 กำหนดมาตรการในการป้องกันการใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งสิ่งใดๆ ซึ่งเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง อันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของที่ปลอมหรือแปลงขึ้น รวมทั้งป้องกันการจำหน่ายสิ่งดังกล่าวด้วย, มาตรา 269/5 กำหนดมาตรการในการป้องกันการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบในประการที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน และในมาตรา 269/6 กำหนดมาตรการในการป้องกันการมีไว้เพื่อนำออกใช้ซึ่งบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ ตามพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ปรากฏอยู่ใน มาตรา 5 ป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยมิชอบ, มาตรา 6 ป้องกันการเปิดเผยมาตรการการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะโดยมิชอบ และ มาตรา 9 ป้องกันการทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ตามมาตรา 48 มาตรการป้องกันการไม่เปิดเผยข้อมูลของลูกค้าแก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก และตามมาตรา 51 มาตรการป้องกันมิให้เปิดเผยข้อมูลของผู้อื่นต่อบุคคลทั่วไป นอกเหนือจากที่กำหนด

จากที่ได้ทำการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยโดยจะอยู่ในกฎหมายหลายฉบับเช่น ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นมาตรการหลายอย่างด้วยกัน

สำหรับมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดของประเทศอังกฤษตาม Fraud Act 2006 ได้แก่ มาตรการป้องกันการฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (fraud by abuse of position) มาตรา 4(1) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศอื่นๆ แล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศอังกฤษฉบับนี้มีมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดโดยได้บัญญัติถึงการฉ้อโกงโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริตซึ่งได้กำหนดนิยามของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ที่จะใช้ในการกระทำความผิดไว้ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. โดยตำแหน่งแล้วคาดหมายได้ว่าจะต้องคุ้มครอง ป้องกัน หรือไม่กระทำการต่อต้านต่อผลประโยชน์ทางการเงินของผู้อื่น ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สุจริต และมีเจตนาโดยวิธีการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (ทำให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์หรือทำให้ผู้อื่นต้องเสียหายหรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย) และ
2. ให้รวมถึงบุคคลซึ่งใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยไม่ชอบกระทำการไปในทางควั่นการกระทำ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าเป็นมาตรการที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า ประเทศอื่นไม่มีบทบัญญัติในลักษณะนี้

ส่วนมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยคล้ายคลึงกันคือ มาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงของผู้อื่น และมาตรการป้องกันการใช้เครื่องหมายที่ใช้ระบุตัวบุคคลโดยมิชอบอันเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์

4.9.3 มาตรการลงโทษ

4.9.3.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้มีมาตรการในการลงโทษทางอาญาคือ มาตรการลงโทษเพื่อเป็นการป้องปราม และสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ก็เพื่อเป็นการลงโทษเพื่อให้เจ็บปวด หรือหลบจำ ไม่กลับไปกระทำความผิดเช่นนั้นอีก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจึงได้กำหนดโทษในการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. โทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับ ในการกระทำความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
2. จำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับ ในการกระทำความผิดฐานจารกรรมหรือคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์
3. จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ ในการกระทำความผิดฐานถือ โกงทางคอมพิวเตอร์
4. จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือโทษปรับ หากพยายามกระทำความผิด จะต้องถูกลงโทษด้วย ในการกระทำความผิดฐานการใช้เครื่องจักรโดยมิชอบ เพื่อใช้เครื่องจักรทำงานโดยมิได้ทำการชำระเงินให้ถูกต้อง

4.9.3.2 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

มาตรการทางด้านโทษเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้แก่

1. ผู้กระทำความผิดจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินห้าล้านฟรังก์ การพยายามกระทำความผิดต้องรับโทษในอัตราเดียวกันด้วย กรณีกระทำความผิดฐาน 1) ปลอมแปลงบัตร 2) ใช้บัตรปลอม 3) ขอมรับการใช้บัตรปลอม
2. ผู้กระทำความผิดจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกิน 750,000 ยูโร และการพยายามกระทำความผิดต้องรับโทษในอัตราเดียวกันด้วยในกรณีความผิดฐานผลิตครอบครอง หรือจำหน่าย เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำบัตรปลอม

3. ผู้กระทำผิดจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินสองล้านฟรังก์ กรณีความผิดฐานใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจบัตรผิดวัตถุประสงค์

4.9.3.3 ประเทศอังกฤษ

มาตรการทางด้านโทษของประเทศอังกฤษตาม Fraud Act 2006 ความผิดฐานฉ้อโกง ทั้งสามประการได้แก่ การฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ (fraud by false representation), การฉ้อโกงโดยการไม่เปิดเผยข้อมูล (fraud by failing to disclose information), และการฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (fraud by abuse of position) ได้แก่ ตัดสินลงโทษอย่างรวบรัด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (Summary conviction, not more than 12 months imprisonment or a fine or both.) หากเป็นการพิพากษาลงโทษคำฟ้องคดีอาญาคดีอุกฉกรรจ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (Conviction on Indictment, not more than 10 years imprisonment or a fine or both.)

หากเป็นกรณี ครอบครองวัตถุหรืออุปกรณ์เพื่อใช้ในการฉ้อโกง ผู้กระทำผิดจะต้องรับโทษดังนี้ คือ กรณีตัดสินลงโทษอย่างรวบรัด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 12 เดือน หรือปรับไม่เกินอัตราสูงสุดที่กฎหมายกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ (on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding 12 months or to a fine not exceeding the statutory maximum (or to both))

หากเป็นการพิพากษาลงโทษคำฟ้องคดีอาญาคดีอุกฉกรรจ์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding 5 years or to a fine (or to both.)

Consumer Credit Act 2006 มาแทนกฎหมายฉบับเดิมคือ Consumer Credit Act พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ซึ่งมีบทกำหนดโทษทางอาญา

Computer Misuse Act 1990 กำหนดความผิดฐานเข้าถึงคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต (Unauthorized Access) เอาไว้และได้มีการกำหนดโทษเอาไว้ตามมาตรา 1 (3) การกระทำความผิดตามมาตรานี้ จะถูกตัดสินลงโทษอย่างรวบรัดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกินระดับ 5 ตามตารางมาตรฐาน หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵⁰

¹⁵⁰ Computer Misuse Act 1990, Article 1 Unauthorized access to computer material

(3) A person guilty of an offence under this section shall be liable on summary conviction to imprisonment for a term not exceeding six months or to a fine not exceeding level 5 on the standard scale or to both.

นอกจากนี้ Computer Misuse Act 1990 ยังกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจไว้ในมาตรา 3 (7) (a) การกระทำผิดตามมาตรานี้จะถูกตัดสินลงโทษอย่างรวบรัด และต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินอัตราสูงสุดที่กำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ และ (b) การพิจารณาคดีแบบรวบรัดจะถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵¹

ส่วนโทษตาม Forgery and Counterfeiting Act 1981 สำหรับผู้ปลอมบัตร กรณีการตัดสินลงโทษอย่างรวบรัด มีโทษปรับไม่เกินอัตราสูงสุดที่กฎหมายกำหนด หรือโทษจำคุกไม่เกินระยะเวลา 6 เดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵² หากเป็นกรณีการพิพากษาลงโทษในคำฟ้องคดีอาญา อุทธรณ์ผู้กระทำผิดภายใต้อนุมาตรานี้จะต้องโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี¹⁵³ หรือหากเป็นความผิดตามมาตรา 5(2) หรือ (4) โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี¹⁵⁴

---

¹⁵¹ Computer Misuse Act 1990, Article 3 Unauthorized modification of computer material

(7) A person guilty of an offence under this section shall be liable—

(a) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding six months or to a fine not exceeding the statutory maximum or to both; and

(b) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding five years or to a fine or to both.

¹⁵² Forgery and Counterfeiting Act 1981

(1) A person guilty of an offence under this Part of this Act shall be liable on summary conviction

(a) to a fine not exceeding the statutory maximum : or

(b) to imprisonment for a term not exceeding six months; or

(c) to both.

¹⁵³ Forgery and Counterfeiting Act 1981

6 (2) A person guilty of an offence to which this subsection applied shall be liable on conviction on indictment to imprisonment for a term not exceeding ten years.

¹⁵⁴ Forgery and Counterfeiting Act 1981

6 (4) A person guilty of an offence under section 5(2) or (4) above shall be liable on conviction on indictment to imprisonment for a term not exceeding two years.

สำหรับ “กฎหมายกำหนด” ในกรณีการตัดสินลงโทษอย่างรวบรัดคือ 1,000 ปอนด์ ตามมาตรา 32 ของ Magistrates Court Act 1980¹⁵⁵

4.9.3.4 ประเทศสหรัฐอเมริกา

Truth in Lending Act 1974 กำหนดความผิดแก่ผู้ให้สินเชื่อซึ่งจงใจให้ข้อมูลผิดหรือไม่เปิดเผยข้อมูลตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵⁶ นอกจากนี้ ยังมีมาตรการโทษทางอาญ่อีกกล่าวคือ กำหนดความผิดในการฉ้อโกงโดยการฉ้อโกงบัตรเครดิต โดยมีระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵⁷

The Credit Card Fraud Act 1984 บัญญัติห้ามฉ้อโกง (Fraud) ปลอมแปลง (counterfeit) หรือการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต (unauthorized access device) ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึง (Access device) ของผู้อื่น มาตรการทางด้านโทษแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้ หากเป็นการกระทำความผิดตาม (1), (2), (3), (6), (7), หรือ (10) ของอนุมาตรา (a) คือปรับตามลักษณะนี้หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือหากเป็นกรณีกระทำความผิดตาม (4), (5), (8), or (9) ของอนุมาตรา (a) คือ ปรับตามลักษณะนี้หรือจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

¹⁵⁵ Forgery and Counterfeiting Act 1981

6 (5) In this section “statutory maximum” in relation to a fine on summary conviction, means to prescribes sum, within the meaning of section 32 of the Magistrates Court Act 1980 (£ 1,000 or another sum fixed by order under section 143 of that Act to take account of changes in the value of money) ; and those sections shall extend to Northern Ireland for the purposes of the application of this definition.

¹⁵⁶ Truth in Lending Act, Section 1611

¹⁵⁷ Truth in Lending Act, Section 1644 Fraudulent use of credit cards; penalties shall be fined not more than \$10,000 or imprisoned not more than ten years, or both

หากเป็นกรณีกระทำความผิดซ้ำหลังจากได้มีคำพิพากษาในฐานความผิดภายใต้หมวดนี้ ผู้กระทำความผิดจะต้องถูกปรับตามลักษณะนี้หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁵⁸

Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998 เรื่องการฉ้อโกงและการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเอกสารหรือข้อมูลส่วนบุคคล (Title 18 U.S.C. Section 1028, Fraud and Related Activity in Connection with Identification Document, authentication features, and information) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 1998 มีโทษจำคุกสูงสุดถึง 15 ปี และมีโทษปรับสูงสุด 250,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาสําหรับรายละเอียดเกี่ยวกับโทษตามมาตรา 1028¹⁵⁹ ยกเว้น

¹⁵⁸ The Credit Card Fraud Act 1984 (c) Penalties.—

(1) Generally.— The punishment for an offense under subsection (a) of this section is—

(A) in the case of an offense that does not occur after a conviction for another offense under this section—

(i) if the offense is under paragraph (1), (2), (3), (6), (7), or (10) of subsection (a), a fine under this title or imprisonment for not more than 10 years, or both; and

(ii) if the offense is under paragraph (4), (5), (8), or (9) of subsection (a), a fine under this title or imprisonment for not more than 15 years, or both;

(B) in the case of an offense that occurs after a conviction for another offense under this section, a fine under this title or imprisonment for not more than 20 years, or both; and

(C) in either case, forfeiture to the United States of any personal property used or intended to be used to commit the offense.

¹⁵⁹ a. The punishment for an offense under subsection (a) of this section is –

1. except as provided in paragraph (3) and (4), a fine under this title or imprisonment for not more than 15 years, or both, if the offense is

A. the production or transfer of an identification document or false identification document that is or appears to be --

a. an identification document issued by or under the authority of the United States; or

b. a birth certificate, or a driver's license or personal identification card;

B. the production or transfer of more than five identification documents or false identification documents;

C. an offense under paragraph (5) of such subsection; or

D. an offense under paragraph (7) of such subsection that involves the transfer or use of 1 or more means of identification if, as a result of the offense, any individual committing the offense obtains anything of value aggregating \$1,000 or more during any 1-year period;

ตามวรรค (3) และ (4) โทษปรับตามลักษณะนี้ หรือจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือทั้งจำและปรับ หากเป็น ความผิดเกี่ยวกับการผลิตหรือโอนเอกสารระบุตัวหรือเอกสารระบุตัวเท็จซึ่งมีอยู่หรือจะปรากฏ เอกสารระบุตัวซึ่งออกให้โดยหรือภายใต้อำนาจของสหรัฐอเมริกา หรือสตูดิโอหรือใบอนุญาตขบขี้ หรือบัตรประจำตัวประชาชน การผลิตหรือโอนเอกสารระบุตัวหรือเอกสารระบุตัวเท็จมากกว่า 5 ฉบับ

นอกจากนี้ยังมีโทษจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำและปรับ หากเป็นกรณี¹⁶⁰

1. ความผิดให้ความสะดวกต่ออาชญากรรมค้ายาเสพติดผิดกฎหมาย (ซึ่งนิยามไว้ใน มาตรา 929(a)(2)) หรือตามลักษณะนี้
2. ความผิดเกี่ยวพันกับอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรง (ซึ่งนิยามไว้ใน มาตรา 929(c)(3))
3. ภายหลังการพิพากษาลงโทษครั้งก่อนภายใต้มาตรานี้ถึงที่สุดโทษปรับภายใต้ หมวดนี้
4. หรือโทษจำคุกไม่เกิน 25 ปี หรือทั้งจำและปรับ หากมีการกระทำผิดที่เป็นการ ให้ความสะดวกต่อการก่อการร้ายระหว่างประเทศ (ซึ่งนิยามไว้ใน มาตรา 2332(1) ของลักษณะนี้)

¹⁶⁰ a fine under this title or imprisonment for not more than 20 years, or both, if the offense is committed

A. to facilitate a drug trafficking crime (as defined in section 929(a)(2)) or this title;

B. in connection with a crime of violence (as defined in section 924(c)(3)); or

C. after a prior conviction under this section becomes final;

D. a fine under this title or imprisonment for not more than 25 years, or both, if the offense is committed to facilitate an act of international terrorism (as defined in section 2331(1) of this title);

The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act 1984 (18 U.S.C. § 1030. Fraud and related activity in connection with computers กำหนดเรื่องการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยปราศจากอำนาจ และกำหนดโทษสำหรับความผิดลักษณะดังกล่าวใน มาตรา 1030 (c)(1)(A)-(B) สำหรับผู้กระทำความผิดภายใต้อนุมาตรา (a)(1) ซึ่งไม่พบการกระทำความผิดหรือการพยายามกระทำความผิดฐานอื่นภายใต้อนุมาตรานี้มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือหากพบการกระทำความผิดหรือการพยายามกระทำความผิดฐานอื่นภายใต้อนุมาตรานี้มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁶¹

สำหรับข้อยกเว้นภายใต้อนุมาตรา (B) ในกรณีของการกระทำความผิดตามอนุมาตรา (a)(2), (a)(3), (a)(5)(A)(iii), หรือ (a)(6) ซึ่งไม่พบการกระทำความผิดหรือการพยายามกระทำความผิดฐานอื่นภายใต้อนุมาตรานี้มีโทษปรับหรือจำคุกตามลักษณะนี้ไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ¹⁶² เป็นต้น

¹⁶¹ 18 U.S.C. § 1030. Fraud and related activity in connection with computers

(c) The punishment for an offense under subsection (a) or (b) of this section is—

(1)

(A) a fine under this title or imprisonment for not more than ten years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(1) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph; and

(B) a fine under this title or imprisonment for not more than twenty years, or both, in the case of an offense under subsection (a)(1) of this section which occurs after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph;

¹⁶² 18 U.S.C. § 1030. Fraud and related activity in connection with computers (2) (A) except as provided in subparagraph (B), a fine under this title or imprisonment for not more than one year, or both, in the case of an offense under subsection (a)(2), (a)(3), (a)(5)(A)(iii), or (a)(6) of this section which does not occur after a conviction for another offense under this section, or an attempt to commit an offense punishable under this subparagraph;

4.9.3.5 ประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดอัตราโทษในการกระทำความผิดในฐานความผิดต่างๆ ไว้ดังต่อไปนี้

1) อัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท ในกรณีได้กระทำความผิดฐานทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมขึ้นทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด ตามมาตรา 269/1

2) อัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท ในกรณีทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง หรือสำหรับให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลงสิ่งใดๆ ซึ่งระบุไว้ในมาตรา 269/1 หรือมีเครื่องมือหรือวัตถุเช่นนั้น เพื่อใช้หรือให้ได้ข้อมูลในการปลอมหรือแปลง ตามมาตรา 269/2

3) อัตราโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ในกรณีนำเข้าในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักรสิ่งใดๆ ตามมาตรา 269/1 หรือมาตรา 269/2 ตามมาตรา 269/3

4) อัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ซึ่งสิ่งใดๆ ตามมาตรา 269/1 อันได้มาโดยรู้ว่าเป็นของที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้น ตามมาตรา 269/4 วรรคแรก

5) อัตราโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสิ่งใดๆ ที่ทำปลอมหรือแปลงขึ้น ตามมาตรา 269/1 เป็นโทษตาม 269/4 วรรคสอง

สำหรับอัตราโทษที่กำหนดตามกฎหมายไทยนั้น ผู้เขียนเห็นว่า มีความเหมาะสมแล้ว แต่เมื่อคดีถึงที่สุดและศาลได้พิพากษาให้ลงโทษแล้วมักจะมีการลดโทษเกือบทุกคดีโดยส่วนใหญ่ศาลจะพิพากษาให้ลดโทษกึ่งหนึ่งในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่เคยกระทำความผิด หรือรับสารภาพ หรือให้การเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีของศาล ทำให้อัตราโทษที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษจริงๆ นั้น น้อยกว่าที่กำหนดมาก ซึ่งพบว่าในปัจจุบันนี้ถึงแม้จะได้มีการออกกฎหมายฉบับใหม่และมีการกำหนดโทษค่อนข้างสูงสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์แล้วก็ตามก็ยังคงปรากฏว่ามีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ปัญหาจึงอยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายซึ่งการลงโทษนั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล

4.9.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบ

4.9.4.1 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะผู้สังเกตการณ์ว่าด้วยความปลอดภัยของบัตรจ่ายเงิน (Un Observatoire de la Sécurité des Cartes de Paiement) มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการใช้บัตรที่จัดให้มีขึ้นโดยผู้ออกบัตรและร้านค้าหรือผู้ให้บริการ จัดสถิติเกี่ยวกับการฉ้อโกงและติดตามเทคโนโลยีของบัตรจ่ายเงิน เพื่อเสนอวิธีการในการป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัยของบัตรเครดิต

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลแห่งชาติ (la commission nationale de l'informatique et des libertés: CNIL) มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (la loi relative à l'informatique aux fichiers et aux libertés) มีอำนาจหน้าที่จะออกกฎเกณฑ์หรือคำสั่งต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

4.9.4.2 ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการค้าอย่างเป็นธรรม (Office of Fair Trading: OFT) เป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการประกอบการค้าอย่างเป็นธรรม ค.ศ. 1973 (Office of Fair Trading) มีหน้าที่ควบคุมองค์กรธุรกิจให้ทำการแข่งขันกันอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมและคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้บริโภคให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการให้สินเชื่อแก่ผู้บริโภค ค.ศ. 1974 (Consumer Credit Act 1974)¹⁶³ โดยในปัจจุบัน Consumer Credit Act 1974 ถูกแทนที่ด้วย Consumer Credit Act 2006

นอกจากนี้ ยังมีสำนักงานควบคุมกิจการการเงิน (Financial Ombudsman Services) เป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยตลาดการเงินและบริการทางการเงิน ค.ศ. 2000 (Financial Services and Markets Act 2000) มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลให้สมาชิกของสำนักงานควบคุมกิจการการเงิน เช่น การประกอบกิจการการให้บริการบัตรเครดิตเป็นการให้สินเชื่อรูปแบบหนึ่งที่ธนาคารและสถาบันการเงินส่วนใหญ่มักจะให้บริการจึงต้องอยู่ภายใต้การควบคุมขององค์กรนี้ด้วย¹⁶⁴

¹⁶³ สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ, การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศไทย, (เอกสารการวิจัย), หน้า 13. [Online] Available from <http://www.krisdika.go.th>.

¹⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15.

4.9.4.3 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกามีหน่วยงานในการสืบสวนสอบสวนในกรณีที่มีการบุกรุกคอมพิวเตอร์ (Computer Intrusion) เช่น การเจาะระบบ (Hacker) และการหารหัสเข้า (Password Trafficking) ได้แก่หน่วยงานเหล่านี้คือ FBI สำนักงานในท้องที่, NIPC (National Infrastructure Protection Center) และ US secret Service สำนักงานในท้องที่

ในกรณี การกระทำความผิดโดยการฉ้อโกงทางอินเทอร์เน็ต (Internet Fraud) จะมีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคือ The Internet Fraud Complaint Center (IFCC)¹⁶⁵, FBI สำนักงานในท้องที่, US secret Service สำนักงานในท้องที่ และ Federal Trade Commission

ส่วนกรณี การรบกวนทางอินเทอร์เน็ต Internet harassment ก็จะมี FBI สำนักงานในท้องที่ในการดูแล¹⁶⁶

4.9.4.4 ประเทศไทย

1) ศูนย์สืบสวนปราบปรามคนร้ายข้ามชาติและอาชญากรรมเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

2) คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มีหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

3) พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์หรือรับคำกล่าวโทษ และมีอำนาจในการสืบสวนเฉพาะตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

4) ศูนย์ตรวจสอบและวิเคราะห์การกระทำผิดทางเทคโนโลยี (ศตท.) มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการพิสูจน์ทราบ ตรวจจับ การสืบสวน และแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกิดขึ้น ป้องกันการบุกรุกทางเครือข่ายของระบบสารสนเทศและการสื่อสารสนับสนุนผู้ใช้งานและหน่วยงานอื่น ๆ ทางด้านคดีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

¹⁶⁵ The Internet Fraud Complaint Center (IFCC) เป็นหุ้นส่วนระหว่าง FBI และ the National White Collar Crime Center (NW3C) เว็บไซต์นี้เป็นกลไกให้ผู้เสียหายในความผิดฉ้อโกงในอินเทอร์เน็ตในการรายงานยังหน่วยงานที่เหมาะสมถูกต้อง

¹⁶⁶ ไพจิตร ศวัสดีสาร, การใช้คอมพิวเตอร์ทางกฎหมายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ Computer Usage in Legal Practice and Laws related in Computer, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2547), หน้า 119-120.

- 5) กองบัญชาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 6) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 7) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

จากการศึกษาในบทนี้ พบว่า มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย ซึ่งได้แก่ 1) มาตรการในการให้ความคุ้มครอง 2) มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด 3) มาตรการลงโทษ 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 5) มาตรการอื่น ๆ นั้น เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา แล้ว หลักการหรือแนวความคิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ประเทศไทยไปปรับเอาแนวความคิด การคุ้มครอง การป้องกัน การลงโทษ รวมถึงหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ และกระบวนการในการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์มาบางส่วน แต่จะแตกต่างในรายละเอียดปลีกย่อย เช่น อัตราโทษ ลักษณะการกระทำความผิด สิทธิของผู้เป็นเจ้าของบัตรในกรณีที่การกระทำความผิดยังไม่ครบองค์ประกอบความผิด เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

จากการศึกษาวิจัยจะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศปรากฏลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในหลายรูปแบบ เช่น การปลอมแปลงบัตรเครดิต การขโมยบัตร หรือข้อมูลของบัตรเครดิต การทำซ้ำข้อมูลซึ่งบรรจุอยู่ในบัตรอิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงหรือการนำข้อมูลจากฐานข้อมูลไปโดยไม่ชอบ (Hack) ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว หรือการโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ให้ได้รับความเสียหาย เป็นต้น และจากสถิติการกระทำความผิดพบว่า มีแนวโน้มของการกระทำความผิดเพิ่มสูงขึ้นทุกปี และผู้กระทำความผิดมักจะใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือ ซึ่งการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์นี้มักจะมีลักษณะเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงของการกระทำความผิดหลายประเทศด้วยกัน และผู้กระทำความผิดมักจะมีหลายสัญชาติด้วยกัน และที่สำคัญมูลค่าความเสียหายจากการกระทำความผิดมีสูงโดยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างยิ่ง ซึ่งในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ โดยแยกออกเป็น มาตรการในการให้ความคุ้มครอง มาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด มาตรการลงโทษ หน่วยงานที่รับผิดชอบ และมาตรการอื่นๆ

สำหรับประเทศไทยมีมาตรการทางกฎหมายที่จะจัดการกับปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในกฎหมายหลายฉบับด้วยกัน โดยมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง คือ ประมวลกฎหมายอาญา ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 ซึ่งในกฎหมายฉบับนี้ถือว่าเป็นครั้งแรกที่มีการนิยามถึง “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” เอาไว้ เพื่อขยายความและแก้ไขปัญหการกระทำความผิด ซึ่งแต่เดิมมีเฉพาะความผิดเกี่ยวกับเอกสารเท่านั้น เนื่องจากการกระทำความผิดบางอย่างเข้าข่ายการกระทำความผิดเกี่ยวกับเอกสารแต่การกระทำความผิดบางอย่างไม่มีความผิดเกี่ยวกับเอกสารเลย ดังนั้นในบางกรณีก็จะไม่สามารถเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งในปัจจุบันก็มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้แล้ว

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการตามกฎหมายอื่นๆ ได้แก่ พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งบัญญัติถึงมาตรการในการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยมิชอบ และป้องกันการเปิดเผยมาตรการการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะโดยมิชอบ นอกจากนี้ ยังมีมาตรการในการป้องกันการทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ หากมีการฝ่าฝืนผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มีมาตรการให้ความคุ้มครองผู้บริโภค ที่จำเป็นต้องติดต่อทำธุรกรรมทางพาณิชย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยหากผู้ประกอบการธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฯ ว่าด้วยเรื่องข้อมูล จะต้องระวางโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 หากสมาชิกผู้ใดไม่ส่งข้อมูลของลูกค้ายของตนแก่บริษัทข้อมูลเครดิตที่ตนเป็นสมาชิก หรือสมาชิกผู้ใดไม่แจ้งให้ลูกค้ายของตนทราบเกี่ยวกับข้อมูลที่ส่งไปให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตหรือไม่แจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 18 จะต้องระวางโทษปรับหรือจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ม.35 ทวิ (คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา) ออกประกาศเรื่อง ให้ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2542, ประกาศคณะกรรมการคุ้มครอง ข้อมูลเครดิต เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูล และ ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต ซึ่งได้กล่าวถึงไว้แล้วในบทที่ 4

สำหรับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่ได้ทำการศึกษา เช่น กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เช่น ประมวลกฎหมายอาญา (Criminal Code หรือ Strafgesetzbuch: StGB) และมาตรการทางด้านการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection) จะได้รับความคุ้มครองภายใต้ Charter of Digital Consumer Rights และสาธารณรัฐฝรั่งเศส เช่น ประมวลกฎหมายเงินตราและการเงิน (Code Monétaire et Financier) และประมวลกฎหมายอาญา (Code Pénal) ส่วนกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษา

(Common Law System) ได้แก่ ประเทศอังกฤษ เช่น Fraud Act 2006, Consumer Credit Act 2006, Computer Misuse Act 1990 และ Forgery and Counterfeiting Act 1981 ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น Truth in Lending Act 1974, The Credit Card Fraud Act 1984, Identity Theft and Assumption Deterrence Act 1998, The Counterfeit Access Device and Computer Fraud and Abuse Act 1984 และ The Fair and Accurate Credit Transactions Act 2003 (FACTA)

จากการศึกษาวิจัยได้พบว่า กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมาย (Civil Law System) มีมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติถึงลักษณะของการกระทำความผิดเอาไว้ เช่น การกระทำต่อตัวข้อมูล ได้แก่ ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล ความผิดฐานจารกรรม หรือคัดลอกข้อมูลคอมพิวเตอร์ ความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ ใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการประกอบธุรกิจบัตรผิดวัตถุประสงค์ และการกระทำผิดต่อตัวบัตร ได้แก่ การปลอมแปลงบัตร ใช้บัตรปลอม ขอมรับการใช้บัตรปลอม ผลิต ครอบครอง หรือจำหน่าย เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทำบัตรปลอม ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดฐานลักทรัพย์ในกรณีลักบัตรเครดิตของคนผู้อื่น ความผิดฐานยักยอกทรัพย์ในกรณีที่ผู้ถือบัตรไม่ยอมคืนบัตรที่ถูกขโมยแล้วให้แก่ผู้ออกบัตร นอกจากนี้ ยังมีมาตรการในการให้ความคุ้มครองข้อมูลให้มั่นคงปลอดภัย เช่น สิทธิในความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล, สิทธิที่จะได้รับคุ้มครองข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และ สิทธิส่วนบุคคลในการคัดลอกข้อมูลดิจิทัล เป็นต้น

จากที่ได้ทำการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยนั้น กฎหมายบัญญัติมาตรการในการให้ความคุ้มครองไว้อย่างกว้าง มีลักษณะที่ครอบคลุมในการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ยังขาดความชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เช่นประมวลกฎหมายอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้บัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงทางคอมพิวเตอร์ แต่ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทย มีเฉพาะความผิดฐานฉ้อโกง แต่หากจะเป็นการกระทำผิดโดยเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ต้องใช้พระราชบัญญัติ ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทำให้การเปรียบเทียบฐานความผิดยังขาดความชัดเจน ไม่เหมือนประมวลกฎหมายอาญา ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีซึ่งมีลักษณะเป็นประมวลกฎหมาย คือ เป็นการบัญญัติลักษณะความผิดไว้เพื่อสามารถปรับใช้กับข้อเท็จจริงต่างๆ ได้โดยตรงกับพฤติกรรมในการกระทำความผิด

นอกจากนี้ มาตรการทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครอง บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นมาตรการที่มุ่งในการคุ้มครอง ให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์อยู่ตามปกติ และปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำใดๆ ที่จะทำให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ เปลี่ยนแปลง สูญหาย หรือถูกทำลาย ตลอดจนการเข้าถึงข้อมูลบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยมิชอบ เป็นมาตรการที่มุ่งคุ้มครอง ผู้เป็นเจ้าของบัตร

อิเล็กทรอนิกส์ และผู้บริโภคเป็นสำคัญ แต่มาตรการในการให้ความคุ้มครองก็ยังคงขาดความชัดเจน อยู่บ้าง เช่น หากเป็นการปลอมบัตรเครดิต โดยเป็นการปลอมเฉพาะตัวบัตรให้มีรูปลักษณ์ให้ เหมือนบัตรจริงเท่านั้น โดยมีแถบรหัสแท่งบาร์โค้ดติดบัตรดังกล่าวมาด้วย การนำมาตรการทาง กฎหมายมาปรับใช้ย่อมมองได้เป็นสองแนวทาง คือ อาจเป็นการกระทำความผิดในฐานความผิด ฐานปลอมเอกสาร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 และอาจเป็นการกระทำความผิดฐาน ปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามมาตรา 269/1 ซึ่ง ในนิยามของคำว่าบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 1(14) (ข)

จากที่ได้ทำการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิด เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยโดยจะอยู่ในกฎหมายหลายฉบับเช่นตามพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นมาตรการหลายอย่างด้วยกัน

ส่วนกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายตามคำพิพากษาของศาล (Common Law System) มี มาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติถึงลักษณะของการกระทำความผิดเอาไว้ เช่น ความผิดฐานฉ้อโกง ซึ่งมีอยู่ 3 ลักษณะความผิดด้วยกัน ได้แก่ 1) การฉ้อโกงโดยการสำแดงเท็จ 2) การฉ้อโกงโดยการ ไม่เปิดเผยข้อมูล และ 3) การฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ หรือการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ถือบัตรเครดิต บัญญัติครอบคลุมถึงความตกลงทุกชนิดที่เกิดขึ้นใน Consumer Credit และ Consumer Hire Agreement และมีข้อกำหนดที่ทำให้ลูกหนี้ (ผู้ใช้บัตรเครดิต) สามารถต่อสู้กับเจ้าหนี้ ในกรณีที่เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น นอกจากนี้ยังมีการคุ้มครองข้อมูลซึ่งเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บ รักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และระบบปฏิบัติการของคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่รูปร่างและไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า หรือสามารถสัมผัสได้ทางกายภาพ มิให้มีการ เข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงด้วยประการใดๆ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย แก่การกระทำความผิดเกี่ยวกับการบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์นั้น ใช้คอมพิวเตอร์ ปรานปรามการใช้คอมพิวเตอร์โดยมิชอบ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถือบัตรเครดิต เช่น การกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อให้แก่ผู้บริโภคทั้งก่อนในการให้สินเชื่อ และ หลังในการให้สินเชื่อแล้ว ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคจะได้รับความเชื่อมั่นในข้อมูลที่ถูกต้อง หรือกรณี ลักษณะความผิดที่กระทำต่อตัวบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การปลอมบัตรเครดิต, การครอบครอง ทำ หรือมีอุปกรณ์ในการทำบัตรเครดิตปลอม การฉ้อโกงบัตรเครดิต การขโมยข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น

ประเทศอังกฤษมีมาตรการในการคุ้มครองบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับ ประเทศไทยอยู่พอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้มีการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง

(Fraud) ใน Fraud Act 2006 และมี Computer Misuse Act 1990 (CMA) ที่คุ้มครองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเก็บรักษาไว้ในคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือระบบฐานข้อมูล เป็นต้น โดยตามกฎหมายดังกล่าวจะคุ้มครองข้อมูลมิให้เข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ หรือเข้าไปเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลโดยไม่มีอำนาจ

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีมาตรการในการคุ้มครอง คือ Truth in Lending 1974 (TILA) โดยเป็นมาตรการที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลของผู้บริโภคหรือของผู้ใช้บัตรเครดิตเท่านั้น แต่ The Credit Card Fraud Act 1984 เป็นการบัญญัติข้อหาฉ้อโกง (Fraud) และการปลอมแปลง (Counterfeit) บัตรเครดิต ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เป็นเจ้าของบัตรเครดิตโดยตรง เพื่อไม่ให้ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดทั้งสองฐานดังกล่าวซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน โดยเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้เป็นเจ้าของบัตรที่แท้จริงเท่านั้น ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า ลักษณะกฎหมายของประเทศไทยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งได้ระบุฐานความผิดแต่ละอย่างไว้โดยเฉพาะเจาะจง เช่น หากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตก็จะใช้กฎหมาย The Credit Card Fraud Act 1984 ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด แต่ประเทศไทยแม้จะมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็ตาม เมื่อมีการกระทำความผิด การปรับใช้กฎหมายส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนมักจะใช้ประมวลกฎหมายอาญาประกอบกับกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะอีก (เช่น เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2551 ที่ บช.ก. พล.ต.ต. ปัญญา มามั่น รอง ผบช.ก. หัวหน้าคณะทำงานปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ อาชญากรรมข้ามชาติ แลกผลการจับกุมผู้ต้องหาก่อภัยทางอินเทอร์เน็ต (Cyber Crime) ผู้ต้องหาสองคนประกอบด้วยนางสาวนุจรีย์ อำนัคม อายุ 20 ปี และนายสุทิน ศรีชุมทรัพย์ อายุ 30 ปี ตามหมายจับที่ 306-307/2551 ลงวันที่ 7 มีนาคม ในข้อหาร่วมกับพวกที่เป็นชาวต่างชาติลักลอบขโมยข้อมูลของลูกค้าจากธนาคารทางอินเทอร์เน็ต (E-Banking) ก่อนโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ต้องหา จากนั้นคนร้ายซึ่งเป็นชาวต่างชาติได้ใช้วิธีการโจรกรรมข้อมูลลูกค้าทางอินเทอร์เน็ตแล้วโอนเงินจากบัญชีลูกค้ามายังบัญชีดังกล่าว เป็นจำนวนหลายล้านบาท ทั้งนี้ศูนย์สืบสวนปราบปรามเกี่ยวกับบัตรเครดิต ร่วมกับตำรวจสากลและตัวแทนของสมาคมธนาคารไทย คณะทำงานป้องกันการทุจริตบัตรเครดิต ร่วมกันทำการสืบสวนจนรู้ตัวผู้กระทำความผิดและขออนุมัติศาลออกหมายจับผู้ต้องหาทั้งสองคน **ข้อหาร่วมกันเข้าถึงข้อมูลโดยมิชอบซึ่งระบบและข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีระบบป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน และลักทรัพย์**)

สำหรับมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดของประเทศอังกฤษตาม Fraud Act 2006 ได้แก่ มาตรการป้องกันการฉ้อโกงโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (Fraud by Abuse of Position) มาตรา 4(1) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตร

อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศอื่นๆ แล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศอังกฤษฉบับนี้มีมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดโดยได้บัญญัติถึงการถือโงงโดยใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริตซึ่งได้กำหนดนิยามของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ที่จะใช้ในการกระทำความผิดไว้ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. โดยตำแหน่งแล้วคาดหมายได้ว่าจะต้องคุ้มครอง ป้องกัน หรือไม่กระทำการต่อต้านต่อผลประโยชน์ทางการเงินของผู้อื่น ใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สุจริต และมีเจตนาโดยวิธีการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ (ทำให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์หรือทำให้ผู้อื่นต้องเสียหายหรือปล่อยให้ผู้อื่นเสี่ยงต่อความเสียหาย) และ
2. ให้รวมถึงบุคคลซึ่งใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยไม่ชอบกระทำการไปในทางฉ้อฉลในการกระทำ

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าเป็นมาตรการที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งมีข้อสังเกตว่า ประเทศอื่นไม่มีบทบัญญัติในลักษณะนี้

ส่วนมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยคล้ายคลึงกันคือ มาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงของผู้อื่น และมาตรการป้องกันการใช้เครื่องหมายที่ใช้ระบุตัวบุคคลโดยมิชอบอันเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์

ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นมีทั้งที่เป็นคดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ให้ข้อมูลเท็จ ทำให้ผู้อื่นเสียหายจนถึงปัญหาสังคม เช่น กรณีของไฮไฟ (Hi 5) พระสงฆ์ เณร เอรูบไปแสดงในไฮไฟบ้าง เด็กผู้หญิงนำรูปเปลือยเปล่าของตัวเองไปแสดงโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์บ้าง ฯลฯ อาจมิได้เป็นปัญหาทางกฎหมาย แต่เป็นปัญหาทางสังคม ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กระทรวง ไอซีที กระทรวงพัฒนาสังคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดีเอสไอ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่ได้ทำการศึกษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนมีประเด็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.2.1 แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7(2)

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายอาญา หมวด 4 ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 269/1 ถึง มาตรา 269/7 ควรนำมาเพิ่มไว้ในมาตรา 7 (2) ด้วย ดังนี้

“มาตรา 7 ผู้ใดกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ นอกพระราชอำนาจจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร คือ

(2) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 ถึงมาตรา 249 มาตรา 254 มาตรา 256 มาตรา 257 มาตรา 266(3) และ (4) และมาตรา 269/1 ถึง มาตรา 269/7”

เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจด้วย อีกทั้งเป็นความผิดที่มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกันในระหว่างประเทศ กล่าวคือ อาจมีการลงมือกระทำความผิดในประเทศหนึ่งแต่ผลของการกระทำความผิดไปเกิดอีกประเทศหนึ่งหรืออีกหลายๆ ประเทศ ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าจึงควรกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เป็นฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 7 ซึ่งหากกระทำความผิดนอกพระราชอำนาจจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรด้วย

5.2.2 เพิ่มความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ในมูลฐานความผิดของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดความผิดมูลฐานซึ่งเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดรายได้ และรายได้หรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวจะถูกนำมาฟอกเงิน ซึ่งมูลฐานความผิด 7 ประการ ต่อมาเมื่อพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2546 กำหนดให้ความผิดฐานก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานที่ 8 ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 เพื่อป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางทรัพย์สินหรือปัจจัยอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์จะนำไปใช้ในการก่อการร้ายได้

ผู้เขียนเห็นว่า ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นความผิดที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและมีมูลค่าความเสียหายเพิ่มขึ้นทุกปี และเป็นการกระทำมักจะเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงในหลายๆ ประเทศ สมควรที่จะนำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปกำหนดเป็นมูลฐานความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2547 เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

มีมาตรการในการยึดอายัดเงินและทรัพย์สิน ซึ่งใช้ในการกระทำความผิด หรือต้องสงสัยว่าได้มาจากการกระทำความผิด โดยผลกระทบในการนำสืบพิสูจน์ให้กับผู้ต้องหาถึงที่มาที่ไปของทรัพย์สินเหล่านั้น ดังนั้น หากมีการกำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เป็นหนึ่งในมูลฐานความผิด ในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะสามารถตั้งวงจรการกลับมากระทำผิดซ้ำได้อีก เนื่องด้วยมาตรการในการยึดอายัดทรัพย์สินของผู้ต้องหา

5.2.3 เพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นคดีพิเศษเพื่อให้กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจในการสืบสวน และสอบสวน

ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) ฉบับที่ 2 ได้กำหนดให้ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ให้เป็นคดีพิเศษ จำนวน 27 ความผิดทางอาญา ซึ่งยังมีได้ระบุความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) ฉบับที่ 2 มาตรา 21 ดังนั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษ จึงยังไม่มีอำนาจในการสืบสวน และสอบสวน คดีความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

ผู้เขียนเห็นว่า สมควรเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ให้เป็นคดีพิเศษ ตามมาตรา 21 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551) ฉบับที่ 2 ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีลักษณะ ตามมาตรา 21(1)

(ก) คดีความผิดทางอาญาที่มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้วิธีการสืบสวนและสอบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพิเศษ

(ข) คดีความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(ค) คดีความผิดทางอาญาที่มีลักษณะเป็นการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม

ส่วนการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งไม่เข้าลักษณะตาม พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2551) ฉบับที่ 2 มาตรา 21 (1) (ก) (ข) และ (ค) ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งมีความผิด ที่ไม่มีความซับซ้อน มีความเสียหายไม่มาก และมีได้เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติ ให้อำนาจสืบสวนและสอบสวน เป็นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยพนักงานสอบสวน ตามอำนาจการสอบสวน และสืบสวนคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

5.2.4 ความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ

การกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะการกระทำความผิดเป็นเครือข่าย เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันหลายประเทศ ดังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมี พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 และประเทศไทยได้ทำสนธิสัญญากับประเทศอื่นๆ เพียง 7 ประเทศ เท่านั้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ประเทศอังกฤษ สาธารณรัฐฝรั่งเศส ราชอาณาจักรนอร์เวย์ สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยควรเร่งทำสนธิสัญญากับประเทศต่างๆ เพื่อเป็นเครือข่ายความร่วมมือในการปราบปรามอาชญากรรมที่กระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์

5.2.5 สังคมและพฤติกรรมของมนุษย์

ประชาชนที่อาจเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ จะต้องมีการปลูกฝัง หรืออบรมให้ประชาชนรู้จักดูแล รักษา ป้องกันการเข้าถึงบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว) ของตนเอง และควรหาวิธีการสร้างความปลอดภัยให้กับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของตนเอง นอกจากนี้ ประชาชนที่อาจจะกลายเป็นผู้กระทำความผิด ควรสร้างจิตสำนึกที่ดีให้รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่นโดยไม่ไปขโมยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่น หรือการกระทำความผิดอื่น ๆ เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เพราะลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์บางอย่างสามารถกระทำได้ง่าย โดยง่าย เช่น การเข้าไปขโมยเลขบัตรเครดิตของผู้อื่นในเวปไซด์ แล้วใช้สั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต หรือบางครั้งผู้กระทำความผิดเป็นเด็กซึ่งยังไม่มีความรู้ผิดชอบ แต่ด้วยความคึกคะนองต้องการแสดงความสามารถของตนเองก็จะเข้าไปในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แล้วทำลายข้อมูล หรือสร้างความเสียหายให้กับฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ได้ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ระบบสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และพฤติกรรมของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนที่เชื่อในเรื่องศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม หรือเชื่อในกฎแห่งกรรม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวมานั้น ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยมาตรการทางกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงควรใช้มาตรการทางสังคมและการศึกษาเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์เข้ามาช่วยด้วย

5.2.6 เทคโนโลยี

เนื่องจากในปัจจุบัน เทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีการเพิ่มขึ้นของระบบเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ หลายอย่างเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในวิทยานิพนธ์ ในทางกลับกัน ผู้กระทำความผิดก็จะอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการกระทำความผิด

เกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีความสลับซับซ้อนขึ้น ขาดต่อการสืบสวน สอบสวน รวมถึงการ ค้นหา และรวบรวมพยานหลักฐาน อีกทั้ง การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เป็นไปได้ยาก ดังนั้น จึงสมควรที่นำเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้ามาใช้ในการสืบสวน สอบสวน รวมถึงการ ค้นหา และรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงต้องมีการสนับสนุนให้บุคคลกรมีการเรียนรู้ที่จะใช้ เทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หรืออาจจะส่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยเสริมมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบัตร อิเล็กทรอนิกส์ และกลับมาถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่หน่วยงาน เจ้าหน้าที่ และ ประชาชนต่อไป

5.2.7 นโยบายของภาครัฐ

รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน ในการขับเคลื่อนองค์กรต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ดำเนินการไปภายในกรอบอำนาจหน้าที่ และที่สำคัญจะต้องมีการติดตาม ประเมินผลการทำงานของหน่วยงานดังกล่าวว่า ดำเนินการไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากหรือไม่ รวมถึงต้องสร้างระบบในการป้องกัน คຸ້ມครองข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ที่รัฐมีหน้าที่ดูแลให้มีความมั่นคงปลอดภัย รวมถึงการจัดสรรงบประมาณให้กับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

รายการอ้างอิง

รายการอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2548). **กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จีรรัชการพิมพ์.

แก๊งปลอมบัตรเครดิตระบาค. (2550, 21 กุมภาพันธ์). ผู้จัดการออนไลน์, สืบค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2550, จาก <http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?>

คมกฤษ ราชเวียง. (2549, 28 พฤศจิกายน). งานใหม่ตำรวจท่องเที่ยว ตั้งศูนย์ปราบโจรไฮเทค ก๊อบปี้บัตรเครดิต-เอทีเอ็ม. ข่าวสด, สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2550, จาก http://news.sanook.com/crime/crime_57239.php.

จำลองปลุกค้าปลอม "เครดิต" ทุจริตกว่า 2 ล้าน. (2551, กุมภาพันธ์ 19). ข่าวสด, สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2551, จาก http://www.matichon.co.th/khaosod/view_news.php?

จนิษฐ คันธสมบุญ. (2538). **การทุจริตโดยใช้บัตรเครดิต**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จับสมุน แก๊งแฮกเกอร์ ทุจริตเงินเบงก์30ล้าน, (2551, 9 มีนาคม). มติชน, สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2551, จาก <http://www.matichon.co.th/khaosod/view>.

จริยฤทธิ์ มหัทธกุล. (2546). **อิเล็กทรอนิกส์ ELECTRONICS**. กรุงเทพฯ : ท็อป.

จุฑารัตน์ ทิพย์นำพา. (2551, 31 กรกฎาคม). รูดปัด ก๊อบปี้บัตร. กรุงเทพธุรกิจ, 21, หน้า จ1.

แฉมีคนแบ่งกร่วมแก๊งบัตรเครดิตเก้. (2551, 17 กุมภาพันธ์). ไทยรัฐ, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2551, จาก <http://www.thairath.co.th/offline.php?>

ครัน จาดเจริญ. (2551). **แนวโน้มเทคโนโลยีสารสนเทศบนสื่อ Internet**. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2551 จาก <http://area.obec.go.th/trang1/et49/samina/8dran.doc>.

ดร.ก.รวบเครือข่ายแฮกข้อมูลบัตรเครดิต SCB, (2551, 12 มีนาคม). เดลินิวส์, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2551, จาก http://www.dailynews.co.th/web/html/popup_news/.

ตรีทศ นิโครธางกูล และ วิจิต จรัสสุขสวัสดิ์. (2551). การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศ
ฝรั่งเศส. (เอกสารการวิจัย). สืบค้นเมื่อ 16 กันยายน 2551 จาก

http://www.krisdika.go.th/news_02.

ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. (2551). หลักกฎหมายอาญา ภาคความผิด (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.

ธวัชชัย สมบุญเจริญ. (2549). ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์
นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2550, 4 มกราคม). ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การ
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต สำหรับผู้ประกอบ
ธุรกิจบัตรเครดิต.

ประกาศคณะกรรมการคุ้มครอง ข้อมูลเครดิต เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับ
ความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูล. (2550, 20 มีนาคม),
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 124, ตอนที่ 32 ง, หน้า 35-36.

ปรีชา ส่งสัมพันธ์ และคนอื่น. (2545). กฎหมายเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์เลียงเชียง.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 . (2542). สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2551. จาก
<http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>

พรเพชร วิชิตชลชัย. (ม.ป.ป.). คำอธิบายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. (เอกสารเผยแพร่). กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545. (2545, 13 พฤศจิกายน).
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 119, ตอนที่ 114ก, หน้า 1- 19.

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547. (2547, 22 ตุลาคม).
ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 121, ตอนพิเศษ 65ก, หน้า 22-25.

พระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. (2550, 18 กรกฎาคม), ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 124, ตอนที่ 27, หน้า 4-13

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ม.35 ทวิ (คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา) ออกประกาศ เรื่อง ให้ธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2542. (2542, 3 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 116, ตอนพิเศษ 89ง.

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544. (2544, 4 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 118, ตอนที่ 112.

ไพจิตร สวัสดิสาร. (2545, มกราคม – เมษายน). กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์. คู่มือฯ 1,49. หน้า 26-31.

ไพจิตร สวัสดิสาร. (2547). การใช้คอมพิวเตอร์ทางกฎหมายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ **Computer Usage in Legal Practice and Laws related in Computer.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ยี่น ภูสุวรรณ. (2544). ทฤษฎีและการทำงานของอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

รัฐปกรณ์ นิภานันท์. (2550). มาตรการควบคุมทางอาญาในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตาม กฎหมายไทย. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2550. จาก <http://www.law2day.com>.

ร่างพระราชบัญญัติบัตรเครดิต พ.ศ. ... (ม.ป.ป.) สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2550, จาก http://www.thailaw.com/thailaw6_2.pdf.

เลิศชาย สุธรรมพร. (2541). อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของ ข้อมูล. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

วีระพงษ์ บุญโยภาส. (ม.ป.ป.). อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

สมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ. (2551). การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของประเทศอังกฤษ. (เอกสารการวิจัย). สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2551 จาก <http://www.krisdika.go.th>.

สำนักกำกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2551).

คู่มือการปฏิบัติและแนวทางการป้องกันเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
คอมพิวเตอร์. (เอกสารเผยแพร่). กรุงเทพฯ: กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม. (ม.ป.ป.). รูปแบบ

การกระทำความผิดและวิธีการดำเนินคดีพิเศษกรณีการฉ้อโกงเงินในการขายสินค้าและ
บริการผ่านทางเว็บไซต์ = **Form of Malicious Offence and Special Case Procedure:
Financial Fraud in Online Transaction**, (เอกสารอัดสำเนา), กรุงเทพฯ : กระทรวง
ยุติธรรม.

สำนักงานประกันสังคม. (2551). เลิกออกบัตรประกันสังคม ใช้บัตรประชาชนแทน. สืบค้นเมื่อ
15 กันยายน 2551 จาก <http://www.thailaw4u.com/show.php?view=articles&id=340>.

สำนักประธานศาลฎีกา. (2550). ข้อสังเกต พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
(ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2547. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2550 จาก <http://www.library.judiciary.go.th>

สุรเชษฐ ชีรวินิจ. (2541). โกงระเบิด โกงบัตรเครดิต. กรุงเทพฯ : คอมฟอร์ท.

Federal Trade Commission.(2003). **Identity Theft Survey Report 7**. Retrieved March 8, 2009
from <http://www.fct.gov/os/2003/09/synovatereport.pdf>.

Garry S. and David K. (2006). **English Law** (2nd ed.). New York: Routledge Cavendish.

Howard Fisher. (2002). **German legal system** (3rd ed.) Great Britain : Cavendish Publishing.

Jennifer Lynch. (2005). "PART I: LAW AND TECHNOLOGY: II. CYBERLAW: A. NOTES:
Identity Theft in Cyberspace: Crime Control Methods and Their Effectiveness in
Combating Phishing Attacks". **Berkeley Technology Law Journal** L.J. 259, , Retrieved
March 8, 2009 from <https://www.lexis.com/research/retrieve?>

Maureen J. and Kevin M R. (2007). **The Fraud Act 2006: The E-Crime Prosecutor's
champion or the creator of a new inchoate offence?.** Annual Conference
Hertfordshire 16-17 April.

Out-Law News, Card fraud in 2004 cost £ 504 million in UK, (2005). Retrieved 8 March 2009.
from <http://www.Out-law.com/page-5363>.

Oxford Advanced Learner's Dictionary (7th ed.). (2005). New York: Oxford University Press.

Russell Heaton.(2006).**Criminal Law** (2nd ed.). New York : Oxford University Press.

SJ. Berwin. **The Fraud Act 2006 And End to Deception?** Resolution Volume 6, Issue 4.

The Stationery Office. (2008). **Consumer Credit Act 2006 : Explanatory notes United Kingdoms. US Government, Identity Theft and Identity Fraud**, Retrieved 8 March 2009 from <http://www.usdoj.gov/criminal/fraud/websites/idtheft.html>.

ประวัติผู้เขียน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายดิณเมธ วงศ์ใหญ่
วัน เดือน ปีเกิด	17 มีนาคม 2521
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 4 หมู่ 4 ซอย 2 ถนนไชยบุรี ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	
2544	ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2546	ประกาศนียบัตรวิชาว่าความ สภานายความ
ประวัติการทำงาน	
2549 – ปัจจุบัน	นิติกร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2546 – 2548	ทนายความประจำ สำนักงานกฎหมาย Solton LLM
2544 – 2546 เสมียนทนาย	สำนักงานกฎหมาย Solton LLM